

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 6.11.2007
COM(2007) 663 final

COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Strategia de extindere și principalele provocări 2007-2008

{SEC(2007) 1429}
{SEC(2007) 1430}
{SEC(2007) 1431}
{SEC(2007) 1432}
{SEC(2007) 1433}
{SEC(2007) 1434}
{SEC(2007) 1435}
{SEC(2007) 1436}

COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Strategia de extindere și principalele provocări 2007-2008

1. INTRODUCERE

Extinderea este unul dintre cele mai puternice instrumente politice ale UE. Ea servește interesele strategice ale UE de stabilitate, de securitate și de prevenire a conflictelor. Ea a contribuit la mai multă prosperitate și la oportunități de creștere, precum și la asigurarea unor coridoare de transport și energetice vitale. Agenda de extindere actuală cuprinde statele din Balcanii de Vest și Turcia, cărora li s-a oferit perspectiva de a deveni membri ai UE odată ce vor îndeplini condițiile necesare.

Anul care urmează va fi unul crucial pentru consolidarea procesului de tranziție în Balcanii de Vest. Țările însele vor prelua responsabilitatea Pactului de Stabilitate pentru promovarea cooperării regionale, care joacă un rol esențial în procesul de reconciliere și de stabilire a unor relații de bună vecinătate. Negocierile de aderare cu Croația avansează într-un ritm bun și intră într-o fază decisivă. Acest lucru demonstrează regiunii în ansamblu faptul că perspectiva aderării la UE este o realitate. În anul următor, se estimează că acordurile de stabilizare și asociere, care creează o legătură mai strânsă între partenerii din regiune și UE, se vor apropia de finalizare.

În același timp, regiunea însăși se confruntă cu probleme majore, începând cu nevoia de a ajunge la o soluționare a statului Kosovo. Perspectiva europeană a Serbiei, construcția statală în Bosnia și Herțegovina cu preluarea în mâini proprii a responsabilității, o mai bună guvernanta în Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Albania și Muntenegru vor constitui puncte principale de pe agendă. Mai multe dintre aceste țări se confruntă cu provocări importante în domeniul guvernantei și al îndeplinirii unor condiții specifice referitoare la procesul de stabilizare și asociere. UE va trebui să fie pregătită să își ofere sprijinul în anul următor și să răspundă evoluțiilor printr-o folosire deplină a instrumentelor sale politice.

Este important ca, în urma alegerilor parlamentare și prezidențiale, Turcia să continue să avanseze într-un ritm susținut în reformele esențiale care sunt necesare pentru consolidarea drepturilor și libertăților fundamentale. Negocierile de aderare cu Turcia trebuie să continue, într-un ritm care să reflecte ritmul reformelor din această țară, precum și îndeplinirea de către Turcia a condițiilor corespunzătoare.

În acest cadru, punerea în aplicare cu perseverență a consensului reînnoit definit de Consiliul European din decembrie 2006 este mai important ca niciodată. Consensul are la bază principiile de consolidare a angajamentelor, condiții juste și riguroase și o mai bună comunicare cu publicul, combinate cu capacitatea UE de a integra noi membri. Ritmul în care un stat candidat sau un stat potențial candidat se apropie de UE reflectă ritmul reformelor politice și economice ale acestuia, dar și capacitatea sa de a își asuma pe deplin drepturile și obligațiile de membru al UE. Comisia îmbunătățește calitatea procesului de extindere, concentrându-se din timp asupra reformei administrației publice și sistemului judiciar, precum și asupra luptei împotriva corupției, prin utilizarea deplină a obiectivelor de referință și prin sporirea transparenței acestui proces. Comisia pregătește primele studii de impact, analizând efectul aderării unui stat candidat asupra unor anumite domenii ale politicii comunitare.

Temeiul juridic pentru extindere este articolul 49 din Tratatul privind Uniunea Europeană¹, conform căruia: „*orice stat european care respectă principiile enunțate la articolul 6 alineatul (1) poate solicita să devină membru al Uniunii. (...)*”².

Concluzia Consiliului European din decembrie 2006 a fost că „extinderea reprezintă o reușită, atât pentru Uniunea Europeană, cât și pentru Europa în ansamblu. Aceasta a ajutat la depășirea divizării Europei și a contribuit la pacea și stabilitatea pe continent. A inspirat reforme și a consolidat principiile comune ale libertății, democrației, respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și al economiei de piață. Extinderea pieței interne și a cooperării economice a dus la creșterea nivelului de prosperitate și de competitivitate, ceea ce a permis Uniunii Europene extinse să reacționeze mai bine în fața provocărilor globalizării. Extinderea a contribuit și la creșterea importanței UE pe plan mondial, aceasta devenind un partener internațional puternic.”

Cele douăsprezece state membre care au făcut parte din cea de-a cincea extindere prezintă un nivel bun de conformitate cu legislația UE. Acest lucru demonstrează valoarea eforturilor riguroase de reformă combinate cu presiunea și disciplina partenerilor din UE. Datorită pregătirilor temeinice, UE continuă să funcționeze în mod adecvat după extindere.

Statele membre din întreaga UE au beneficiat de niveluri mai ridicate de creștere economică. Slovenia a adoptat moneda euro în ianuarie 2007; Cipru și Malta vor face același lucru în 2008. Pregătirile temeinice realizate de țările în cauză și de Comisie, împreună cu creșterea fluxurilor comerciale și investiționale au ajutat noile state membre să se apropie treptat de nivelul de trai mediu din UE. Între 1998 și 2006, PIB-ul celor douăsprezece state membre noi care au aderat în cea de-a cincea extindere a crescut cu o medie anuală de 4,3%, comparativ cu rata de 2,2% atinsă în cele 15 state membre vechi³. Schimburile comerciale între statele membre vechi și cele noi au crescut în mod remarcabil în ultimii zece ani. Exporturile și importurile între cele zece state membre noi care au aderat în 2004 și cele 15 state membre vechi au crescut de patru ori între 1995 și 2006, în timp ce schimburile comerciale totale între ele s-au dublat în acea perioadă. Asimilarea în cadrul pieței interne a unui număr de 12 economii dinamice de 100 milioane de consumatori cu o putere de cumpărare în ascensiune sporește competitivitatea și importanța Uniunii în economia mondială. La zece luni după aderare, Bulgaria și România generează în continuare creștere economică și investiții. Prognozele de creștere în 2007 pentru România și Bulgaria depășesc cu mult rata medie de creștere la nivelul UE. Comisia a adoptat măsuri de salvagardare la sfârșitul anului 2006 pentru a lua în considerare anumite deficiențe ale ambelor țări. În iunie, Comisia a emis primele sale rapoarte privind mecanismul de cooperare și verificare în domeniul justiției și afacerilor interne, precum și privind clauzele de salvagardare⁴. Comisia va analiza progresele în acest domeniu și va prezenta un raport în prima parte a anului 2008.

¹ Un nou tratat a fost convenit la Consiliul European din octombrie 2007.

² Articolul 6 alineatul (1) stipulează că „*Uniunea se întemeiază pe principiile libertății, democrației, respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și ale statului de drept, principii care sunt comune statelor membre*”.

³ Date Eurostat.

⁴ Rapoartele privind evoluția măsurilor de acompaniere în Bulgaria și în România după aderare COM(2007) 377 și COM(2007) 378, 27 iunie 2007.

În ceea ce privește problema cipriotă, liderii comunităților cipriotă greacă și cipriotă turcă trebuie să își intensifice eforturile de relansare a negocierilor privind o soluție globală sub auspiciile ONU. Comisia pune în aplicare instrumentul de sprijin financiar pentru încurajarea dezvoltării economice a comunității cipriote turce, facilitând reunificarea viitoare a insulei. Extinderea utilizării regulamentului privind linia verde, care prevede circulația persoanelor și a mărfurilor în Cipru, va servi interesele ambelor comunități. Regulamentul privind schimburile comerciale directe cu partea de nord a Ciprului, propus de Comisie pentru a reduce și mai mult izolarea comunității cipriote turce, rămâne să fie adoptat de către Consiliu.

În țările angajate în cadrul actual de extindere – Balcanii de Vest și Turcia, influența UE contribuie la stabilitate și încurajează reforme politice și economice importante. Cu toate acestea, ele se confruntă în continuare cu provocări serioase. Menținerea vizibilității și credibilității perspectivelor de aderare ale acestor țări este crucială, la fel cum este și asigurarea susținerii pentru extindere în statele membre.

Comisia va continua să amelioreze calitatea procesului de extindere. Politica de extindere va pune un accent mai mare pe aspectele fundamentale, și anume construcția statală, buna guvernare, reforma administrației și a sistemului judiciar, statul de drept, reconcilierea, cooperarea cu Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie (TPI) și dezvoltarea societății civile. Contactele interpersonale trebuie promovate; în special, este momentul potrivit pentru a iniția un dialog privind liberalizarea vizelor pentru cetățenii țărilor din Balcanii de Vest. Dezvoltarea cooperării regionale în Balcanii de Vest ar trebui continuată, în special asumarea pe plan local a inițiativelor în acest domeniu.

UE va continua, în toate țările incluse în procesul de extindere, să folosească deplin toate instrumentele sale de preaderare pentru a face față principalelor provocări. Acumularea de rezultate în punerea în aplicare a angajamentelor, în special în temeiul acordurilor de asociere, au o importanță deosebită pentru parcurgerea etapelor pe drumul spre integrarea în UE și sunt monitorizate în mod riguros. Comisia stabilește în acest document mai multe măsuri ce vizează mai buna cunoaștere a legislației și politicilor UE și pregătirea pașilor următori în cadrul procesului de extindere.

Comisia ajustează instrumentele de preaderare la provocările actuale ale politicii de extindere. Din ianuarie 2007, Comisia folosește un nou instrument financiar, și anume instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA). În programarea asistenței IPA, punerea unui accent mai puternic pe prioritățile de reformă va reflecta stadiul de evoluție a fiecărui partener în procesul de tranziție. Comisia propune în prezent o revizuire a parteneriatelor de aderare și europene, care vor servi ca principale elemente de referință în stabilirea priorităților. De asemenea, ea propune un Cadru financiar indicativ multianual pentru IPA, care acoperă perioada 2009-2011. Comisia va introduce un instrument de sprijinire a dezvoltării societății civile, în special prin proiecte de construire a capacităților și de schimburi. Va pune un accent sporit pe programele care sprijină construcția statală, buna guvernare, reforma instituțională și capacitatea administrativă.

Se va urmări un efect de amplificare maximă a subvențiilor acordate dezvoltării sectorului privat și investițiilor în infrastructură, prin intensificarea cooperării cu Banca Europeană de Investiții (BEI), Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și alte instituții financiare internaționale (IFI). Comisia va asigura o coordonare mai strânsă cu alți donatori în întreaga lor gamă de activități și îi va încuraja pe aceștia să fie activi în domeniile prioritare identificate în prezenta comunicare. De asemenea, punerea în aplicare va fi raționalizată după transferul responsabilităților de la Agenția Europeană pentru Reconstrucție către delegațiile și birourile Comisiei.

Statele Membre sunt cele mai în măsură să își asume responsabilitatea de a comunica publicului faptul că extinderea este în interesul UE. Comisia va continua să își îndeplinească rolul, prin promovarea unui flux mai bun de informații concrete despre aspectele extinderii. Pornind de la strategia actuală a UE, prezenta comunicare analizează provocările majore întâmpinate în procesul integrării în UE. Ea descrie o abordare de ajustare a instrumentelor politicii de extindere și de asigurare a unei concentrări mai mari pe aspectele care necesită progrese urgente, ținând seama și de experiența acumulată în extinderile anterioare.

2. PROVOCĂRILE ACTUALE DIN ȚĂRILE CANDIDATE

Țărilor din Balcanii de Vest și Turciei li s-a oferit perspectiva de a deveni membri ai UE odată ce vor îndeplini condițiile stabilite. În situația actuală a pregătirilor din aceste țări, se estimează că aderarea lor s-ar putea produce într-un termen mediu spre lung. Accentul cade în prezent pe pregătiri temeinice care să asigure că țările angajate în procesul de extindere soluționează problemele fundamentale economice și de guvernare, precum și aspecte privind legislația și politicile UE.

2.1. Balcanii de Vest

Angajamentul UE față de țările din Balcanii de Vest, prin procesul de stabilizare și asociere, în perspectiva unei posibile aderări la UE, a adus o contribuție crucială la progresele realizate de țările din regiune în ultimii ani.

Stabilitatea a fost menținută, iar reconstrucția după războaiele din anii 1990 este aproape încheiată. În întreaga regiune există guverne alese în mod democratic. Creșterea economică s-a accelerat, stabilitatea macroeconomică s-a îmbunătățit și nivelul de trai a crescut. Se află în curs reforme importante în vederea consolidării statului de drept și modernizării structurilor economice și sociale. Cooperarea regională s-a amplificat, inclusiv în domeniile comerțului, energiei, transporturilor și mediului. Țările din Balcanii de Vest se implică tot mai mult în inițiativele regionale.

Toate țările din Balcanii de Vest s-au apropiat de UE, deși cu viteze diferite. Croația se află în negocieri de aderare cu UE, iar Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei a obținut statutul de țară candidată. UE se află în procesul încheierii unor acorduri de stabilizare și asociere cu țările din regiune și integrarea economică cu UE este destul de avansată. Țările din Balcanii de Vest au semnat cu UE acorduri de facilitare a eliberării vizelor și de readmisie.

Aceste rezultate trebuie acum să fie consolidate și să devină ireversibile. În continuare, trebuie soluționate provocări majore. Într-o serie de țări, procesul general de reformă a încetinit.

Construcția statală, precum și îmbunătățirea guvernării, rămân principalele elemente de preocupare într-un număr important de țări din Balcanii de Vest. Situația din Kosovo⁵ continuă să necesite o prezență internațională semnificativă. Statutul prezent al Kosovo nu este viabil; el trebuie rezolvat fără întârziere pentru a permite dezvoltarea politică și economică a Kosovo și pentru a asigura stabilitatea regională. În Bosnia și Herțegovina, retorica naționalistă a unor lideri politici importanți contestă înțelegerile stabilite prin acordul de pace Dayton/Paris și a blocat reformele. *Reformele* foarte necesare ale poliției și cadrului constituțional *nu au continuat*. Bosnia și Herțegovina trebuie să își asume pe deplin responsabilitatea pentru guvernanta proprie, care în prezent necesită o prezență internațională semnificativă. În alte țări din această regiune, cadrul constituțional trebuie definitivat sau pus integral în aplicare.

Este necesar un dialog mai intens, precum și un spirit de toleranță mai mare în toată regiunea Balcanilor de Vest, în special în privința aspectelor etnice. În Kosovo, relațiile dintre albanezi și sârbi rămân încordate. În plus, sârbii din Kosovo nu au participat, în cea mai mare măsură, la instituții și la administrație. Funcționarea instituțiilor statului Bosnia și Herțegovina continuă să fie compromisă de diviziunile etnice. În Serbia, în pofida victoriei forțelor democratice în alegerile parlamentare și a formării unui guvern reformist, partidele extremiste și retorica naționalistă rămân în continuare puternice, afectând negativ climatul politic general. Forțele democratice sunt fragile. În Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, tensiunile frecvente și cooperarea insuficientă între actorii politici au afectat funcționarea normală a instituțiilor și au încetinit reformele. Disputa între guvern și un partid de opoziție pe o temă constituțională a dus la boicotarea parlamentului de către acel partid. Climatul politic foarte tensionat din Albania și procesul îndelungat de adoptare a unei constituții în Muntenegru indică alte provocări în calea construirii unor democrații moderne. Croația trebuie să facă eforturi suplimentare pentru promovarea toleranței față de minorități.

S-au înregistrat progrese semnificative în cooperarea cu Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie (TPI), o condiție esențială a procesului de stabilizare și asociere. Croația și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei cooperează deplin cu Tribunalul. Cooperarea Muntenegrului cu Tribunalul este satisfăcătoare. Progresele realizate de Serbia în acest domeniu au permis reluarea și încheierea tehnică a negocierilor Acordului de stabilizare și asociere (ASA). Bosnia și Herțegovina a realizat, la rândul său, progrese în cooperarea cu TPI. Cu toate acestea, Serbia și Bosnia și Herțegovina trebuie să ajungă la o cooperare deplină cu Tribunalul, care să ducă la arestarea acuzaților aflați încă în libertate. Kosovo a realizat unele progrese în cooperarea cu TPI, însă intimidarea martorilor în Kosovo continuă să fie preocupantă.

S-au înregistrat progrese limitate în privința repatrierii refugiaților. Mulți refugiați și persoane strămutate intern trăiesc în condiții foarte dificile. De asemenea, s-au înregistrat unele progrese în îmbunătățirea reprezentării grupurilor minoritare în serviciile publice. Cu toate acestea, romii continuă să fie cea mai vulnerabilă minoritate din regiune. Toate țările trebuie să încurajeze un spirit de toleranță față de minorități și să adopte măsurile adecvate pentru protecția persoanelor care ar putea fi supuse discriminării, ostilității sau violenței. Este esențial să se obțină o reconciliere și o stabilitate durabilă.

⁵ Conform Rezoluției 1244 a Consiliului de Securitate al ONU.

Punerea în aplicare a principiilor statului de drept, în special prin reforma sistemului judiciar, și lupta împotriva corupției și criminalității organizate reprezintă principalele priorități. În majoritatea țărilor s-au adoptat măsuri de îmbunătățire a organizării și funcționării sistemului judiciar. Sunt în curs eforturi de intensificare a luptei împotriva criminalității organizate, care au produs primele rezultate. Se dezvoltă legislația și instituțiile în vederea luptei împotriva corupției; în mai multe țări se desfășoară investigații și au fost inițiate mai multe urmăriri penale. Cu toate acestea, sistemele judiciare necesită o îmbunătățire considerabilă în întreaga regiune. Trebuie realizate reforme de anvergură, într-un ritm susținut, pentru a asigura independența, eficiența și responsabilitatea sistemului judiciar. Corupția rămâne larg răspândită și adânc înrădăcinată în societate. În toate țările din Balcanii de Vest, măsurile adoptate sunt insuficiente în raport cu dimensiunile problemei. Este necesară o voință politică puternică pentru eradicarea corupției și trimiterea în justiție a celor care comit astfel de infracțiuni, inclusiv în cazurile de corupție la nivel înalt. Criminalitatea organizată rămâne foarte preocupantă. Rețelele criminale cuprind diferite sectoare socio-economice și mediul politic. Ele beneficiază adesea de insuficienta transparență a achizițiilor, planificării și privatizărilor din domeniul public. Regiunea este loc de origine și de tranzit pentru traficul de persoane, precum și pentru traficul de droguri. Sunt necesare eforturi considerabile și susținute în acest domeniu.

Capacitatea administrativă este un aspect crucial pentru îndeplinirea criteriilor de aderare de la Copenhaga cu privire la capacitatea de asumare a obligațiilor asociate calității de stat membru, astfel cum a stabilit Consiliul European de la Madrid din 1995. Reforma administrației publice continuă în întreaga regiune cu unele rezultate pozitive cum ar fi strategii și legislație cadru. Croația a demonstrat că dispune de o capacitate administrativă considerabilă pentru punerea în aplicare a Acordului de stabilizare și asociere (ASA). Serbia dispune și ea de o capacitate administrativă considerabilă pentru punerea în aplicare a ASA. Aceste țări trebuie acum să folosească aceste capacități și să le modernizeze în vederea alinierii la normele și politicile UE. În celelalte țări, capacitatea administrativă rămâne insuficientă și afectează punerea în aplicare a reformelor și alinierea la UE; sunt necesare eforturi suplimentare în acest domeniu. Este necesar un angajament mai puternic, în fiecare țară, pentru a avea o administrație publică eficientă, stabilă și responsabilă, atât la nivel central, cât și local. În mai multe țări, recrutarea, promovarea și destituirea funcționarilor publici nu are la bază criterii obiective și transparente. Standardele de etică din cadrul funcției publice trebuie consolidate. Reformele vizând poliția și serviciile de securitate trebuie puse în aplicare în Bosnia și Herțegovina și în alte țări.

Societatea civilă este un element important al vieții publice europene. Țările din Balcanii de Vest au depus eforturi pentru adoptarea legislației și strategiilor care sunt mai favorabile pentru dezvoltarea societății civile. Au avut loc câțiva primi pași către o democrație mai participativă. Cu toate acestea, societatea civilă rămâne fragilă în regiune. Războaiele și tulburările etnice au adus grave prejudicii țesutului social al regiunii. ONG-urile locale au nevoie de pregătire pentru a se adapta condițiilor prezente. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru adâncirea libertății de asociere, instituirea unor cadre de reglementare și stimulente publice pentru dezvoltarea organizațiilor societății civile.

În general, creșterea economică a rămas la un nivel relativ ridicat în regiune și salariile medii au crescut. Nivelul inflației este modest și stabil. Majoritatea țărilor din regiune a aplicat politici fiscale și monetare prudente. Sistemele financiare au continuat să se dezvolte. Sistemele de gestiune a finanțelor publice s-au îmbunătățit. Au fost adoptate măsuri de ameliorare a climatului de afaceri. Toate țările din Balcanii de Vest își restructurează și își

deschid în continuare economiile. Nivelul integrării economice cu UE este deja ridicat și pe un trend ascendent. Acordurile de stabilizare și asociere și noul Acord Central European de Liber Schimb (CEFTA) creează împreună un cadru favorabil schimburilor comerciale și investițiilor în Balcani, așa cum s-a întâmplat și în Europa Centrală și de Est în anii 1990. Mai multe țări au planuri ambițioase de modernizare a infrastructurii fizice și a sistemelor de securitate socială.

Creșterea competitivității, reducerea nivelurilor mari ale șomajului și promovarea dezvoltării umane și a infrastructurilor constituie provocări majore în întreaga regiune. Persistă riscuri semnificative, iar dezechilibrele externe sunt importante în mai multe țări. Progresele în privința creării de locuri de muncă sunt inegale, unele țări din regiune având rate ale șomajului de peste 35% și dezechilibrul dintre competențele disponibile și cele necesare fiind în creștere. Piețele muncii continuă să aibă o combinație neadecvată între flexibilitate și securitate pentru lucrători și angajatori, iar impozitele pe salarii pentru societățile înregistrate sunt relativ mari. Economii rurale necesită mai multă diversificare. Consolidarea fiscală și restructurarea întreprinderilor trebuie continuate. Planurile de privatizare ale diferitelor țări trebuie puse în aplicare. Investițiile și creșterea IMM-urilor trebuie stimulate în continuare, inclusiv prin îmbunătățirea accesului la surse de finanțare. Guvernele trebuie să continue ameliorarea mediului de afaceri și stimularea ocupării forței de muncă. Ele trebuie să reducă birocrăția, să consolideze statul de drept, să asigure un cadastru fiabil și proceduri de privatizare transparente. În anumite țări, cadrul legal care asigură buna funcționare a piețelor trebuie completat și pus în aplicare. Regimurile vamale trebuie simplificate. Acest lucru va stimula activitatea economică și va reduce nivelul ridicat al economiei subterane. De asemenea, este nevoie de măsuri pentru facilitarea accesului la finanțări și utilizarea tehnologiilor electronice.

Turcia

Din decembrie 1999, dată la care Consiliul European a acordat Turciei statutul de țară candidată, această țară a realizat schimbări majore. Perspectiva europeană s-a dovedit a fi unul dintre principalele stimulente pentru reforma sistemului politic și juridic, precum și pentru economia Turciei. Pedepsa cu moartea a fost abolită, atribuțiile și componența Consiliului Național de Securitate au fost modificate pentru a spori controlul civil asupra armatei, iar o serie de amendamente constituționale au îmbunătățit libertățile democratice. S-au realizat progrese în domenii precum drepturile femeii, copilului și lupta împotriva torturii, cu o scădere generală a cazurilor raportate de tortură și rele tratamente.

În termeni economici, după criza financiară gravă din 2001, politicile macroeconomice solide și reformele structurale vizând viabilitatea pe termen lung a economiei au permis o recuperare rapidă în plan economic și o îmbunătățire a climatului investițional. Acest lucru a generat o creștere ridicată a PIB-ului, care a atins 6,1% în 2006. Inflația a scăzut din 2001 și lira turcească a rămas o monedă puternică. Cu toate acestea, dezvoltarea Turciei este încă puternic influențată de tendințele financiare internaționale. De la realizarea Uniunii Vamale în 1995, valoarea în prețuri curente a comerțului cu Uniunea Europeană s-a triplat. Acest lucru reflectă o cerere puternică de produse și servicii UE combinată cu rezultate bune ale industriei exportatoare turcești. De asemenea, nivelul investițiilor străine directe a atins un nou record de 16 miliarde de euro în 2006, adică 4,9% din PIB-ul Turciei, provenind în principal din Uniunea Europeană.

Aceste reforme și importanța strategică a relației UE cu Turcia au condus la inițierea negocierilor de aderare în octombrie 2005. Un principiu central al acestui proces este acela că ritmul negocierilor depinde de ritmul reformelor în Turcia.

Punerea în aplicare a reformelor a fost inegală și a încetinit din 2005. În ultimul an, Turcia a trecut printr-o criză constituțională legată de alegerea președintelui republicii, care a dus la alegeri parlamentare anticipate. Armata a făcut declarații publice care depășesc mandatul său. Cu toate acestea, în perioada premergătoare alegerilor au avut loc dezbateri deschise privind mai multe aspecte în mod tradițional sensibile, iar o societate civilă viguroasă și-a proclamat atașamentul față de democrație și statul de drept. Alegerile pentru Marea Adunare Națională s-au desfășurat cu respectarea deplină a standardelor democratice și statului de drept. Noul parlament este reprezentativ pentru diversitatea politică a țării. Președintele republicii a fost ales în conformitate cu normele constituționale, iar democrația a avut întâietate în relațiile dintre civili și militari. Guvernul a început să lucreze la o nouă constituție.

Turcia trebuie acum să reînnoiască impulsul reformelor politice. Sunt necesare eforturi suplimentare de amploare, în special privind libertatea de expresie și drepturile comunităților religioase nemusulmane. Sunt necesare progrese suplimentare, în special privind lupta împotriva corupției, reforma sistemului judiciar, drepturile sindicale și drepturile femeii și copilului, iar responsabilitatea administrației publice trebuie întărită. În sud-estul țării, Turcia trebuie de asemenea să creeze condițiile pentru ca populația locală predominant kurdă să beneficieze de drepturi și libertăți depline. Comisia va continua să monitorizeze îndeaproape procesul de reformă politică, inclusiv controlul civil asupra forțelor de securitate.

Ca reacție la o serie de atacuri armate ale PKK soldate cu multiple victime, parlamentul a adoptat în octombrie 2007 o moțiune prin care autorizează guvernul să intervină militar în partea de nod a Irakului. Președinția UE a reiterat la 22 octombrie condamnarea totală de către Uniune a violențelor teroriste ale PKK în Turcia. Ea a declarat în continuare că „comunitatea internațională, în special principalele părți interesate din regiune, trebuie să acorde sprijin Turciei în eforturile acesteia de apărare a populației sale și de combatere a terorismului, respectând în același timp statul de drept, menținând pacea și stabilitatea pe plan internațional și regional și abținându-se de la orice măsuri militare disproporționate”.

Sunt necesare reforme economice structurale suplimentare și consolidare fiscală pentru a face față riscurilor rămase care amenință stabilitatea macroeconomică. Provocările majore includ slăbiciunile și rigiditățile structurale ale pieței muncii, calitatea competențelor forței de muncă, ratele de ocupare scăzute, în special pentru femei, un sector subteran de mari dimensiuni și reformele sistemului de securitate socială și sectorului energiei. Diversificarea economiei rurale rămâne limitată. Trebuie soluționată problema vulnerabilității romilor. Turcia trebuie să elaboreze o abordare globală a dezvoltării economice și sociale în partea de sud-est.

Relațiile de bună vecinătate rămân esențiale. Turcia trebuie, de asemenea, să asigure punerea în aplicare integrală și nediscriminatorie a protocolului adițional la acordul de asociere.

3. STRATEGIA DE EXTINDERE: SOLUȚIONAREA PUNCTELOR DE PE AGENDA ACTUALĂ

3.1. Consensusul reînnoit privind extinderea

Procesul de extindere al UE contribuie la pace și stabilitate, la reforme și la promovarea valorilor europene. Eficacitatea condiționalității în ce privește stimularea reformelor depinde de menținerea unei perspective credibile de aderare la Uniune în viitor. Acest lucru trebuie să fie chiar și mai vizibil pentru populația din țările în cauză. Perspectiva aderării nu a fost niciodată mai importantă pentru a ajuta țările să depășească momentul de criză, deficiențele de la nivelul statului și obstacolele din calea democrației.

Impunerea unor condiții riguroase în toate fazele procesului de extindere sprijină consolidarea reformelor în toate țările candidate și potențial candidate și pregătește viitoarele state membre să-și îndeplinească obligațiile după aderare. Progresul fiecărei țări spre Uniunea Europeană depinde de eforturile individuale ale acestora pentru îndeplinirea criteriilor de la Copenhaga și, pentru Balcanii de Vest, a condițiilor impuse de procesul de stabilizare și asociere.

O atenție deplină este acordată capacității de integrare a UE în etapele esențiale ale procesului de aderare. Îmbunătățirea calității procesului de extindere, hotărâte la Consiliul European din decembrie 2006, garantează faptul că progresul statelor candidate și al statelor potențial candidate spre aderarea la UE este determinat de succesul acestora în îndeplinirea principalelor condiții. Obiectivele specifice pentru deschiderea și închiderea capitolelor de negociere, evaluările impactului asupra principalelor politici UE în principalele etape ale procesului de extindere și legăturile cu reforma politică joacă un rol tot mai important în procesul respectiv.

3.2. Concentrarea pe aspectele esențiale

Provocările identificate mai sus fac necesară o concentrare mai mare pe prioritățile esențiale ale reformelor, și anume cele privind construcția statală, guvernanta și reformele socio-economice. Comisia propune acum parteneriate pentru aderare și parteneriate europene revizuite care reflectă aceste priorități. Parteneriatele orientează țările pe parcursul lor european și stabilesc priorități pentru sprijinul financiar de preaderare. Ele vor acorda o mai mare prioritate, dintr-un stadiu incipient, aspectelor de bază ale guvernantei, inclusiv construcția instituțională, reforma judiciară și administrativă și prevenirea criminalității organizate și corupției. Se va pune un accent mai puternic pe aceste aspecte dificile, în special în contextul dialogurilor politice și economice. Este necesară o cooperare mai amplă între țările din Balcanii de Vest, instituțiile și agențiile UE și statele membre în vederea combaterii criminalității transnaționale. Aspectele legate de punerea în aplicare a normelor și politicilor UE trebuie eșalonate în funcție de capacitățile țărilor și de progresele realizate în aplicarea unor reforme de bază.

Mecanismul de supraveghere fiscală pentru preaderare care, din 2006, cuprinde și țările potențial candidate, va continua să sprijine reformele economice în toate țările candidate și potențial candidate.

Cooperarea regională și relațiile de bună vecinătate rămân esențiale pentru integrarea europeană. Progresele în aceste domenii consolidează încrederea și aduc beneficii concrete prin stabilitate regională, legături transfrontaliere mai bune și o infrastructură îmbunătățită. Ele aduc, de asemenea, beneficii economice sub forma unei creșteri mai rapide și a unor investiții străine directe mai mari.

Cunoașterea și înțelegerea reciprocă necesită dezvoltarea în continuare a societății civile și a dialogului între cetățenii statelor membre UE și cei ai țărilor candidate. Din 2005, Comisia a acordat sprijin financiar proiectelor de dialog cu și între țările din Balcanii de Vest, precum și cu Turcia. Sprijinirea societății civile este esențială pentru înțelegerea reciprocă și consolidarea bazei democratice în întreaga societate. Comisia va adopta acum măsuri suplimentare de promovare a dezvoltării societății civile și a dialogului prin utilizarea instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA).

3.3. Progresul negocierilor de aderare

Negocierile de aderare cu Croația și Turcia au fost deschise în octombrie 2005, pe baza hotărârii unanime a statelor membre, ca urmare a unei serii de reforme politice și juridice majore. Procesul de negociere aduce ambele țări mai aproape de UE și servește intereselor strategice ale acesteia. Negocierile se desfășoară în cadrele riguroase stabilite de Consiliu. Ele avansează simultan cu progresele reformei politice și economice, precum și cu cele înregistrate în transpunerea și punerea în aplicare a normelor UE.

Consiliul European din decembrie 2006 a adoptat hotărâri cu privire la desfășurarea și calitatea procesului de aderare. Au fost adoptate măsuri semnificative pentru punerea în aplicare a concluziilor Consiliului European. Comisia a folosit pe deplin posibilitatea de a propune obiective de referință pentru determinarea condițiilor de deschidere și de închidere a negocierilor pe capitole în lumina progreselor realizate la fața locului. Ea emite primele sale studii de impact pe măsură ce capitolele cele mai importante sunt aduse în prim-planul negocierilor. În toamnă, Comisia va emite un studiu de impact referitor la intrarea viitoare a Croației în sectorul de *cabotaj* rutier al UE. În funcție de progresele înregistrate în cadrul negocierilor, anul viitor vor fi prezentate studii de impact suplimentare despre libertatea de circulație a lucrătorilor - referitor la Croația, și despre energie - referitor la Turcia. Uniunea este angajată în dialoguri politice și economice intense, ale căror rezultate sunt încorporate în procesul de negociere. În acest context, o atenție deosebită este acordată rezolvării aspectelor bilaterale curente între candidați și statele membre, precum și dezvoltării unor relații de bună vecinătate. Chestiunile legate de sistemul judiciar și drepturile fundamentale sunt tratate în mod detaliat într-un capitol de negocieri specific. Trebuie reamintit că negocierile pot fi suspendate în cazul unei încălcări grave și persistente a principiilor de bază ale Uniunii - libertatea, democrația, respectul pentru drepturile și libertățile fundamentale ale omului și statul de drept.

Progresele **Croației** pe calea aderării trimit un semnal puternic altor țări din Balcanii de Vest cu privire la propriile lor perspective de aderare, odată ce îndeplinesc condițiile necesare. Procesul aderării Croației contribuie la rezolvarea aspectelor bilaterale și regionale și încurajează reconcilierea. Acesta servește interesele strategice ale UE de securitate și prevenire a conflictelor într-o regiune care se învecinează cu state membre.

Stadiul actual al negocierilor de aderare în capitolele de politică specifice ale UE necesită rezolvarea unor aspecte tehnice legate de aliniere. Comisia a prezentat Consiliului toate rapoartele de *screening* pentru Croația. Atenția se îndreaptă acum către îndeplinirea de către Croația a obiectivelor de referință pentru deschiderea capitolelor relevante. Dacă obiectivele specifice sunt îndeplinite, în anul viitor este posibil un progres substanțial în privința negocierilor de aderare cu Croația. Croația trebuie să realizeze în continuare progrese în domeniul reformelor judiciare și administrative, drepturilor minorităților și repatrierii refugiaților, precum și în restructurarea industriilor grele.

Continuarea angajamentului **Turciei** față de reformă prezintă o importanță strategică majoră pentru securitatea și stabilitatea UE. Turcia este o interfață unică între Occident și lumea musulmană. Acest lucru a fost subliniat clar de inițiativa „Alianța Civilizațiilor” pentru încurajarea dialogului sub auspiciile ONU. Aderarea Turciei la UE, bazată pe o transformare democratică profundă, este urmărită cu interes în Orientul Mijlociu și în întreaga lume musulmană. Turcia sprijină, de asemenea, procesul de pace din Orientul Mijlociu și dialogul cu Iranul asupra problematicii nuclear. Deține capacități de securitate importante și le-a pus la dispoziție în mai multe misiuni UE și NATO, din Balcanii de Vest în Republica Democrată Congo și din Darfur în Afganistan. Turcia are potențialul de a deveni o rută majoră de transport al energiei între UE și cele mai mari rezerve de petrol și gaz ale lumii, devenind astfel un actor esențial în asigurarea securității aprovizionării cu energie a Europei. Alinierea sa la politicile UE va aduce beneficii în special în domenii precum controlul migrației și mediul înconjurător. Turcia înregistrează în mod constant o creștere economică ridicată și solidă și se numără printre principalii parteneri comerciali și de investiții ai UE.

Aceste considerații strategice au existat de la originile relației dintre UE și Turcia, în 1959. Perspectiva de aderare la UE a Turciei datează din 1963, când Turcia a semnat un acord de asociere cu Comunitatea Economică Europeană. Acest acord ia aderarea în considerare în mod explicit, atât în preambul cât și la articolul 28. Acest lucru reflectă rolul strategic major al Turciei încă de la punerea primelor baze ale Uniunii Europene. Turcia este acum singura țară cu care UE a stabilit o uniune vamală, convenită în 1995. Ea a primit statutul de țară candidată în 1999. Obiectivul comun al negocierilor este aderarea, astfel cum au convenit toate statele membre în octombrie 2005. Negocierile cu Turcia sunt un proces deschis, a cărui finalizare nu poate fi garantată dinainte. Progresul în cadrul negocierilor merge în paralel cu progresele în domeniul punerii în aplicare a reformelor și alinierii la normele și politicile UE.

Este esențial ca Uniunea Europeană să-și onoreze angajamentele și să mențină calendarul procesului de negociere, deschizând capitoarele de îndată ce sunt îndeplinite condițiile tehnice, în conformitate cu cadrul de negociere din octombrie 2005 și decizia Consiliului din 11 decembrie 2006. Procesul de examinare analitică privind Turcia a ajuns în faza finală, iar Comisia, până la sfârșitul anului, își va fi înaintat majoritatea rapoartelor către Consiliu. Turcia trebuie să depună eforturile necesare pentru a îndeplini obiectivele de referință pentru deschiderea capitoarelor definite de Consiliu pentru majoritatea dintre acestea. Energia reînnoită depusă de Turcia în procesul reformei politice va avea un impact direct asupra ritmului negocierilor de aderare. Dacă obiectivele specifice sunt îndeplinite, în anul viitor este posibil un progres în privința negocierilor de aderare cu Turcia.

Relațiile de bună vecinătate rămân esențiale. În conformitate cu declarația UE din 21 septembrie 2005 și concluziile Consiliului din 11 decembrie 2006, Turcia trebuie să-și îndeplinească obligația de punere în aplicare deplină și nediscriminatorie a protocolului adițional la Acordul de la Ankara și să înlăture toate obstacolele din calea liberei circulații a mărfurilor, inclusiv restricțiile privind mijloacele de transport față de Republica Cipru. De asemenea, se așteaptă progrese din partea Turciei cu privire la normalizarea relațiilor bilaterale cu Republica Cipru.

3.4. Ameliorarea perspectivei europene a Balcanilor de Vest și promovarea cooperării regionale

Toate țările din Balcanii de Vest împărtășesc perspectiva unei aderări la UE. Viitorul Balcanilor de Vest este în Uniunea Europeană. Procesul de Stabilizare și Asociere și Agenda de la Salonic din 2003 continuă să formeze cadrul politicii UE cu privire la această regiune. Cooperarea regională aduce beneficii concrete pentru cetățenii Balcanilor de Vest și ajută la promovarea reformei și reconcilierii.

UE va continua să aplice condiții stricte în legătură cu progresele țărilor din Balcanii de Vest spre aderarea la UE. Rezultatele satisfăcătoare, în special în ceea ce privește punerea în aplicare a obligațiilor asumate prin Acordurile de stabilizare și asociere (ASA), inclusiv a prevederilor legate de comerț, constituie un element esențial pe calea spre țelul aderării. Existența unor instituții solide este vitală pentru punerea în aplicare a prevederilor ASA, precum și pentru buna funcționare a diferitelor instituții comune.

Comisia continuă să sprijine toate țările din Balcanii de Vest pe parcursul lor european, în măsura în care înregistrează progrese în conformitate cu foaia de parcurs stabilită în 2005. Va acorda o prioritate absolută stabilității Kosovo și perspectivei sale europene.

Summit-ul din mai 2007 al Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECp), în Zagreb, a marcat evoluția spre asumarea pe plan local a procesului de cooperare regională. Pactul de Stabilitate și-a îndeplinit în mare măsură misiunea și va fi înlocuit de un nou Consiliu de Cooperare Regională (RCC) legat de SEECp. A fost numit un secretar general al RCC, iar orașul Sarajevo a fost desemnat ca sediu al secretariatului. Sub președinția bulgară, a fost semnat acordul privind țara gazdă cu Bosnia și Herțegovina și secretariatul se află în curs de constituire. Se estimează că ultima adunare a Mesei Regionale a Pactului de Stabilitate și prima adunare a RCC vor avea loc la Sofia în prima parte a anului 2008, ocazie cu care coordonatorul special al Pactului de Stabilitate își va preda atribuțiile către secretarul general al RCC. Noile structuri trebuie să devină operaționale în scurt timp, în special secretariatul și biroul său de legătură din Bruxelles. SEECp și RCC vor oferi un cadru general pentru cooperarea regională. Comisia va participa în cadrul RCC și încurajează toate părțile interesate să joace un rol activ. Folosind experiența în materie acumulată în cadrul Pactului de Stabilitate, Comisia intenționează să coopereze cu SEECp și RCC cu privire la punerea în aplicare a Inițiativei CE de reducere a riscurilor de catastrofă, precum și cu privire la Inițiativa de pregătire împotriva catastrofelor și de prevenire a acestora (DPPI) lansată sub egida Pactului de Stabilitate. De asemenea, Comisia intenționează să asocieze pe mai departe țările Balcanilor de Vest la eforturile legate de Mecanismul comunitar de protecție civilă, utilizat în situații de urgență precum inundații, incendii de pădure sau seisme.

În iulie a intrat în vigoare noul Acord Central European de Liber Schimb (CEFTA). S-a încheiat de curând ratificarea acestuia de către toți semnatarii și această zonă de liber schimb regională este acum operațională în întreaga regiune. Comisia Europeană intenționează să sprijine CEFTA, atât prin asistență tehnică, cât și prin finanțarea inițială, timp de trei ani, a secretariatului CEFTA. Toate țările cooperează în cadrul Cartei europene pentru întreprinderi mici. Punerea în aplicare a Tratatului de instituire a Comunității Energiei a înregistrat progrese. Ratificarea spațiului aerian comun european este în curs. Semnatarii care încă nu au efectuat ratificarea acestor instrumente, trebuie acum să demareze acest proces. Aceste acorduri permit integrarea din timp în piața internă a energiei și aviației din UE. Au fost elaborate foi de parcurs și planuri de acțiune detaliate cu privire la energie electrică și gaz.

Pentru a spori nivelul de informare publică despre normele și politicile UE, biroul TAIEX⁶ al Comisiei va organiza sesiuni de informare tehnică în țările candidate potențiale, destinate părților interesate din administrația publică, sectorul privat și societate. Școala Regională de Administrație Publică va contribui la consolidarea capacității administrative din Balcanii de Vest. Fondurile UE au fost mobilizate pentru transformarea rețelei existente într-o școală situată în regiunea Balcanilor de Vest.

Este necesar ca cetățenii Balcanilor de Vest să perceapă îmbunătățiri concrete rezultate din integrarea europeană a țărilor lor. Acest lucru este esențial pentru ei, în vederea asumării locale a reconcilierii și a reformelor necesare. Trebuie maximizate contactele interpersonale între cetățenii statelor membre și țările din regiune, precum și în interiorul regiunii.

Facilitarea călătoriilor către Uniunea Europeană constituie un aspect de cea mai mare importanță pentru populațiile și guvernele țărilor din Balcanii de Vest. La Salonic, UE a recunoscut acest fapt și s-a angajat să adopte o serie de măsuri pentru atingerea acestui obiectiv. Seria de măsuri pentru liberalizarea călătoriilor trebuie să ia în considerare interesele UE în domeniul securității interne și migrației. Funcționează de mai mulți ani un regim de călătorie fără vize cu Croația. Comisia a negociat recent acorduri de facilitare a eliberării vizelor împreună cu acorduri de readmisie cu celelalte țări din regiune. Ele au fost semnate în septembrie și se estimează că vor fi aprobate de Consiliu în scurt timp, putând astfel să intre în vigoare la 1 ianuarie 2008. Acordurile vor îmbunătăți în mod substanțial condițiile de obținere a vizelor de călătorie către UE. Este importantă punerea în aplicare adecvată a acestor acorduri de către statele membre.

Acordurile de facilitare a eliberării vizelor reprezintă un pas important către liberalizarea completă a regimului de vize. Comisia consideră că este acum momentul pentru o evoluție progresivă către liberalizarea vizelor cu țările din Balcanii de Vest prin etape concrete suplimentare. În acest scop, Comisia propune inițierea unui dialog cu fiecare dintre țările în cauză, în scopul de a stabili o foaie de parcurs privind condițiile ce trebuie realizate. Acestea ar acoperi punerea în aplicare eficientă a acordurilor de readmisie, precum și progresele în domenii esențiale precum gestiunea frontierelor, securitatea documentelor sau lupta împotriva criminalității organizate. Aceste foi de parcurs vor permite țărilor în cauză să-și concentreze mai bine eforturile de reformă, consolidând în același timp vizibilitatea angajamentului UE față de popoarele din regiune.

Măsurile care vizează îmbunătățirea contactelor interpersonale includ, de asemenea, amplificarea cooperării în domeniul educației și al posibilităților de mobilitate pentru studenții care urmează studii universitare și postuniversitare în cadrul programelor Tempus și Erasmus-Mundus. Un număr suplimentar de 100 de studenți din regiune pot participa la studii postuniversitare în UE în 2007/2008. Din 2008, un număr de până la 500 studenți care urmează studii universitare vor beneficia anual de programele de schimburi între statele membre UE și țările din regiune. Comisia va explora, împreună cu statele membre și alți donatori bilaterali, perspectivele unor posibilități de acordarea de burse în viitor. Va fi pus la dispoziție sprijin financiar de preaderare și pentru participarea tinerilor din Balcanii de Vest, a organizațiilor de tineret, a operatorilor culturali, a organizațiilor societății civile și a cercetătorilor la programele UE. Comisia va încuraja inițiative și proiecte legate de Anul european 2008 pentru dialogul intercultural. Vor fi adoptate măsuri, în noul cadru al Comisiei

⁶ Asistență tehnică și schimb de informații.

pentru societatea civilă, vizând sprijinirea creării de rețele și a schimburilor între grupurile societății civile și omologii acestora din regiune și de la nivel european.

Pentru ca țările să poată avansa pe parcursul lor european, este vitală implicarea activă a parlamentelor. Cooperarea parlamentară s-a dezvoltat în continuare, atât în Balcanii de Vest, cât și cu UE. În cooperare cu Parlamentul European, Comisia va încuraja activitățile care se concentrează pe integrarea europeană.

3.5. Consolidarea sprijinului pentru reforme

La 1 ianuarie a fost lansat instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA). Scopul acestuia este de a oferi un cadru unitar de asistență pentru țările candidate și potențial candidate. Comunitatea va continua să sprijine aceste țări în eforturile lor de consolidare a instituțiilor democratice și a statului de drept, de reformă a administrației publice și de instituire a unor economii de piață funcționale. Sprijinul va lua forma unor proiecte de construcție instituțională și cooperare transfrontalieră, precum și, în funcție de gradul de pregătire al țărilor, sprijin pentru măsurile regionale, de resurse umane și de dezvoltare rurală.

Au fost înregistrate progrese în pregătirea unei tranziții line privind punerea în aplicare a ajutoarelor de la Agenția Europeană pentru Reconstrucție (AER) către delegațiile și birourile Comisiei din Belgrad, Podgorica, Pristina și Skopje. Procesul va fi încheiat până la sfârșitul anului 2008. Agenția a avut o contribuție la furnizarea către țări a unei asistențe de reconstrucție după conflict. Odată cu introducerea IPA, autoritățile beneficiare se implică într-o măsură mai mare în programarea asistenței de preaderare. Ele trebuie să se pregătească să preia responsabilitatea gestiunii fondurilor UE.

Kosovo merită o atenție deosebită. Necesitățile sale importante de finanțare externă vor trebui acoperite, în mare măsură, de donatori. UE și statele membre vor trebui să preia inițiativa în comunitatea internațională, în conformitate cu rolul crucial al UE în Kosovo după intrarea în vigoare a statutului.

IPA va ajuta beneficiarii să-și consolideze capacitățile prin construcția instituțională, buna guvernare, dezvoltarea IMM-urilor. Se va acorda o atenție deosebită reformei administrative și judiciare și statului de drept. Se vor depune eforturi în vederea ameliorării gestionării finanțelor publice ale partenerilor, precum și capacității acestora de a folosi pe deplin sprijinul de preaderare. TAIEX oferă asistență rapidă din partea funcționarilor din sectorul public către instituțiile publice ale țărilor candidate. Pe baza rezultatelor obținute de SIGMA⁷ și TAIEX, proiectele de înfrățire instituțională între administrații publice va oferi asistență pe termen mediu pentru guvernare, în plus față de proiectele de înfrățire tradiționale, legate de reglementări sau politici UE.

Comisia va stabili un nou cadru de finanțare în contextul IPA pentru promovarea dezvoltării societății civile și a dialogului. Proiectele naționale și cele cu mai mulți beneficiari vor fi programate în mod coordonat pentru a stimula dezvoltarea societății civile în fiecare țară. Obiectivul va fi consolidarea organizațiilor societății civile și a rolului lor în procesul politic, ameliorarea capacității organizațiilor societății civile de dezvoltare a unor proiecte și rețele transfrontaliere, precum și familiarizarea reprezentanților societății civile și a liderilor de opinie cu afacerile Uniunii Europene. Acest cadru va îmbunătăți capacitatea organizațiilor

⁷ SIGMA - sprijin pentru îmbunătățirea guvernării și gestiunii – program OCDE sprijinit de Comisie în contextul extinderii.

locale ale societății civile de mobilizare civică, promovare a chestiunilor de interes, realizare și gestionare de proiecte pentru încurajarea creării de rețele, și va sprijini dialogul acestora cu organismele corespunzătoare din UE. Sectoarele vizate vor cuprinde drepturile omului, egalitatea între bărbați și femei, incluziunea socială, sănătatea, mediul, promovarea și reprezentarea intereselor mediului de faceri, precum și protecția consumatorilor. Cadrul va promova cooperarea și transferul de experiență între organizațiile comerciale, sindicale și profesionale din țările partenere și organizațiile corespunzătoare de la nivelul UE. Va fi realizat un program de vizite pentru a familiariza principalii lideri de opinie activi la nivel național și local în politică, religie, presă, sindicate și asociațiile patronale cu afacerile Uniunii Europene, precum și pentru a le permite să se întâlnească cu omologii lor din UE.

Coordonarea mai atentă a donatorilor este un element important al noului regulament IPA, în special din cauza restricțiilor bugetare. Comisia va coordona îndeaproape sprijinul IPA cu cel al instituțiilor financiare internaționale și al altor donatori, pentru a rezolva necesitățile de bază ale dezvoltării economice și sociale. Comisia instituie un cadru pentru infrastructură, finanțat de IPA din 2008, care va ajuta la pregătirea proiectelor de infrastructură. Sectoarele vizate vor cuprinde infrastructura de transport, energie și mediu, dar și investiții în sectorul social, precum sănătatea, educația, locuințele și refugiații. Alte inițiative includ Fondul European pentru Europa de Sud-Est (EFSE), destinat dezvoltării sectorului privat, și cadrul privind eficiența energetică. Astfel, sprijinul IPA va căuta să realizeze combinația cea mai eficientă de subvenții și împrumuturi. Acest efort concertat va implica în special BEI, precum și BERD și alte instituții financiare internaționale ca Banca Mondială și Banca Consiliului Europei.

3.6. Asigurarea sprijinirii de către publicul larg a extinderii

Comunicarea este un element crucial al strategiei europene de extindere. Avantajele și provocările extinderii trebuie comunicate mai bine publicului. Opinia publică din UE referitoare la extinderile viitoare este influențată de modul în care au fost percepute extinderile anterioare. Este esențial ca cetățenii să fie ascultați, să se răspundă îngrijorărilor acestora și să li se pună la dispoziție mai multe informații. UE trebuie să prezinte mai multe informații concrete despre extindere, astfel încât publicul să poată vedea clar avantajele și provocările asociate acestora.

UE se confruntă cu dificultăți în comunicarea extinderii, atât în statele membre cât și în țările candidate și potențial candidate.

În statele membre, principalele provocări constau în furnizarea informațiilor faptice despre cea de-a cincea extindere, în special impactul acesteia în termeni de succese economice și consolidarea rolului UE la nivel mondial, și în sublinierea avantajelor și provocărilor procesului de extindere actual. Instituțiile UE și statele membre trebuie să pună la dispoziția publicului UE informații despre țările candidate și potențial candidate și să explice cum funcționează extinderea ca proces gradual și gestionat cu atenție. Trebuie să promovăm dezbateri la toate nivelurile societății asupra aspectelor legate de extindere.

În țările candidate și potențial candidate, principalele provocări sunt reprezentate de sublinierea angajamentului Uniunii față de perspectiva europeană a acestor țări și explicarea condițiilor de îndeplinit pentru înaintarea fiecăreia dintre țări către UE, fiecare dintre ele fiind evaluată pe baza meritelor proprii. Oamenii trebuie să vadă că progresele pe calea spre UE depind de ritmul reformelor în fiecare țară. Cu cât este mai rapid și mai eficient procesul de reformă din aceste țări, cu atât mai rapidă va fi înaintarea lor pe calea către aderare și către toate beneficiile asociate acesteia. UE trebuie să susțină eforturile guvernelor acestor țări de explicare a naturii UE și să demonstreze modul în care cetățenii lor sunt avantajați de relațiile mai apropiate cu UE pe parcursul pregătirilor de aderare. Cetățenii trebuie să știe mai multe despre beneficii precum asistența financiară și asistența tehnică de preaderare, facilitarea eliberării vizelor și bursele.

Pentru a contribui la o comunicare mai eficientă privind extinderea, Comisia invită guvernele statelor membre și țările candidate și potențial candidate să elaboreze planuri de comunicare. Aceste planuri trebuie să vizeze formatorii de opinie din politică, media, mediul universitar, mediul de afaceri, organizații ale partenerilor sociali și tineret. Noul cadru al Comisiei de promovare a dezvoltării societății civile și a dialogului va contribui, de asemenea, la acest efort.

Statele membre trebuie să preia inițiativa explicării și apărării politicilor pe care le-au convenit, promovând dialogul și explicând avantajele extinderii. Membrii Parlamentului European și parlamentelor naționale, precum și autoritățile regionale și locale și societatea civilă au de jucat un rol crucial. Acești actori, care sunt cel mai aproape de public, au un rol esențial în lansarea unor dezbateri informate despre extindere.

Comisia va completa aceste eforturi prin comunicări despre politica de extindere a UE, inclusiv despre asistența de preaderare. Ea va clătina miturile prin fapte. Își va utiliza în mod deplin reprezentanțele din statele membre și delegațiile din țările candidate. Comisia va urmări să se angajeze într-un dialog pe tema extinderii cu principalii formatori de opinie și va folosi experiența câștigată în 2007 în cadrul mai multor proiecte reușite de comunicare, în special cele realizate cu camerele de comerț și cu organizațiile studențești.

4. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Pe baza analizei anterioare, Comisia emite următoarele concluzii:

- 1) Extinderea a contribuit la pacea, democrația și stabilitatea pe întregul continent și a adus beneficii concrete sub forma amplificării schimburilor comerciale, investițiilor și creșterii economice. Uniunea este acum mai competitivă și mai capabilă să facă față provocărilor globalizării. Extinderea a sporit influența UE în lume.
- 2) Procesul de extindere al UE este gestionat cu atenție, în conformitate cu consensul reînnoit definit de Consiliul European din decembrie 2006. Consensul are la bază principiile de consolidare a angajamentelor, condiții juste și riguroase și o mai bună comunicare cu publicul, combinate cu capacitatea UE de integrare a unor noi membri. Agenda de extindere actuală cuprinde Balcanii de Vest și Turcia, cărora li s-a oferit perspectiva aderării la UE odată ce vor îndeplini condițiile.

- 3) Comisia a luat măsuri pentru ameliorarea calității procesului de extindere. Aspecte dificile ale reformei sunt acum tratate într-un stadiu timpuriu, care ține seama de rezultatele dialogurilor politice și economice. În negocierile de aderare se utilizează acum pe deplin obiectivele de referință, care constituie condiții pentru deschiderea și închiderea capitolelor. Comisia promovează o mai mare transparență, de exemplu prin punerea la dispoziția publicului a rapoartelor de *screening*, și pregătește primele studii de impact. Fiecare țară avansează de la o etapă la următoarea pe calea sa spre aderarea la UE, atunci când îndeplinește condițiile necesare, în conformitate cu foaia de parcurs 2005 pentru Balcanii de Vest.
- 4) Țările candidate se confruntă în continuare cu provocări majore. Este vital să fie menținute vizibilitatea și credibilitatea perspectivelor lor de aderare. Fiecare țară va fi evaluată pe baza meritelor proprii. Rămân mai multe de făcut pentru rezolvarea aspectelor fundamentale, cum ar fi construcția statală, statul de drept, reconcilierea, reforma administrativă și judiciară, precum și lupta împotriva corupției și criminalității organizate. Relațiile de bună vecinătate rămân esențiale.
- 5) Negocierile de aderare cu Croația avansează într-un ritm bun și intră într-o fază decisivă. Acest lucru demonstrează regiunii, în ansamblu, că perspectiva europeană este reală. Croația trebuie să realizeze în continuare progrese, în special în domeniul reformei judiciare și administrative, drepturilor minorităților și repatrierii refugiaților, precum și în restructurarea industriilor siderurgice și a construcției de nave.
- 6) Turcia a introdus reforme majore din 1999, când a devenit țară candidată. Anul trecut, Turcia a trecut printr-o criză constituțională care a dus la alegeri parlamentare anticipate. Acestea au fost libere și corecte, iar noul parlament este reprezentativ pentru diversitatea politică a țării. Președintele republicii a fost ales în conformitate cu normele constituționale și democrația a avut întâietate în relațiile dintre civili și militari. Turcia trebuie acum să dea un nou impuls reformelor sale politice. Sunt necesare în continuare eforturi semnificative, fără întârziere, în special cu privire la libertatea de expresie (articolul 301 din codul penal și alte norme aplicabile) și drepturile comunităților religioase nemusulmane. De asemenea, sunt necesare îmbunătățiri suplimentare cu privire la reforma judiciară, lupta împotriva corupției, consolidarea drepturilor femeii, copilului și sindicatelor, drepturile culturale, precum și controlul civil asupra forțelor de securitate.

Turcia nu a îndeplinit obligația sa de punere în aplicare deplină și nediscriminatorie a protocolului adițional la Acordul de asociere și nici nu a realizat progrese pe calea normalizării relațiilor bilaterale cu Republica Cipru. Comisia va continua raportarea în următoarele sale rapoarte anuale, în conformitate cu concluziile Consiliului din 11 decembrie 2006, aprobate de Consiliul European.

- 7) Trebuie să se ajungă cât mai curând posibil la o clarificare privind statutul Kosovo. Unitatea UE este esențială în această privință. Comisia sprijină în întregime eforturile troicii. Este necesară o soluție durabilă care să asigure un Kosovo democratic și multiethnic și să contribuie la stabilitatea regională.
- 8) Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei a înregistrat progrese dar trebuie încă să accelereze ritmul reformelor în domenii esențiale. Albania și Muntenegru au înregistrat progrese în mai multe domenii, dar încă se confruntă cu provocări majore.

Bosnia și Herțegovina încă nu a asumat deplin, pe plan local, guvernanta proprie și trebuie să continue reformele, în special cea a poliției. Serbia a arătat că dispune de capacitatea administrativă necesară pentru progrese substanțiale în direcția realizării perspectivei sale europene. Acest lucru a fost dovedit prin participarea sa eficientă la negocierile tehnice privind Acordul de stabilizare și asociere. Cu toate acestea, pentru a putea semna ASA, Serbia are nevoie să realizeze o cooperare deplină cu TPI. Regiunea în ansamblu trebuie să avanseze pe calea construirii unor democrații moderne și a dezvoltării unei culturi politice a dialogului și toleranței.

În consecință:

- (a) Comisia estimează că se vor înregistra progrese substanțiale în negocierile de aderare cu Croația în cursul anului viitor, care vor duce la deschiderea unui număr semnificativ de capitole și la închiderea provizorie a câtorva capitole, cu condiția ca țara să mențină ritmul necesar al reformelor și să îndeplinească obiectivele de referință.
- (b) Comisia estimează progrese în negocierile de aderare cu Turcia în cursul anului. Capitolele pentru care au fost încheiate pregătirile tehnice ar trebui deschise în conformitate cu procedurile stabilite.

Ritmul negocierilor depinde de rezultatele reformelor din Turcia. Progresele Turciei s-ar putea amplifica dacă aceasta reușește să îndeplinească obiectivele de referință.

Comisia a propus Consiliului ca revizuirea prevederilor privind libertatea de expresie din codul penal al Turciei (articolul 301 și alte articole relevante) să constituie un obiectiv de referință pentru deschiderea unor capitole cheie privind sistemul judiciar și drepturile fundamentale.

Turcia trebuie să îndeplinească angajamentele privind punerea în aplicare deplină și nediscriminatorie a protocolului adițional la Acordul de asociere în conformitate cu concluziile Consiliului din 11 decembrie 2006, iar, până în momentul în care Turcia efectuează acest lucru, opt capitole nu vor fi deschise.

- (c) UE este pregătită să acorde sprijin suplimentar pentru stabilitate în Kosovo și în regiune și să răspundă evoluțiilor printr-o folosire deplină a instrumentelor sale politice.
- (d) În cazul în care condițiile sunt îndeplinite, Acordurile de stabilizare și asociere pot fi încheiate cu toate țările din Balcanii de Vest în 2008, fie prin semnarea, fie prin intrarea în vigoare a acestora.
- (e) Țările din Balcanii de Vest vor prelua responsabilitatea pentru cooperarea regională odată cu tranziția de la Pactul de Stabilitate la noul Consiliu de Cooperare Regională în cadrul Procesului de cooperare pentru Europa de Sud-Est. UE va continua să sprijine asumarea pe plan local a inițiativelor în cooperarea regională.
- (f) O atenție prioritară va fi acordată promovării contactelor interpersonale între Balcanii de Vest și UE. Comisia va iniția un dialog cu privire la liberalizarea vizelor pentru cetățenii țărilor din Balcanii de Vest, ca etapă ulterioară facilitării eliberării vizelor și acordurilor de readmisie.

- (g) La începutul anului 2008, Comisia va adopta o comunicare prin care va face bilanțul progreselor înregistrate și va indica etapele următoare pentru realizarea obiectivelor stabilite în agenda de la Salonic și comunicarea de la Salzburg privind promovarea parcursului Balcanilor de Vest spre UE.
- (h) Comisia propune acum parteneriate pentru aderare și parteneriate europene revizuite care stabilesc prioritățile de reformă actualizate. Aspectele fundamentale privind construcția statală, guvernanta și reforma administrativă și judiciară trebuie tratate într-o etapă timpurie.
- (i) Aceste priorități vor fi reflectate în programarea asistenței financiare în cadrul noului instrument de asistență pentru preaderare (IPA). De asemenea, Comisia va stabili în contextul IPA un cadru de finanțare destinat promovării dialogului și dezvoltării societății civile, în special prin proiecte de construire a capacităților și de schimburi. Ea va asigura o coordonare mai strânsă cu alți donatori, intensificând cooperarea cu BEI, precum și cu BERD și alte instituții financiare internaționale.
- (j) Asigurarea susținerii publice pentru extindere rămâne esențială. Este esențial ca cetățenii să fie ascultați și să se răspundă îngrijorărilor acestora prin punerea la dispoziție a unor informații clare și obiective. Comunicarea extinderii este o responsabilitate împărtășită. Ea necesită participarea activă a statelor membre. Comisia va continua să joace rolul care îi revine, împreună cu Parlamentul European, autoritățile naționale, regionale și locale și societatea civilă.

ANEXĂ

Concluzii privind Albania, Bosnia și Herțegovina, Croația, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Muntenegru, Serbia, Kosovo⁸, Turcia

Albania

Din punctul de vedere al **criteriilor politice**, Albania a realizat unele progrese în ceea ce privește democrația și statul de drept. Albania a continuat să joace un rol pozitiv în menținerea stabilității regionale. Cu toate acestea, cultura democratică și în special dialogul constructiv între partide trebuie dezvoltate pentru a permite funcționarea eficientă și transparentă a sistemului politic. Parlamentul trebuie făcut în continuare progrese importante pentru a impulsiona reforma. Combaterea corupției și a criminalității organizate reprezintă o provocare majoră.

Au fost realizate unele progrese în ceea ce privește **democrația și statul de drept**. *Parlamentul* Albaniei și-a îndeplinit rolul constituțional alegând un nou președinte. Cu toate acestea, lipsa dorinței de cooperare a partidelor politice a continuat să frâneze reformele, în special în domeniul electoral și judiciar. Albania a realizat unele progrese în ceea ce privește consolidarea structurilor *guvernamentale* pentru a-și putea respecta angajamentele asumate față de UE și pentru a răspunde necesităților sale de dezvoltare. Coordonarea și capacitatea rămân deficitare, iar planificarea strategică are nevoie de îmbunătățiri. Rotația funcționarilor în cadrul *administrației publice* a Albaniei a fost insuficientă. Cu toate acestea, este nevoie de eforturi susținute pentru a asigura eficiența și imparțialitatea, inclusiv prin punerea în aplicare integrală a legii privind funcția publică. Autoritatea Departamentului de Administrație Publică trebuie întărită. Persistă deficiențe generalizate în gestionarea resurselor umane în administrația publică.

S-au înregistrat progrese limitate în reforma *sistemului judiciar*. Procedurile de evaluare a judecătorilor au fost îmbunătățite, sistemul de instanțe raționalizat, iar executarea hotărârilor judecătorești a fost ușor accelerată. Cu toate acestea, puterea judecătorească a continuat să funcționeze defectuos datorită corupției și lipsei de independență, transparență și eficiență. Adoptarea actelor legislative menite să soluționeze aceste probleme suferă întârzieri.

Guvernul adoptă o abordare mai strategică a *luptei împotriva corupției*, care constituie o prioritate esențială a Parteneriatului european. Legislația în domeniul achizițiilor publice s-a îmbunătățit. Anchetele anticorupție au condus la arestarea a numeroși funcționari de rang înalt. Cu toate acestea, *corupția* este răspândită și constituie o problemă foarte serioasă. Este nevoie de continuarea eforturilor cu privire la toate aspectele acestei probleme, inclusiv la răspunderea juridică și la transparența finanțării partidelor politice.

S-au realizat unele progrese în ceea ce privește **drepturile omului și protecția minorităților**. Albania a abolit pedeapsa cu moartea în toate situațiile. O nouă lege îi vizează pe cei care instigă la vendete. Instrucțiunile oficiale adresate procurorilor și poliției judiciare *au subliniat necesitatea* respectării drepturilor omului în procesele penale. Condițiile de detenție sunt în continuare precare. Au fost aduse unele îmbunătățiri condițiilor din centrele de detenție și majoritatea deținuților reținuți în așteptarea procesului au fost transferați în noi secțiuni speciale din închisori. Cu toate acestea, închisorile sunt în continuare suprapopulate. Este încă

⁸

Conform Rezoluției 1244 a Consiliului de Securitate al ONU.

nevoie de o îmbunătățire considerabilă a aplicării drepturilor omului și de o urmărire penală sistematică a responsabililor de comiterea de abuzuri. Legislația privind asigurarea asistenței juridice gratuite este în continuare inadecvată.

Albania a făcut unele progrese în ceea ce privește *libertatea de expresie*, o prioritate esențială a Parteneriatului european. A fost convenit un plan de acțiune privind elaborarea unei noi legislații privind serviciile de radiodifuziune. Comitetul director al radioului și televiziunii publice include în prezent reprezentanți ai societății civile. Concurența în acest sector a fost întărită. Cu toate acestea, deciziile guvernului privind acordarea de licențe media și legislația fiscală au fost acuzate de imparțialitate. Este necesară o reformă mai consensuală și coordonată, în special privind radiodifuziunea și transparența proprietății de media. Este necesară o mai bună punere în aplicare a legislației existente.

Există un cadru juridic favorabil organizațiilor societății civile. Cu toate acestea, grupurile societății civile sunt în continuare lipsite de putere, nu sunt implicate suficient în procesul de elaborare a politicilor și le lipsesc resursele, capacitatea organizațională, competențele în materie de sensibilizare a publicului și legăturile la nivel regional.

S-au realizat progrese în consolidarea *drepturilor femeilor*. Noile acte legislative au abordat problema violenței domestice și au permis crearea unei secțiuni în cadrul unui minister dedicată aspectelor legate de egalitatea de șanse între femei și bărbați. Cu toate acestea, protecția femeilor împotriva tuturor formelor de violență este în continuare insuficientă. Legislația în domeniu trebuie întărită și pusă în aplicare integral. S-au realizat progrese în ceea ce privește *drepturile copiilor*. Administrarea justiției în cazul minorilor, monitorizarea drepturilor copiilor și educația primară au fost întărite. Realizarea de progrese suplimentare este împiedicată de întârzieri în adoptarea unor acte legislative esențiale, în special privind înregistrarea nașterilor, precum și de insuficiența resurselor. Serviciile sociale s-au îmbunătățit într-o oarecare măsură, existând mai multe resurse pentru oameni. Cu toate acestea, măsurile de sprijinire a *persoanelor vulnerabile din punct de vedere social* și a *persoanelor cu handicap* rămân limitate. O mai bună coordonare a agențiilor guvernamentale ar conduce la îmbunătățirea rezultatelor.

S-au înregistrat progrese în ceea ce privește consolidarea *drepturilor de proprietate*, o prioritate esențială a Parteneriatului social. Guvernul a adoptat o strategie care realizează o legătură între procesele de înregistrare inițială a bunului imobiliar, de restituire, compensare și legalizare a clădirilor construite fără autorizație. O mai bună gestionare a restituirii și compensării a accelerat întrucâtva procesarea revendicărilor, însă procesul este în continuare unul lent. Este necesară coordonarea corespunzătoare a înregistrării, restituirii, compensării și legalizării și accelerarea suplimentară a gestionării revendicărilor conexe.

Albania a luat măsuri pentru a-și îndeplini angajamentele cu privire la protecția *minorităților*, în special pentru a sprijini utilizarea limbilor minorităților și a toponimelor tradiționale. Îmbunătățirile suplimentare sunt frânate de lipsa unor date fiabile privind numărul și situația minorităților. Au fost întreprinse demersuri pentru îmbunătățirea situației populației *rome*, însă impactul acestor măsuri a fost limitat. *Minoritatea romă* continuă să se confrunte cu condiții foarte dificile de viață și cu discriminarea, în special în domeniul educației, al protecției sociale, al asistenței medicale, al locuințelor și în muncă.

În ceea ce privește aspectele **regionale și obligațiile internaționale**, Albania a continuat să aibă relații bune cu alte țări din Balcanii de Vest și cu țările vecine din UE, atât la nivel multilateral, cât și bilateral. Țara participă în continuare activ la cooperarea regională, inclusiv la Procesul de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECP) și la Consiliul de Cooperare Regională (RCC), precum și la Acordul Central European de Liber Schimb (CEFTA), în forma sa modificată. Albania și-a menținut poziția constructivă privind statutul provinciei Kosovo, fapt ce a contribuit la stabilitatea regiunii. În ceea ce privește Curtea Penală Internațională, acordul bilateral privind imunitatea încheiat cu Statele Unite nu este conform cu poziția comună și principiile directoare ale UE în această privință.

Economia Albaniei a continuat să se dezvolte puternic. Stabilitatea macroeconomică globală a fost menținută, însă deficitul externe s-au accentuat și mai mult, în principal datorită crizei din sectorul energetic. Punerea în aplicare defectuoasă a statului de drept împiedică în continuare buna funcționare a economiei de piață și afectează climatul de afaceri. Infrastructura deficitară și precaritatea aprovizionării cu energie au continuat să frâneze dezvoltarea economică.

În ceea ce privește **criteriile economice**, Albania a realizat progrese în direcția unei economii de piață funcționale. Sunt necesare în continuare reforme de amploare pentru a-i permite să facă față pe termen lung presiunii concurențiale și forțelor pieței din Uniune.

Consensul politic privind elementele fundamentale ale politicii economice a fost, în general, menținut. Stabilitatea macroeconomică a fost, în mare măsură, menținută. Creșterea economică a fost, în continuare, puternică, în ciuda crizei energetice. Politica monetară a rămas credibilă, asigurând o rată a inflației foarte scăzută. Nivelul șomajului, conform datelor oficiale, deși în continuare ridicat, și-a menținut tendința de descreștere. Rata rentabilității veniturilor fiscale a corespuns în linii mari obiectivelor stabilite, iar executarea bugetului s-a îmbunătățit. Reforma finanțelor publice a înregistrat progrese suplimentare, persistă însă unele riscuri fiscale. În general, dozajul politicilor macroeconomice a fost adecvat. În urma întârzierilor importante din 2006, privatizarea a cunoscut o perioadă de vârf în 2007. Sectorul bancar privat se dezvoltă și este, în general, solid. Expansiunea creditului s-a menținut la cote ridicate. Cadrul de reglementare pentru supravegherea sectorului bancar este bine dezvoltat. Integrarea comercială cu UE a rămas destul de ridicată.

Cu toate acestea, deficitul externe au crescut și mai mult, în principal datorită dificultăților din sectorul energetic. S-au realizat unele progrese în ceea ce privește executarea hotărârilor judecătorești și stabilirea drepturilor de proprietate, însă disfuncționalitățile din sistemul judiciar și punerea în aplicare a legislației afectează climatul de afaceri. În timp ce procedurile de înregistrare a societăților comerciale au continuat să se îmbunătățească, ineficiența administrativă împiedică intrarea și ieșirea de pe piață. S-au realizat unele progrese în ceea ce privește supravegherea actorilor financiari, alții decât băncile, însă aceasta poate fi întărită suplimentar, în special în sectorul pensiilor. Persistă șomajul structural. Criza personalului calificat și infrastructura deficitară frânează dezvoltarea sectorului privat, care poate contribui în mod susținut la dezvoltarea țării. Sectorul economiei subterane, de mari dimensiuni, alimentat de slăbiciuni persistente la nivelul aplicării legii și al cadrului de reglementare, reduce baza de impozitare, restrânge capacitatea guvernului de a aplica politicile economice și afectează negativ mediul de afaceri.

Albania a făcut progrese în alinierea legislației, politicilor și capacității sale la **standardele europene** și pune în aplicare angajamentele comerciale care decurg din Acordul interimar. În anumite domenii, cum ar fi vama, concurența și combaterea criminalității organizate, progresele realizate în anii anteriori au fost continuate. În alte domenii, precum cel energetic, al transporturilor și al drepturilor de proprietate intelectuală, progresele înregistrate au fost limitate. Impulsionarea reformei în domenii precum controlul veterinar și fitosanitar este o necesitate vitală pentru a putea beneficia integral de dispozițiile Acordului de stabilizare și asociere (ASA). Capacitatea administrativă pentru dispozițiile nelegate de comerț ale ASA și punerea în aplicare eficientă a legilor constituie provocări din punctul de vedere al obținerii unor rezultate durabile în punerea în aplicare a ASA.

S-au înregistrat progrese în unele sectoare ale *pieței interne*, însă sunt necesare eforturi suplimentare pentru a îndeplini obligațiile care decurg din ASA. S-au realizat progrese în adoptarea standardelor și în ceea ce privește acreditarea. Capacitățile în materie de metrologie și de monitorizare a pieței au fost întărite, însă sunt necesare îmbunătățiri legislative. Sunt necesare îmbunătățiri în domeniul *protecției consumatorilor* în ceea ce privește soluționarea plângerilor și a diferendelor. Incertitudinile legate de drepturile de proprietate descurajează *stabilirea societăților*. Se aplică în continuare anumite *restricții privind circulația capitalurilor*.

Au fost realizate progrese în ceea ce privește informatizarea *sistemului vămilor*. Acest lucru a ajutat Albania să pună în aplicare mai eficient dispozițiile legate de comerț ale ASA. Veniturile provenite din taxele vamale au continuat să crească. Albania a aplicat reducerile tarifare prevăzute de Acordul interimar. Cu toate acestea, sunt necesare îmbunătățiri la nivelul infrastructurii și al alinierii la practicile UE. Administrarea *fiscală* a fost raționalizată și s-au realizat progrese cu privire la informatizarea sistemului și la gestionarea resurselor contribuabililor. Cu toate acestea, veniturile provenite din perceperea impozitelor rămân scăzute. Este nevoie de o strategie globală de percepere și control al impozitelor și de aliniere suplimentară la legislația și practicile UE.

S-au înregistrat progrese în domeniul *concurenței*. Autoritatea în domeniul concurenței (ACA) a fost consolidată. Aceasta a evaluat câteva notificări de concentrări economice și a aplicat amenzi pentru încălcarea normelor în materie de concurență. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare pentru a asigura formarea personalului ACA. Albania a realizat progrese în sensul îndeplinirii obligațiilor sale din cadrul ASA privind ajutoarele de stat. Departamentul privind Ajutoarele de Stat beneficiază acum de independență față de Ministerul Economiei în ceea ce privește raportarea. Departamentul privind Ajutoarele de Stat a continuat să evalueze și să actualizeze inventarul sistemelor de ajutor de stat.

A fost aprobată o nouă legislație privind *achizițiile publice*, care este mai adaptată la standardele UE. Este în curs consolidarea Agenției pentru Achiziții Publice, însă capacitatea sa administrativă trebuie modernizată pentru ca aceasta să poată pune în aplicare noua legislație în mod corespunzător. Trebuie garantată imparțialitatea procedurilor de atacare a deciziilor. În ceea ce privește *drepturile de proprietate intelectuală*, biroul pentru drepturile de autor a devenit funcțional, iar Albania a ratificat instrumente internaționale privind înregistrarea modelelor industriale. Cu toate acestea, aplicarea drepturilor de proprietate intelectuală este în continuare precară. Atât Direcției Generale Brevete și Mărci de Comerț, cât și biroului pentru drepturile de autor le lipsesc resursele și expertiza corespunzătoare. Este nevoie de o nouă legislație privind proprietatea intelectuală, conformă cu standardele

europene. Sunt necesare eforturi suplimentare susținute pentru a îndeplini obligațiile privind drepturile de proprietate intelectuală care decurg din Acordul interimar.

S-au realizat unele progrese cu privire la standardele europene privind *politica în domeniul ocupării forței de muncă și politica socială*. Au fost instituite programe pentru a promova angajarea categoriilor vulnerabile, iar cadrul instituțional și de reglementare a fost îmbunătățit o dată cu adoptarea unei legi privind inspecția muncii. Cu toate acestea, capacitatea inspectoratului muncii rămâne limitată, iar sănătatea și securitatea în muncă rămân deficitare. Existența unor sisteme informatice și administrative deficiente împiedică diagnosticarea situației dezvoltării sociale și a ocupării forței de muncă, precum și dezvoltarea strategiilor adecvate de ocupare a forței de muncă și de incluziune socială. Au fost făcute unele progrese în ceea ce privește standardele europene privind *educația*. Fondurile bugetare destinate educației au fost suplimentate considerabil. A început punerea în aplicare a strategiilor naționale pentru învățământul preuniversitar și formarea profesională și a fost aprobată o nouă lege privind învățământul superior.

Au putut fi constatate progrese cu privire la anumite *politici sectoriale*. În ceea ce privește *industria și IMM-urile*, a fost înființat un Centru Național de Înregistrare pentru a facilita înregistrarea întreprinderilor. A fost aprobată o strategie de promovare a competitivității IMM-urilor. Există un plan de acțiune actualizat menit să combată economia subterană și să îndepărteze barierele administrative în calea investițiilor. Au fost instituite fonduri pentru garanții la export. A fost elaborat un plan de acțiune actualizat pentru eliminarea barierelor administrative în calea investițiilor. Cu toate acestea, sunt necesare progrese suplimentare pentru a combate economia subterană și a îmbunătăți mediul de afaceri. Progresele în domeniul *agriculturii* au fost limitate. Au fost introduse o serie de stimulente pentru creșterea producției, însă competitivitatea sectorului agricol rămâne scăzută. Rămâne insuficientă conformitatea cu *standardele veterinare și fitosanitare* ale UE, necesare pentru a beneficia de concesiile comerciale prevăzute în ASA și în Acordul interimar. S-au înregistrat unele progrese în domeniul controlului și inspecției pescuitului, deși continuă exploatarea abuzivă și pescuitul ilegal.

În ceea ce privește *mediul*, s-au înregistrat progrese în ceea ce privește legislația orizontală, însă punerea în aplicare rămâne în continuare inadecvată. Sunt necesare eforturi suplimentare în domeniul gestionării deșeurilor și al calității apei. Trebuie întărită capacitatea administrativă pentru a pune în aplicare legislația transpusă deja. Progresele înregistrate în domeniul *transporturilor* au fost limitate. Albania a ratificat Acordul privind spațiul aerian european comun și lucrează la punerea în aplicare a primei sale etape de tranziție. Albania participă activ la dezvoltarea rețelei de transport regional de bază și a Observatorului în domeniul Transporturilor în Europa de Sud-Est, în special prin aprobarea celui de-al doilea plan continuu multianual cincinal pentru perioada 2007-2011 (MAP). Sunt necesare îmbunătățiri substanțiale cu privire la siguranța transportului maritim.

În sectorul *energetic*, Albania nu a reușit să asigure securitatea aprovizionării cu energie electrică. Sunt necesare eforturi considerabile pentru a îndeplini cerințele Tratatului de instituire a Comunității Energiei. Ca parte la acest tratat, Albania este obligată să pună în aplicare legislația UE relevantă, în special privind energia, începând cu luna iulie 2007. În ciuda unor progrese constatate, inclusiv adoptarea unei noi legislații privind concesiunile hidroelectrice și o creștere modestă a recuperării facturilor, sectorul energetic rămâne într-o stare critică. Acest lucru împiedică dezvoltarea socială și economică a țării.

Progresele în îndeplinirea angajamentelor Albaniei privind *societatea informațională și media* conținute în ASA sunt lente. Liberalizarea pieței în domeniul comunicațiilor electronice și al tehnologiilor informației este încă într-un stadiu incipient. Cadrul de reglementare nu este deocamdată conform cu *acquis*-ul, iar organismul de reglementare în domeniul telecomunicațiilor trebuie să își dezvolte capacitatea. În ceea ce privește *controlul financiar*, a fost adoptată o nouă lege privind auditul intern. Trebuie creat în viitor un serviciu de inspecție corespunzător. S-au înregistrat progrese modeste în domeniul *statistic*. Principalele clasificări statistice sunt deja, în mare măsură, folosite și sunt conforme cu standardele UE.

Au fost înregistrate unele progrese cu privire la anumite aspecte din domeniul *justiției, libertății și securității*. Sunt necesare îmbunătățiri suplimentare în ansamblu. A fost îmbunătățită tehnologia utilizată pentru eliberarea *vizelor* și pentru securitatea pașapoartelor diplomatice și de serviciu. A fost semnat un acord privind facilitarea regimului de vize între UE și Albania. Trebuie eliberate pașapoarte biometrice, în conformitate cu standardele UE. Sunt necesare modificări suplimentare la Legea privind străinii în vederea asigurării conformității acestora cu standardele UE.

O nouă infrastructură, extinderea legăturilor IT și o mai bună cooperare polițienească între agenții și transfrontalieră au îmbunătățit *controlul frontierelor*. Guvernul a adoptat o strategie de gestionare integrată a frontierei. Infrastructura aferentă punctelor de trecere a frontierei rămâne necorespunzătoare din punct de vedere al standardelor UE. Legile privind *azilul* sunt conforme cu standardele internaționale, însă nu există încă o strategie coerentă în domeniul azilului, iar punerea în aplicare rămâne insuficientă. A fost înființată o unitate care să supravegheze punerea în aplicare a strategiei naționale în domeniul *migrației*. Controalele migrației la frontiere sunt în prezent ceva mai eficiente, însă sunt necesare încă îmbunătățiri importante. Albania a semnat un protocol de readmisie cu Austria în cadrul Acordului de readmisie din 2006 dintre CE și Albania. Cu toate acestea, se impun o gestionare mai eficientă a datelor și o mai bună cooperare cu țările vecine. Încadrarea de personal pentru poliția de frontieră trebuie să devină mai stabilă, în special pentru a putea pune în aplicare în mod corespunzător Acordul de readmisie între CE și Albania.

Sistemul bancar este utilizat mai eficient pentru combaterea *spălării banilor*; majoritatea salariilor din administrația publică este plătită în prezent prin bănci. Manipularea mărfurilor furate constituie, în prezent, o infracțiune penală. O unitate comună de anchetă face legătura între Ministerul de Interne și al Finanțelor, Biroul Procurorului General și Serviciul de Informații de Stat. Cu toate acestea, rezultatele concrete în combaterea spălării banilor rămân modeste. Trebuie îmbunătățite legislația, resursele și expertiza necesare pentru derularea anchetelor, asistența tehnologică și cooperarea interinstituțională.

Se face apel tot mai mult la grupurile interservicii de luptă anti-*drog*. Cooperarea cu partenerii străini se îmbunătățește. Sunt în curs de construire infrastructuri corespunzătoare de depozitare a capturilor de droguri. Cu toate acestea, traficul de droguri rămâne foarte preocupant. Au fost capturate cantități importante de *droguri*, dar acestea sunt în continuare ne semnificative în comparație cu cantitățile care se presupune că sunt traficate prin Albania. Este nevoie de mai multă hotărâre și de o cooperare îmbunătățită între poliție și puterea judiciară pentru a-i aduce în fața justiției pe traficanții de droguri suspectați și pe funcționarii acuzați de corupție sub capete de acuzare corespunzătoare. Măsurile și echipamentul de detecție la frontiere trebuie îmbunătățit.

A fost adoptată o nouă lege privind *poliția* statului, care ar trebui să contribuie la depolitizarea poliției. Convenția de cooperare polițienească în Europa de Sud-Est, în prezent ratificată, și un acord strategic cu Europol prevăd relații de cooperare intensificate. Cu toate acestea, personalul de poliție a fost redus fără a se acorda atenție menținerii capacității și continuității unităților cheie. Succesele în ceea ce privește anchetele și aducerea în fața justiției sunt în continuare limitate de comunicarea defectuoasă între poliție și procurori. Structurile de gestionare a poliției și de control intern trebuie consolidate.

Criminalitatea organizată rămâne foarte preocupantă. Au fost efectuate arestări ale unor membri proeminenți ai rețelelor de crimă organizată. Răspunsul poliției la infracțiuni grave s-a îmbunătățit. Au fost introduse noi echipamente tactice și de anchetă. Cooperarea cu Interpol s-a îmbunătățit, permițând executarea unui număr de mandate de arest internațional. Cu toate acestea, nu s-a dat curs multor cereri internaționale de arestare. Eforturile de combatere a criminalității organizate sunt frânate de corupție și de slaba protecție a martorilor. Problemele informatice împiedică utilizarea informațiilor penale. Cu toate că s-a constatat o îmbunătățire a cooperării cu țările vecine privind furtul de vehicule, cooperarea între agențiile naționale este slabă și inefficientă.

Albania a continuat să ancheteze și să urmărească cu fermitate în justiție *traficul de persoane*. Controalele la frontieră au devenit ceva mai eficiente, iar cooperarea internațională s-a îmbunătățit. Cu toate acestea, Albania este în continuare o țară importantă de tranzit, iar nivelul traficului sexual pe teritoriul țării a crescut. Puține victime sunt dispuse să depună mărturie împotriva traficantilor, din cauza protecției inadecvate a martorilor. Coordonarea defectuoasă împiedică punerea în aplicare a strategiei naționale de combatere a traficului.

Structurile de combatere a *terrorismului* din cadrul poliției și serviciului de informații cooperează în prezent mai bine. Cooperarea cu actorii internaționali a fost bună. Albania a adoptat o lege privind controlul exporturilor de echipament militar, care este conformă cu *acquis*-ul. Cu toate acestea, echipamentele destinate analiștilor și anchetatorilor din domeniul combaterii terorismului și formarea acestora sunt în continuare insuficiente.

Legea privind *protecția datelor cu caracter personal* este în curs de a fi revizuită în vederea asigurării conformității sale cu standardele europene. Cu toate acestea, nu există încă o autoritate independentă de control al protecției datelor, care să aibă suficiente competențe și resurse.

Bosnia și Herțegovina

În ceea ce privește **criteriile politice**, progresele realizate de Bosnia și Herțegovina au înregistrat un ritm mai scăzut. Dispozițiile instituționale complexe, nerespectarea acordului de pace Dayton/Paris și retorica naționalistă au subminat programul de reforme al țării. Nu au fost încă abordate priorități esențiale ale Parteneriatului european. Liderii politici ai Bosniei și Herțegovinei nu au reușit să reformeze poliția. Faptul că nu s-au înregistrat progrese în această privință și referitoare la alte aspecte importante întârzie încheierea Acordului de stabilizare și asociere (ASA).

Progrese limitate au fost realizate în domeniul *democrației și al statului de drept*. Sistemul de guvernare al Bosniei și Herțegovinei continuă să presupună o prezență internațională semnificativă. Biroul Înaltului Reprezentant/Reprezentantului Special al UE a lucrat îndeaproape cu Comisia Europeană pentru a aduce Bosnia și Herțegovina mai aproape de UE. Cu toate acestea, autoritățile din Bosnia și Herțegovina nu au demonstrat capacitatea unei mai mare implicări și responsabilități politice. Se impun măsuri urgente pentru a asigura funcționarea eficientă a instituțiilor statale. Consiliul de Aplicare a Păcii a hotărât să amâne închiderea Biroului Înaltului Reprezentant până la 30 iunie 2008 și să reanalizeze situația în februarie 2008.

Alegerile din octombrie 2006 au fost în general conforme cu standardele internaționale. Guvernul Republicii Srpska a fost format în noiembrie, însă *guvernul* central și cel al Federației Bosniei și Herțegovinei au avut nevoie de peste patru luni pentru a fi constituite. S-au înregistrat unele progrese în îmbunătățirea resurselor tehnice și umane ale adunării *parlamentare* naționale, însă comitete importante precum comitetul pentru integrare europeană trebuie consolidate suplimentar. Nu s-au realizat progrese în sensul unei mai bune coordonări între stat și diferitele entități. Performanțele globale ale executivului și legislativului au rămas slabe. Nu au avansat discuțiile privind reforma *constituțională*.

S-au realizat unele progrese în domeniul *administrației publice*, însă se impun eforturi suplimentare importante. Biroul coordonatorului reformei administrației publice a fost consolidat și au fost întreprinse primele demersuri pentru punerea în aplicare a strategiei de reformă a administrației publice, o prioritate absolută a Parteneriatului european. A fost înființat un fond susținut de UE destinat reformei administrației publice. Agențiile publice și-au îmbunătățit eficiența și s-au luat măsuri suplimentare pentru dotarea corespunzătoare a ministerelor și instituțiilor naționale, în special din punctul de vedere al personalului și al spațiilor de birouri. Sunt necesare eforturi susținute pentru a asigura punerea în aplicare corespunzătoare a strategiei naționale pentru administrația publică și a pentru a face progresele necesare către o administrație publică eficientă, profesionistă, stabilă, transparentă și responsabilă.

În ceea ce privește *sistemul judiciar*, Bosnia și Herțegovina a realizat progrese în reducerea dependenței de comunitatea internațională prin înlocuirea judecătorilor și procurorilor internaționali cu unii locali. Cu toate acestea, fragmentarea sistemului judiciar și disparitățile cadrului juridic continuă să blocheze funcționarea puterii judecătorești. Independența și eficiența sistemului judiciar trebuie întărite suplimentar. Secțiunea tribunalului național responsabilă de judecarea crimelor de război a continuat să funcționeze eficient. Cu toate acestea, autorii infracțiunilor trebuie urmăriți în justiție cu mai multă fermitate la nivel de entitate.

Bosnia și Herțegovina a realizat progrese limitate în *combaterea corupției*, care este generalizată și constituie o problemă gravă. Strategia națională anticorupție nu a fost pusă în aplicare în mod corespunzător. Sunt necesare acțiuni mai ferme împotriva corupției.

S-au realizat progrese limitate în ceea ce privește **drepturile omului și protecția minorităților**. Trebuie îmbunătățită punerea în aplicare generală a *convențiilor* internaționale privind *drepturile omului*; încă nu a fost asigurată compatibilitatea deplină a legislației Bosniei și Herțegovina cu Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Pot fi aduse încă îmbunătățiri în ceea ce privește prevenirea *tratamentului inuman* din partea organismelor de aplicare a legii și lupta împotriva impunității, precum și accesul la justiție și egalitatea în fața legii. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a aborda funcționarea *sistemului penitenciar* în general, inclusiv condițiile precare de viață ale deținuților. Intoleranța *religioasă* este în continuare o problemă. În domeniul *libertății de expresie* și al media, nu a fost adoptată legea federală privind radiodifuziunea publică, necesară pentru a îndeplini o prioritate esențială prevăzută în Parteneriatul european. Bosnia și Herțegovina a realizat progrese în rezolvarea numărului mare de cazuri nesoluționate legate de respectarea drepturilor omului, însă hotărârile instanțelor nu au fost întotdeauna executate în mod corespunzător.

Cadrul juridic al Bosniei și Herțegovina include dispoziții privind protejarea drepturilor *femeilor, copiilor și grupurilor vulnerabile din punct de vedere social*, însă în general punerea în aplicare este inadecvată. Nu există o lege cuprinzătoare privind *lupta împotriva discriminării*. Nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește înregistrarea confederației *sindicale*. Sistemul complex de guvernare și fragmentarea legislației pe cuprinsul țării constituie în continuare piedici în calea dialogului social. S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește sprijinul acordat de autorități dezvoltării *societății civile*, cu toate că sectorul rămâne în general slab dezvoltat.

În domeniul protecției *minorităților* sunt necesare eforturi suplimentare pentru combaterea intoleranței și discriminării etnice, precum și pentru a asigura o mai bună punere în aplicare a legislației privind minoritățile. Consiliul Minorităților Naționale ca organism național și organismele corespunzătoare la nivel de entitate nu sunt operaționale. Mulți refugiați și persoane strămutate intern nu beneficiază de o pensie minimă și de o asistență medicală de bază. Integrarea socioeconomică a refugiaților continuă să reprezinte o problemă. *Minoritatea romă* continuă să se confrunte cu condiții foarte dificile de viață și cu discriminarea, în special în domeniul educației, al protecției sociale, al asistenței medicale, al locuințelor și în muncă. Se impun acțiuni concrete pentru a pune în aplicare strategia națională pentru comunitatea romă.

S-au realizat unele progrese cu privire la **chestiunile regionale și la obligațiile internaționale**. Bosnia și Herțegovina participă activ la cooperarea regională și a acordat sprijin Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECp) și Consiliului de Cooperare Regională (RCC). A încheiat o serie de acorduri regionale, inclusiv Acordul Central European de Liber Schimb (CEFTA), care trebuie în prezent să fie pus în aplicare în mod corespunzător. Cooperarea Bosniei și Herțegovina cu Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie (TPI) s-a îmbunătățit și se află în prezent la un nivel în general satisfăcător. Cu toate acestea, cooperarea deplină cu TPI este în continuare necesară pentru semnarea ASA și pentru îndeplinirea unei priorități esențiale a Parteneriatului european. Cu toate că Bosnia și Herțegovina a îndeplinit majoritatea cerințelor post-aderare ale Consiliului Europei, punerea lor în aplicare suferă întârzieri. În ceea ce privește Curtea Penală Internațională, acordul bilateral privind imunitatea încheiat cu Statele Unite nu este conform cu poziția comună și principiile directoare ale UE în această privință.

În general, relațiile Bosniei și Herțegovina cu țările vecine au fost bune, cu toate că au apărut unele tensiuni în special legate de hotărârea Curții Internaționale de Justiție privind procesul intentat Serbiei de Bosnia și Herțegovina pentru genocid. S-au realizat progrese modeste în abordarea aspectelor nesoluționate privind schimburile comerciale sau frontiera.

Economia Bosniei și Herțegovina a continuat să se dezvolte rapid. Stabilitatea macroeconomică generală a fost menținută, însă viabilitatea fiscală este încă amenințată. Menținerea unui nivel foarte ridicat al șomajului rămâne o sursă de preocupare importantă. Deteriorarea climatului politic general în țară s-a reflectat într-o încetinire a ritmului reformelor structurale și a afacerilor. Nu s-a realizat încă deplin integrarea economică între entități la nivel național.

În ceea ce privește **criteriile economice**, Bosnia și Herțegovina a realizat progrese modeste în sensul unei economii de piață funcționale. Sunt necesare reforme de amploare pentru a-i permite să facă față pe termen lung presiunii concurențiale și forțelor pieței din Uniune.

Creșterea economică a rămas puternică și s-a menținut la un ritm accelerat, în timp ce balanța externă s-a îmbunătățit semnificativ în 2006. Regimul de consiliu monetar a continuat să susțină stabilitatea macroeconomică, iar inflația a revenit la nivelul scăzut înregistrat înainte de introducerea TVA în ianuarie 2006. Introducerea TVA a crescut veniturile fiscale în 2006. Federația a întreprins demersuri pentru a aplica reforma din ianuarie 2007 privind regimul de impunere directă în Republica Srpska, ceea ce a simplificat sistemul fiscal și a redus povara fiscală. Procesul de privatizare a continuat în Republica Srpska, marcat de vânzări importante în domeniul telecomunicațiilor și cel petrolier. Valoarea investițiilor străine directe a crescut semnificativ în 2007 și a contribuit la finanțarea deficitului extern. Sectorul financiar s-a dezvoltat rapid, în timp ce competitivitatea prețurilor a fost, într-o măsură importantă, menținută.

Cu toate acestea, climatul politic general și consensul intern fragil privind elementele de bază ale politicii economice au condus la o încetinire a reformelor, atât la nivel de entitate, cât și la celelalte niveluri de guvernare. Lipsa de coerență și consens în punerea în aplicare a reformelor a fost evidentă în special în federație, unde procesul de privatizare și restructurare a întreprinderilor de stat a fost încetinit. În ciuda creșterii economice puternice, șomajul rămâne la un nivel foarte ridicat. Cheltuielile publice, în special cheltuielile sociale, au crescut considerabil, afectând calitatea ajustării fiscale și accentuând riscurile fiscale. Rigidități structurale semnificative împiedică funcționarea pieței muncii. Procesul de restructurare a întreprinderilor de stat a avansat lent, iar progresele în sensul liberalizării industriilor de rețea au fost limitate. Mediul de afaceri este în continuare afectat de disfuncționalități administrative importante, de o aplicare slabă a drepturilor creditorilor și a drepturilor de proprietate și de intervenția considerabilă a statului în sectorul de producție. Sectorul economiei subterane, de mari dimensiuni, alimentat de slăbiciuni la nivelul aplicării legii și al cadrului de reglementare, reduce baza de impozitare, restrânge capacitatea guvernului de a aplica politicile economice și afectează negativ mediul de afaceri.

În general, Bosnia și Herțegovina a făcut progrese limitate în a-și alinia legislația și politicile la **standardele europene**. În domenii precum concurența, transporturile, energia, gestionarea vizelor și azilul, au fost realizate unele progrese. În alte domenii, precum politicile sociale și ocuparea forței de muncă, progresele au fost modeste. Administrația Bosniei și Herțegovina a purtat negocierile în cadrul ASA într-un mod profesionist și eficient, cu toate acestea, capacitatea administrativă generală a țării trebuie consolidată.

În ceea ce privește **piața internă**, au avut loc unele dezvoltări în domeniul *liberei circulații a mărfurilor*. Pregătirile în domeniul standardizării, certificării și supravegherii pieței au avansat, deși lent. Lipsa de organisme și proceduri de evaluare a conformității continuă să afecteze capacitatea de export. Nu a fost încă înființată o structură de supraveghere a pieței bazată pe o legislație adecvată în materie de produse și pe eliminarea progresivă a controalelor prealabile introducerii unui produs pe piață.

S-au realizat progrese limitate în ceea ce privește *serviciile, dreptul de stabilire și dreptul societăților comerciale*. Înregistrarea întreprinderilor și obținerea de licențe de funcționare constituie în continuare proceduri anevoioase. Supravegherea bancară nu a fost aplicată la nivel național și este, în continuare, o responsabilitate a entităților.

Nu au avut loc progrese suplimentare importante cu privire la *libera circulație a capitalurilor*, însă pregătirile Bosniei și Herțegovinei în această privință sunt în curs. Au fost realizate progrese suplimentare limitate cu privire la *normele vamale*. Aspectele care merită o atenție deosebită sunt regulile de origine, valoarea în vamă și zonele libere. În ceea ce privește *fiscalitatea*, veniturile obținute din perceperea TVA-ului au fost mai mari decât se anticipa, însă nu s-a convenit asupra unui sistem pentru realocarea acestor venituri către entități și districtul Brčko. Au fost luate măsuri pentru armonizarea impozitării directe.

În ceea ce privește *concurența*, Bosnia și Herțegovina face progrese constante în domeniul controlului antitrust. Au fost realizate, de asemenea, unele progrese în materie de ajutoare de stat prin efectuarea unui inventar preliminar al ajutoarelor de stat. Cu toate acestea, nu există încă un cadru de reglementare corespunzător pentru ajutoarele de stat. Au avut loc unele dezvoltări în domeniul *achizițiilor publice*, în special cu privire la îmbunătățirea funcționării Agenției pentru Achiziții Publice și a Organismului de Control al Achizițiilor. S-au realizat progrese modeste în materie de aplicare a *drepturilor de proprietate intelectuală*.

Nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește standardele europene privind *politicile sociale* și au avut loc puține dezvoltări în sensul îndeplinirii standardelor europene privind politicile de ocupare a forței de muncă. Legislația și politicile sociale și de ocupare a forței de muncă sunt în continuare extrem de fragmentate. Configurația instituțională a țării reprezintă în continuare un handicap serios, care împiedică definirea abordărilor coordonate necesare. S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește standardele europene în domeniul *educației*, în special prin adoptarea unei legii privind învățământul superior care sprijină participarea la procesul de la Bologna. Sunt necesare eforturi pentru asigurarea unei mai bune coordonări între autoritățile implicate în educație la toate nivelurile de guvernare. Separarea copiilor în școli după criterii etnice rămâne o problemă.

S-au realizat puține progrese suplimentare în asigurarea unei piețe interne reale în Bosnia și Herțegovina, o prioritate esențială a Parteneriatului european. În acest context, nu au fost adoptate legi naționale privind obligațiile, regimul de leasing și produsele farmaceutice.

În ceea ce privește politicile sectoriale, nu au fost remarcate dezvoltări semnificative în domeniul *industriei și al întreprinderilor mici și mijlocii (IMM)*. Strategia privind politica industrială și strategia privind dezvoltarea IMM-urilor nu au fost adoptate.

S-au înregistrat progrese modeste în domeniul *agriculturii*. Politica este în continuare elaborată la nivel de entitate, iar coordonarea este insuficientă. A întârziat elaborarea unei strategii agricole globale, cu toate că au fost luate măsuri pentru stabilirea cadrului juridic necesar la nivel național. Punerea în aplicare a legislației privind siguranța alimentară, în domeniul veterinar și fitosanitar este defectuoasă, în principal din cauza resurselor umane și financiare necorespunzătoare și slabei coordonări între serviciile naționale și cele ale entităților. Pregătirile Bosniei și Herțegovinei în domeniul *mediului* sunt încă într-un stadiu incipient. Nu a fost adoptată o lege națională privind protecția mediului, care să creeze cadrul pentru o protecție a mediului armonizată și aplicabilă la nivel național, iar agenția de stat privind mediul nu a fost înființată.

Continuă realizarea de progrese constante, deși lente, în ceea ce privește implicarea Bosniei și Herțegovina în dezvoltarea rețelei transeuropene de *transport*, aceasta participând activ la dezvoltarea rețelei de transport regional de bază și a Observatorului în domeniul Transporturilor în Europa de Sud-Est (SEETO). Bosnia și Herțegovina lucrează la punerea în aplicare a primei faze de tranziție a *Acordului privind spațiului aerian comun european (ECAA)*.

S-au înregistrat progrese modeste în domeniul *energiei*. Ca parte la Tratatul de instituire a Comunității Energiei, Bosnia și Herțegovina trebuie să pună în aplicare legislația UE relevantă în materie de energie, în special cea legată de sectorul gazelor. În sectorul electricității, distribuția a fost disociată de producție, iar operatorul independent al rețelei (ISO) și societatea de distribuție (Transco) au fost înființate. Continuă să existe probleme cu privire la transferul pasivelor între ISO și Transco, ceea ce are un impact negativ asupra funcționării sistemului. Se înregistrează întârzieri notabile în efectuarea de reforme în sectorul gazelor. Nu a fost încă elaborată o strategie energetică la nivel național.

În ceea ce privește *societatea informațională și media*, s-au realizat unele progrese în sensul liberalizării sectorului telecomunicațiilor și al apropierii legislației în domeniul audiovizualului cu *acquis*-ul de către Agenția de Reglementare în domeniul Comunicațiilor. Nu s-au înregistrat progrese în domeniul radiodifuziunii publice și în ceea ce privește înființarea unei agenții naționale de informare. S-au realizat progrese limitate în domeniul *controlului financiar*.

În domeniul *statistic*, acordul de cooperare între instituțiile de statistică la nivel național și la nivel de entitate nu a fost pus în aplicare în mod corespunzător. Sunt necesare eforturi semnificative pentru a institui în Bosnia și Herțegovina un sistem statistic eficient, care să respecte normele UE în domeniu.

În domeniul *justiției, libertății și securității*, s-au realizat progrese în domeniul administrării *vizelor, al gestionării frontierelor, al azilului și migrației*. A fost confirmată exonerarea de vize pentru toți cetățenii UE. Au fost semnate acordurile de readmisie și facilitare a acordării vizelor la nivel european. Au fost realizate progrese suplimentare în crearea unui sistem funcțional în domeniul azilului. S-au înregistrat rezultate mai bune în prevenirea migrației ilegale, cu toate că mai pot fi făcute îmbunătățiri cu privire la gestionarea globală a frontierei. Trebuie eliberate pașapoarte biometrice, în conformitate cu standardele UE.

S-au realizat unele progrese în combaterea *spălării banilor*. Resursele de personal ale Unității de Informații Financiare au fost îmbunătățite, iar capacitatea de aplicare a fost consolidată. Spălarea banilor este în continuare o problemă gravă, care necesită eforturi susținute. Au fost întreprinse unele demersuri cu privire la lupta anti-drog prin instituirea unui birou pentru prevenirea abuzului de stupefiante. Trebuie elaborată o politică anti-drog la nivel național aliniată la standardele UE.

S-au realizat unele progrese în ceea ce privește funcționarea *poliției*. Punerea în aplicare a unor instrumente precum anchetele computerizate, sisteme de analiză penală și medicina legală. A fost încheiat un acord strategic cu Europol. Cu toate acestea, lipsa progreselor în reformarea poliției subminează perspectiva unei forțe polițienești unificate și mai eficiente.

Bosnia și Herțegovina au făcut puține progrese suplimentare în ceea ce privește lupta împotriva *criminalității organizate și a traficului de persoane*, care constituie în continuare surse de îngrijorare. Punerea în aplicare a strategiei de combatere a criminalității organizate a fost insuficientă. A fost definit cadrul juridic de combatere a criminalității organizate, însă punerea în aplicare a legilor trebuie îmbunătățită. Agenția Națională de Anchetă și Protecție a condus un număr mai mare de anchete și a făcut mai multe arestări. Acum trebuie să își atingă capacitatea maximă, în special din punctul de vedere al necesităților de personal. A fost pus în aplicare planul național de acțiune 2005-2007 pentru combaterea traficului de persoane, însă nu a fost pregătită o strategie de urmărire a rezultatelor acestuia. Discrepanțele între legislația națională și cea la nivel de entitate împiedică în continuare urmărirea în justiție a infracțiunilor grave. Bosnia și Herțegovina a depus în continuare eforturi de combatere a *terorismului*, însă resursele sunt insuficiente. Agenția națională pentru *protecția datelor* nu a fost încă înființată.

Croația

Croația îndeplinește în continuare **criteriile politice**. În general s-au înregistrat progrese, însă sunt necesare eforturi susținute în câteva domenii, precum reforma judiciară și administrativă, lupta împotriva corupției, drepturile minorităților și repatrierea refugiaților. Prioritățile pe termen scurt ale parteneriatului de aderare au fost parțial îndeplinite.

Democrația și statul de drept au fost consolidate în continuare. Atât guvernul, cât și parlamentul au continuat să funcționeze fără dificultăți semnificative. Cu toate acestea, se pot încă face îmbunătățiri considerabile în sistemul judiciar, în administrația publică și în lupta împotriva corupției. Îmbunătățiri semnificative în aceste domenii sunt esențiale pentru crearea unei baze solide pentru punerea deplină în aplicare a *acquis*-ului.

Progresele referitoare la reforma *administrației publice* sunt limitate. A fost adoptat un document de politică ce conține principiile care stau la baza revizuirii legislației privind procedurile administrative generale, precum și două regulamente suplimentare de punere în aplicare a legii funcției publice. S-au înregistrat unele progrese în formarea pentru funcția publică și în gestionarea resurselor umane. Cu toate acestea, atât cadrul strategic general pentru reformă, cât și adoptarea regulamentelor necesare pentru punerea în aplicare a legii funcției publice au fost în continuare amânate. Sistemul administrativ rămâne ineficient. Persistă numeroase puncte slabe în gestionarea resurselor umane. Funcția publică continuă să sufere din cauza amplei rotații de personal și lipsa personalului calificat, precum și din cauza influenței politice necuvenite la toate nivelurile. Sunt necesare eforturi suplimentare susținute.

S-au făcut unele progrese privind punerea în aplicare a strategiei de reformă a *sistemului judiciar*. Au fost luate măsuri legislative și organizaționale pentru a ameliora funcționarea justiției. S-au efectuat progrese în reducerea numărului de cauze aflate pe rol. Totuși, aceste progrese sunt încă insuficiente. Puține progrese au fost realizate în privința îmbunătățirii responsabilității, imparțialității, profesionalismului și competenței în domeniul justiției. Numărul cauzelor aflate pe rol rămâne considerabil. Puține progrese au fost realizate cu privire la raționalizarea instanțelor. În ciuda anumitor progrese, procedurile penale croate împotriva crimelor de război necesită îmbunătățiri suplimentare. Trebuie încă rezolvate problemele referitoare la prejudecata de natură etnică împotriva acuzaților sârbi și la protecția martorilor. Reforma progresează, dar sunt necesare eforturi considerabile pentru a depăși punctele slabe ale sistemului judiciar.

Apar primele rezultate ale *luptei împotriva corupției*. Programul anticorupție 2006-2008 este în prezent pus în aplicare. Cadrul legal pentru combaterea corupției a fost îmbunătățit în continuare. Oficiul pentru lupta împotriva corupției și crimei organizate (USKOK) este mai activ și s-a implicat în investigarea unor cazuri importante de corupție. Cu toate acestea, corupția rămâne un fenomen larg răspândit. Este nevoie de eforturi mai mari pentru prevenirea, detectarea și trimiterea în justiție a actelor de corupție. În cazurile de corupție la nivel înalt nu s-a emis nicio punere sub acuzare sau verdict. Nu este înțeleasă foarte bine noțiunea de conflict de interese. Punerea în aplicare a programului anticorupție nu dispune de o bună coordonare și monitorizare nepărtinitoare eficientă.

S-au înregistrat anumite progrese în domeniul *drepturilor omului și protecției minorităților*. Dispozițiile legale referitoare la protecția drepturilor omului sunt în general corespunzătoare, dar persistă unele dificultăți în ceea ce privește punerea în aplicare.

S-au realizat unele progrese cu privire la punerea în aplicare a dreptului constituțional privind minoritățile naționale. A fost adoptat un plan pentru 2007 de recrutare a *minorităților* în administrația de stat și au fost sporite finanțările pentru minorități. S-au semnalat mai puține atacuri pe motive etnice împotriva minorității sârbe și a Bisericii Ortodoxe. Se acordă o mai mare atenție minorității romilor.

Cu toate acestea, persistă probleme grave privind minoritățile. Croația trebuie să încurajeze un spirit de toleranță față de minoritatea sârbă și să adopte măsurile adecvate pentru protecția persoanelor care ar putea fi încă supuse amenințărilor sau unor acte de discriminare, ostilitate sau violență. Sârbii se confruntă cu dificultăți în special în domeniul ocupării forței de muncă. *Comunitatea romă* continuă să se confrunte cu condiții foarte dificile de viață și cu discriminarea, în special în domeniile educației, protecției sociale, îngrijirii medicale, al locuințelor și în muncă. Trebuie puse în aplicare cu mai multă hotărâre dispoziții legale și programe, în special în domeniul ocupării forței de muncă. Până acum nu au fost încă adoptate o strategie cuprinzătoare și un plan de acțiune împotriva tuturor formelor de discriminare.

S-au înregistrat progrese limitate în privința *repatrierii refugiaților*. A continuat reconstrucția locuințelor. Totuși, punerea în aplicare a programelor de acordare de locuințe pentru foștii deținuți ai unor drepturi de închiriere rămâne extrem de slabă. Aplicarea programelor în zona urbană rămâne aproape neschimbată, cu numai 2% din cazuri rezolvate. Mai mult, nu s-a făcut niciun progres privind validarea drepturilor de pensie. Trebuie accelerate eforturile pentru crearea condițiilor economice și sociale necesare pentru viabilitatea repatrierii refugiaților.

Accesul la justiție este încă îngreunat de limitările sistemului de asistență judiciară existent, precum și de onorariile foarte mari ale avocaților și de punctele slabe ale sistemului judiciar. Se pot face multe îmbunătățiri în ceea ce privește *condițiile de detenție*. Există o insuficiență a personalului și capacităților din închisori. Se menține supraaglomerarea acestora.

În Croația sunt asigurate în continuare *libertatea de expresie*, inclusiv libertatea și diversitatea media. Cu toate acestea, persistă presiunea politică ocazională asupra media.

Planurile destinate îmbunătățirii *drepturilor femeii și copilului* au sensibilizat publicul. Cu toate acestea, trebuie făcute în continuare îmbunătățiri privind punerea în aplicare. Este nevoie de ameliorarea protecției femeii împotriva tuturor formelor de violență. Măsurile de punere în aplicare privind protecția drepturilor copilului trebuie accelerate.

În ceea ce privește *chestiunile regionale și obligațiile internaționale*, s-a continuat deplina cooperare cu Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie (TPI) și s-a asigurat respectarea generală a acordurilor Dayton/Paris și Erdut. Trebuie asigurată urmărirea imparțială în justiție a cazurilor transferate de la TPI în fața instanțelor croate, precum și a cazurilor inițiate intern.

S-au înregistrat progrese continue în domeniul cooperării regionale. Președinția Croației la Procesul de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEEC) a fost un succes, permițând realizarea de progrese referitoare la tranziția de la pactul de stabilitate la un cadru mai regional, cu un SEEC consolidat și un nou Consiliu Regional de Cooperare. Croația a ratificat noul Acord Central European de Liber Schimb (CEFTA).

Puține progrese au fost realizate în general cu privire la găsirea unor soluții definitive pentru anumite chestiuni bilaterale deschise între Croația și vecinii săi, în special în ce privește frontierele. Acordul informal între prim-ministrii Croației și Sloveniei de a solicita implicarea unei părți terțe în chestiunea deschisă a frontierelor constituie un progres care trebuie continuat. În decembrie 2006, Parlamentul croat a decis ca zona ecologică și de protecție a pescuitului croată se va aplica statelor membre UE de la 1 ianuarie 2008. Această decizie se abate de la acordul politic la care s-a ajuns între țările respective în iunie 2004, la care se referă concluziile Consiliului European din 16-17 iunie 2004. Această problemă trebuie rezolvată. Sunt necesare eforturi pentru a dezvolta în continuare cooperarea și relațiile de bună vecinătate.

Economia Croației a înregistrat o creștere puternică și rapidă. S-a menținut stabilitatea macroeconomică, inclusiv un nivel de inflație scăzut. Cu toate acestea, dezechilibrele externe pot afecta stabilitatea macroeconomică. A continuat consolidarea fiscală și aceasta trebuie în continuare urmărită. Reformele structurale, precum și privatizarea au evoluat destul de încet. Mediul general de afaceri s-a ameliorat, dar dezvoltarea sectorului privat a continuat să fie îngreunată de ineficiențele din administrația publică și din justiție.

În ceea ce privește **criteriile economice**, Croația este o economie de piață funcțională. Croația ar trebui să poată face față pe termen mediu presiunii concurențiale și forțelor pieței din Uniune, cu condiția să aplice cu hotărâre programul cuprinzător de reformă, în vederea reducerii punctelor slabe structurale.

S-a menținut un larg consens politic cu privire la elementele fundamentale ale unei economii de piață. Politicile macroeconomice orientate spre stabilitate au contribuit la un nivel scăzut de inflație, la stabilitatea ratei de schimb și la o reducere semnificativă a deficitului public general. Performanța economică a rămas puternică și investițiile private s-au accelerat. A crescut ocuparea forței de muncă, iar șomajul, deși încă la un nivel ridicat, a mai scăzut. Mediul de afaceri s-a ameliorat și au fost pregătite sau chiar încheiate importante afaceri de privatizare. Capacitatea guvernului de a defini cadre de politică economică pe termen mediu a fost în continuare consolidată. Noi reglementări prudențiale au dus la o mai puternică recapitalizare a băncilor, favorabilă stabilității sectorului financiar. S-au făcut noi progrese referitoare la creșterea concurenței în sectorul telecomunicațiilor. Au continuat reformele sistemului feroviar aflat în pierdere. Economia Croației este bine armonizată cu UE.

Cu toate acestea, politica de coordonare economică a rămas slabă. Creșterea dezechilibrelor externe implică riscuri potențiale la adresa stabilității macroeconomice și necesitatea unei consolidări fiscale mai puternice. Mediul economic sănătos și veniturile substanțiale nu au fost pe deplin utilizate pentru reducerea deficitului bugetar, ducând în schimb la o sporire a cheltuielilor. Subvențiile acordate întreprinderilor în pierdere și cheltuielile curente ridicate au continuat să încetinească schimbările structurale și au antrenat costuri din finanțele publice. Progresele în restructurarea sectorului întreprinderilor au fost inegale, iar intervenția statului a rămas semnificativă. Inițiativele în sectorul privat au fost îngreunate de ineficiențele din administrația publică și din justiție, compromițând parțial procedurile de intrare și ieșire de pe piață și aplicarea drepturilor de proprietate și ale creditorilor. Mobilitatea forței de muncă a rămas limitată. Pentru a-și îmbunătăți perspectivele de creștere durabilă și convergență reală, Croația trebuie să își consolideze și adâncească reformele structurale.

Croația și-a îmbunătățit **capacitatea de asumare a obligațiilor asociate calității de stat membru**. Pregătirile în vederea îndeplinirii criteriilor UE evoluează în ritm constant, iar alinierea la normele UE atinge un înalt nivel în unele domenii. Cu toate acestea, trebuie făcute eforturi considerabile în continuare pentru a se atinge un nivel total de aliniere. În majoritatea domeniilor s-au înregistrat unele progrese, în special în materie de aliniere legislativă, dar și în ceea ce privește consolidarea capacității administrative. La anumite capitole, cum ar fi transporturile și mediul, progresele realizate în anii anteriori au fost continuate. La alte capitole, de exemplu achizițiile publice și impozitarea, progresele rămân limitate. În ceea ce privește nivelul general de aliniere și capacitatea administrativă, mai rămân multe de făcut.

S-au efectuat unele progrese în alinierea legislației privind *libera circulație a mărfurilor*. Totuși, multe elemente ale *acquis*-ului nu sunt încă puse la punct. Sunt încă necesare eforturi considerabile pentru a alinia legislația și a o pune în aplicare în mod eficient.

În ceea ce privește normele UE referitoare la *libera circulație a lucrătorilor*, s-au făcut anumite progrese, dar sunt necesare eforturi sporite pentru alinierea legislației și punerea în aplicare eficientă a acesteia.

S-au înregistrat unele progrese cu privire la *dreptul de stabilire și libera circulație a serviciilor*. Alinierea globală este rezonabilă, deși sunt necesare eforturi considerabile în anumite domenii.

Croația a realizat unele progrese privind *libera circulație a capitalului*. Alinierea globală este rezonabilă. Totuși, sunt necesare eforturi în continuare, în special în ceea ce privește lupta împotriva spălării banilor și procedurile de achiziție de valori imobiliare de către resortisanți UE.

Croația a înregistrat progrese limitate în domeniul *achizițiilor publice*. Cu toate acestea, capacitatea administrativă rămâne inadecvată la toate nivelele sistemului de achiziții. Sunt necesare eforturi foarte susținute pentru dezvoltarea unei strategii globale de aliniere și pentru consolidarea cadrului instituțional.

Se pot raporta anumite progrese în ceea ce privește *dreptul societăților comerciale*. Alinierea la *acquis* este pe drumul cel bun și s-a stabilit un calendar rezonabil și un plan detaliat pentru acțiunile care vor fi efectuate în continuare.

S-au efectuat bune progrese în domeniul *drepturilor de proprietate intelectuală*, atât cu privire la transpunerea legislativă, cât și la aplicare. Alinierea la *acquis* urmează cursul stabilit, dar e nevoie de eforturi continue, în special pentru punerea în aplicare.

În domeniul *politicii în materie de concurență*, Croația a continuat să facă unele progrese. Cu toate acestea, e necesară în continuare alinierea legislativă și consolidarea capacității administrative, în special în cadrul Agenției pentru Concurență. Alinierea cu *acquis*-ul la acest capitol se află în curs, dar sunt încă necesare eforturi considerabile, mai ales pentru restructurarea sectorului siderurgic și a șantierelor navale aflate în dificultate.

Croația a realizat unele progrese privind *serviciile financiare* și alinierea cu *acquis*-ul este în plină desfășurare. În pofida acestui fapt, sunt necesare eforturi susținute, în special pentru consolidarea supravegherii bancare și a Autorității de supraveghere a sectorului financiar din sectorul non-bancar.

S-au realizat unele progrese în domeniul *societății informaționale și media*. Cu toate acestea, e nevoie de eforturi suplimentare pentru liberalizarea efectivă a pieței telecomunicațiilor, inclusiv introducerea unei noi legislații primare și consolidarea în continuare a agenției. În general, Croația a atins un bun nivel de aliniere cu *acquis*-ul la acest capitol.

Croația a continuat să facă progrese în *agricultură și dezvoltarea rurală*. Pregătirile sunt avansate în ceea ce privește politica de calitate și agricultura biologică. S-au efectuat progrese mulțumitoare privind dezvoltarea rurală, deși trebuie intensificate pregătirile în cadrul Instrumentului de Preaderare pentru Dezvoltare Rurală (IPARD). Sunt necesare eforturi considerabile pentru instituirea structurilor administrative care să asigure punerea corectă în aplicare a politicii agricole comune.

În domeniul *pescuitului*, Croația a înregistrat unele progrese. Există încă lacune în domeniul gestionării flotei, al inspecției și controlului, acțiunilor structurale și ajutorului de stat.

S-au realizat progrese mulțumitoare privind *siguranța alimentelor și politica veterinară și fitosanitară*, în special grație adoptării legislației cadru și secundare. Sunt necesare totuși considerabile eforturi suplimentare, inclusiv consolidarea capacității administrative și adoptarea și punerea în aplicare a unei strategii privind siguranța alimentelor.

În ceea ce privește *transporturile*, Croația a continuat să facă progrese de aliniere mulțumitoare, în special în domeniile transporturilor feroviare și maritime. Lucrează la punerea în aplicare a primei faze de tranziție din cadrul spațiului aerian comun european. Participă în mod activ la dezvoltarea rețelei de transport regional de bază și în cadrul Observatorului în domeniul Transporturilor în Europa de Sud-Est (SEETO). Cu toate acestea, sunt necesare eforturi considerabile, inclusiv asigurarea unei capacități administrative adecvate pentru majoritatea sectoarelor din transporturi.

S-au înregistrat progrese importante în domeniul *energiei*. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi continue de aliniere cu *acquis*-ul, în special în domeniul eficienței energetice și al consolidării capacității de aplicare. Ca parte a Tratatului de instituire a Comunității Energiei, Croația trebuie să pună în aplicare legislația relevantă UE în domeniul energiei începând din iulie 2007.

S-au înregistrat progrese limitate în ce privește *impozitarea*. Alinierea legislației în materie de impozitare este departe de a se fi încheiat și trebuie eliminată discriminarea *de facto* privind accizele la țigări. Sunt necesare eforturi considerabile de consolidare a capacității administrative, în special în ceea ce privește interconectarea IT.

S-au realizat progrese semnificative în domeniul *politicii economice și monetare*. Alinierea generală cu *acquis*-ul este avansată. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare, în special pentru a asigura independența deplină a Băncii centrale.

S-au înregistrat progrese în ceea ce privește *statisticile*, iar cadrul legal de bază este în mare măsură aliniat. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi continue, în special în materie de consolidare a capacității administrative.

S-au efectuat progrese referitoare la *acquis*-ul privind *politica socială și de ocupare a forței de muncă*. Sunt necesare eforturi sporite pentru a finaliza alinierea și în special pentru consolidarea capacității administrative și de aplicare.

Referitor la *politica privind întreprinderile și industria*, Croația a înregistrat progrese satisfăcătoare, dar inegale. S-a atins un nivel rezonabil de aliniere. În sectoare precum construcțiile navale, progresele au fost limitate.

S-au făcut progrese satisfăcătoare în alinierea cu *acquis*-ul în ceea ce privește *rețelele transeuropene*.

S-au înregistrat, de asemenea, progrese privind *politica regională și coordonarea instrumentelor structurale*. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi continue pentru crearea structurilor administrative necesare pentru gestionarea finanțării UE.

În ceea ce privește *sistemul judiciar și drepturile fundamentale*, s-au făcut unele progrese. Reforma justiției este în evoluție, însă rămân provocări semnificative, în special de ameliorare a eficienței justiției. S-au realizat unele progrese în lupta împotriva corupției, realizându-se consolidări legislative suplimentare și obținându-se primele rezultate în unele cazuri importante tratate de Oficiul pentru Lupta împotriva Corupției și Criminalității Organizate (USKOK). Cu toate acestea, corupția este încă un fenomen larg răspândit și trebuie făcute eforturi susținute în acest sens. În general, există măsuri care garantează drepturile fundamentale. Totuși, sunt necesare eforturi suplimentare, în special în ceea ce privește drepturile minorităților, inclusiv repatrierea refugiaților.

În domeniul *justiției, libertății și securității*, Croația a făcut progrese, mai ales cu privire la gestionarea frontierelor, migrație și azil. Totuși, planul de acțiune privind gestionarea integrată a frontierelor rămâne să fie pus în aplicare, iar echipamentul actualizat. Sunt necesare eforturi considerabile pentru a asigura capacitatea administrativă și de aplicare, mai ales în materie de cooperare între agenții, precum și pentru prevenirea corupției și lupta împotriva criminalității organizate.

S-au efectuat progrese la capitolele *știință și cercetare* și *educație și cultură*. În ambele cazuri s-a atins un bun nivel general de aliniere.

În ceea ce privește *mediul înconjurător*, s-au înregistrat progrese, în special în domeniile legislației orizontale, calității aerului, gestionării deșeurilor și al substanțelor chimice. Capacitatea administrativă trebuie consolidată în mod semnificativ, mai ales la nivel local. Trebuie dezvoltate un plan cuprinzător în acest sens, precum și resursele financiare pentru aplicarea *acquis*-ului.

S-au realizat progrese semnificative în domeniul *protecției consumatorilor și a sănătății*. S-a atins deja un bun nivel de aliniere legislativă. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi continue de aliniere a legislației în câteva domenii și de aplicare eficientă a acesteia.

Croația a continuat să facă progrese în domeniul *uniunii vamale*, iar legislația sa este bine aliniată cu *acquis*-ul. Totuși, pregătirile de îmbunătățire a capacității administrative și de dezvoltare de sisteme IT se află încă într-o fază incipientă, în special în ceea ce privește interconectarea IT.

Au continuat progresele în domeniul *relațiilor externe*.

Progresele au continuat, de asemenea, în domeniul *politicii externe, de securitate și apărare* și s-a atins un bun nivel de aliniere. Cu toate acestea, trebuie consolidată aplicarea controlului armamentului.

S-au făcut unele progrese referitoare la *controlul financiar*, în special în ceea ce privește controlul financiar intern public. Sunt necesare, totuși, eforturi continue. În cazul protecției intereselor financiare ale UE, serviciul de coordonare antifraudă trebuie să devină pe deplin operațional.

S-au înregistrat unele progrese referitoare la *dispozițiile financiare și bugetare*.

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei a realizat unele progrese în domeniul **criteriilor politice**. Cu toate acestea, tensiuni și probleme frecvente în realizarea unui dialog între principalii actori politici au subminat funcționarea eficientă a instituțiilor politice și au dus la o încetinire a reformelor. Prioritățile pe termen scurt ale parteneriatului european au fost parțial îndeplinite.

Punerea în aplicare a Acordului cadru de la Ohrid continuă să contribuie la consolidarea **democrației și statului de drept**. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare pentru deplina punere în aplicare a acordului și consolidarea încrederii dintre partidele politice care reprezintă diferitele comunități etnice. Sunt necesare o abordare consensuală și o deschidere spre compromis, iar esența acordului ar trebui susținută în mod mai activ. Boicotarea Parlamentului de către unul dintre principalele partide de opoziție, precum și nivelul slab de cooperare dintre președinte și prim-ministru au împiedicat funcționarea eficientă a instituțiilor politice. Recentul conflict din parlament și atacul asupra jurnaliștilor reprezintă motive serioase de îngrijorare și trebuie investigate cu atenție.

În ceea ce privește *reforma administrației publice*, legislația referitoare la funcționarii publici este pusă treptat în aplicare. S-a urmărit constant descentralizarea și a debutat a doua fază, referitoare la descentralizarea fiscală. Organismele publice cooperează mai îndeaproape cu Ombudsman-ul. Sunt în desfășurare pregătirile în vederea punerii în aplicare a legislației poliției. Cu toate acestea, punerea în aplicare deplină și eficientă a reformei poliției – una dintre prioritățile cheie ale parteneriatului european – rămâne o serioasă provocare. Administrația publică este în continuare slabă și ineficientă, iar legislația funcționarilor publici este foarte puțin utilizată. Destituirea arbitrară a funcționarilor de la toate nivelurile s-a făcut în absența oricărei transparențe și a tulburat funcționarea administrației. Sunt necesare eforturi suplimentare semnificative pentru a crea un serviciu public stabil și profesionist.

S-au realizat unele progrese la punerea în aplicare a strategiei privind reforma *sistemului judiciar*, prioritate cheie a parteneriatului european. Unul dintre cele cinci servicii specializate în crimă organizată, recent create pe lângă instanțe, este pe deplin operațional. Academia de pregătire a judecătorilor și procurorilor și-a început activitatea și sunt introduse noi sisteme IT. Mai mult, punerea în aplicare a legislației privind procedura de soluționare a litigiilor începe să mătureze eficiența judiciară. Cu toate acestea, impactul general al reformelor a fost, până acum, limitat. Blocajul politic privind numirile rămase în Consiliul Judiciar a redus capacitatea acestuia de a consolida independența și imparțialitatea justiției. De asemenea, a întârziat aspectele cheie ale reformei, cum ar fi instituirea curții administrative. Legislația privind Ministerul Public rămâne încă să fie adoptată, iar bugetele instanțelor sunt insuficiente. Sunt necesare în continuare eforturi pentru a asigura deplina independență, eficiență și responsabilitate a justiției. Trebuie stabilit un bilanț al realizărilor în punerea în aplicare a reformelor recente.

Punerea în aplicare a noului cadru legal și instituțional pentru *lupta împotriva corupției* a dat câteva rezultate. Au existat câteva urmări în justiție și condamnări la înalt nivel. Cooperarea dintre agențiile de aplicare a legii se îmbunătățește. Cu toate acestea, *corupția* este răspândită și constituie o problemă foarte serioasă. Sunt necesare o abordare cuprinzătoare în toate domeniile și deplina punere în aplicare a legislației anticorupție.

În general, *drepturile omului și protecția minorităților*, inclusiv relațiile interetnice, s-au ameliorat. S-au făcut următorii pași pentru punerea în aplicare a Acordului cadru de la Ohrid, cum ar fi adoptarea unei strategii privind reprezentarea echitabilă a comunităților etnice în administrație. Cu toate acestea, trebuie în continuare dezvoltată încrederea între comunitățile etnice, în special prin rezolvarea dificultăților socio-economice cu care se confruntă toate minoritățile. Au fost realizate puține progrese cu privire la situația minorității *rome*, care continuă să se confrunte cu condiții dificile de viață și cu discriminarea, în special în domeniile educației, protecției sociale, îngrijirii medicale, locuințelor și în muncă.

Au fost luate măsuri împotriva *tratatului inuman* al deținuților, în special în cadrul cooperării dintre Ombudsman și Ministerul de Interne. Interceptarea comunicațiilor face acum obiectul unui cadru legislativ. În ceea ce privește *libertatea religiei*, a fost adoptată o nouă lege care permite înregistrarea instituțiilor religioase. Cu privire la *drepturile femeii*, s-au mai luat câteva măsuri în vederea creării egalității de șanse. Cu toate acestea, este nevoie de întărirea protecției femeii împotriva tuturor formelor de violență. Ar trebui accelerată punerea în aplicare a măsurilor de protecție a drepturilor copilului. Trebuie dezvoltat un amplu dialog social.

În ceea ce privește **chestiunile regionale și obligațiile internaționale**, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei a continuat să participe activ la cooperarea regională și a sprijinit Procesul de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEEC), Consiliul Regional de Cooperare și Acordului Central European de Liber Schimb (CEFTA) modificat. Țara a menținut o cooperare deplină cu Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie (TPI). A fost promulgată o lege privind cooperarea cu TPI. O mai bună funcționare a instituțiilor judiciare rămâne esențială pentru pregătirea în vederea tratării dosarelor pe care TPI le va returna jurisdicțiilor naționale. Țara și-a păstrat o poziție constructivă de-a lungul procesului de determinare a statului pentru Kosovo. În ceea ce privește Curtea Penală Internațională, acordul bilateral privind imunitatea încheiat cu Statele Unite nu este conform cu poziția comună și principiile directe ale UE în această privință.

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei a promovat bune relații cu țările din Balcanii de Vest. E nevoie de eforturi reînnoite și de o atitudine constructivă pentru a găsi, sub auspiciile ONU și în cadrul Rezoluțiilor 817/93 și 845/93 ale Consiliului de Securitate al ONU, o soluție negociată și în mod reciproc acceptabilă cu Grecia, privind problema denumirii, ceea ce va contribui la cooperarea regională și la păstrarea unor bune relații de vecinătate. Ar trebui evitate acțiunile care ar putea periclita relațiile de bună vecinătate.

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei a înregistrat o accelerare evidentă a creșterii sale **economice**. A fost menținută stabilitatea macroeconomică, iar reformele structurale au progresat în continuare, însă persistența unui nivel foarte ridicat al șomajului rămâne o sursă de preocupare importantă. Punctele slabe ale instituțiilor și deficiențele statului de drept împiedică încă buna funcționare a economiei de piață și afectează climatul de afaceri.

În ceea ce privește **criteriile economice**, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei a făcut bune progrese pe calea instituirii unei economii de piață funcționale. Țara ar trebui să poată face față pe termen mediu presiunii concurențiale și forțelor pieței din Uniune, cu condiția să aplice cu hotărâre programul cuprinzător de reformă, în vederea reducerii unor importante deficiențe structurale.

Țara a întreținut un larg consens privind punctele esențiale ale politicilor economice. Ca rezultat al unui dozaj adecvat al politicilor, au fost menținute stabilitatea și previzibilitatea macroeconomice. Creșterea economică a țării s-a ameliorat, deși rezultatele ar putea fi și mai bune. Inflația a rămas scăzută. Contul curent a atins aproape un echilibru. Cu toate acestea, șomajul este în continuare foarte ridicat. Investițiile străine directe au rămas la un nivel destul de scăzut, după intrările importante datorate privatizării din 2006. Autoritățile au intervenit în mod mai activ în economie, reducând fiscalitatea, îmbunătățind colectarea veniturilor și sporind cheltuielile. Totuși, în general, conturile bugetare au fost menținute aproape de echilibru. Rata colectării impozitelor s-a majorat, grație unor venituri mai mari și unor rate mai bune de colectare. Nivelul relativ scăzut al datoriei publice a fost în continuare diminuat, ceea ce a dus, de asemenea, la diminuarea vulnerabilității externe a țării. Liberalizarea prețurilor și a comerțului sunt în mare parte încheiate, iar privatizarea bunurilor de stat a continuat. Procedurile de insolvență au fost scurtate, iar înregistrarea proprietăților accelerată. S-a dezvoltat domeniul intermedierei financiare și a fost consolidată supravegherea sectorului financiar. În plus, au fost luate măsuri pentru îmbunătățirea calității capitalului uman și modernizarea infrastructurii țării. Integrarea economică cu UE este avansată.

Cu toate acestea, funcționarea economiei de piață este încă îngreunată de slăbiciunile instituțiilor. Sistemul judiciar continuă să creeze blocaje, iar agențiilor de reglementare și supraveghere le lipsește uneori independența și resursele necesare pentru a-și îndeplini eficient funcțiile. Gradul de certitudine juridică este încă scăzut, iar ineficiențele administrative împiedică buna funcționare a administrației publice și afectează climatul de afaceri. Piețele muncii funcționează încă destul de rău. Sectorul economiei subterane, de mari dimensiuni, alimentat de slăbiciuni persistente la nivelul aplicării legii și al cadrului de reglementare, reduce baza de impozitare, restrânge capacitatea guvernului de a aplica politicile economice și afectează negativ mediul de afaceri.

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei a făcut eforturi suplimentare pentru a-și îmbunătăți **capacitatea de asumare a obligațiilor asociate calității de stat membru**. S-au realizat unele progrese la îndeplinirea priorităților pe termen scurt ale parteneriatului european. Țara se confruntă încă cu importante neajunsuri la aplicarea eficientă a legislației. Lipsesc resursele financiare și umane pentru punerea deplină în aplicare a ASA. Înlocuirea pe scară largă a personalului calificat în urma schimbărilor politice a încetinit eforturile de îmbunătățire a capacității administrative.

În domeniul *liberei circulații a mărfurilor*, s-au înregistrat unele progrese în consolidarea capacității administrative și alinierea legislației cu *acquis*-ul, dar acestea rămân totuși în fază incipientă. Același lucru este valabil pentru *libera circulație a lucrătorilor* și *dreptul de stabilire și libera circulație a serviciilor*. Progresele în domeniul *liberei circulații a capitalului* sunt foarte limitate. Alinierea legislativă a rămas în urmă, iar capacitatea administrativă pentru punerea în aplicare a legislației referitoare la spălarea de bani nu este corespunzătoare.

S-au înregistrat progrese în domeniul *achizițiilor publice*, continuând alinierea legislației cu *acquis*-ul. Cu toate acestea, capacitatea administrativă la nivelul autorităților contractante nu este suficient dezvoltată. S-au realizat progrese substanțiale în domeniul *dreptului societăților comerciale*, unde alinierea este acum relativ avansată. Referitor la *drepturile de proprietate intelectuală*, s-au realizat unele progrese, în special cu privire la alinierea legislației în domeniul *drepturilor de proprietate industrială* și al confiscării bunurilor contrafăcute la frontieră. Cu toate acestea, capacitatea administrativă este încă insuficientă pentru realizarea unei aplicări corecte și este necesară o voință politică puternică pentru combaterea pirateriei.

Pot fi raportate progrese în domeniul *concurenței*, inclusiv în politica privind ajutoarele de stat. Legislația este acum în mare parte aliniată la *acquis*, iar capacitatea și independența autorității în domeniul concurenței au fost consolidate. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru sensibilizarea publicului la beneficiile politicii privind concurența și înțelegerea sistemului de control al ajutorului de stat de către autoritățile care îl acordă. Legea privind zonele de dezvoltare tehnologică industrială trebuie modificată, pentru a o alinia la *acquis*.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *serviciilor financiare*. Cu toate acestea, legislația trebuie în continuare îmbunătățită, în special în ceea ce privește sectorul asigurărilor și valorilor mobiliare. Problema automobilelor neasigurate necesită o atenție suplimentară. Capacitatea administrativă și garanțiile independenței operaționale a autorităților de supraveghere a sectorului non-financiar sunt insuficiente.

S-au făcut progrese în alinierea legislației la *acquis* și în consolidarea concurenței în domeniul *societății informaționale și media*. Cu toate acestea, în domeniul comunicațiilor electronice, țara își încalcă încă obligațiile care decurg din Acordul de stabilizare și asociere. În toate sectoarele, aplicarea legislației rămâne slabă, iar independența autorităților de reglementare nu este asigurată în mod suficient.

În domeniul *agriculturii și dezvoltării rurale* s-au realizat unele progrese în dezvoltarea politicilor, dar alinierea se află încă în fază incipientă. Progresele în domeniul *siguranței alimentelor și politicii veterinare și fitosanitare* sunt modeste. Capacitatea administrativă nu este corespunzătoare – nici în ceea ce privește numărul, nici în ceea ce privește pregătirea personalului – pentru a asigura punerea adecvată în aplicare a *acquis*-ului.

S-au înregistrat progrese în alinierea cu *politica din domeniul transporturilor*. Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei a ratificat spațiul aerian comun european. Participă în mod activ la dezvoltarea rețelei de transport regional de bază și în cadrul Observatorului în domeniul Transporturilor în Europa de Sud-Est (SEETO). Totuși, capacitatea administrativă în toate sectoarele rămâne scăzută. Au fost înregistrate unele progrese în alinierea la legislația pieței interne de energie și a energiilor regenerabile. Ca parte a Tratatului de instituire a Comunității Energiei, țara trebuie să pună în aplicare legislația relevantă UE în domeniul energiei. Capacitatea administrativă pentru consolidarea reglementărilor privind eficiența energetică și protecția față de radiații nu este suficientă. Trebuie consolidată independența autorităților de reglementare din domeniul energiei.

În domeniul *impozitării*, legislația privind impozitarea indirectă este bine aliniată, însă există discrepanțe semnificative în ceea ce privește impozitarea directă. S-au realizat progrese în consolidarea capacității administrative. Cu toate acestea, sunt necesare în continuare eforturi pentru a asigura punerea în aplicare eficientă a legislației.

Progresele și alinierea în domeniul *politicii economice și monetare* au fost limitate. Totuși, sunt în curs pregătiri în acest sens. În domeniul *statisticilor*, au fost adoptate măsuri semnificative în sectoarele prioritare. Cu toate acestea, sunt necesare mai multe eforturi pentru consolidarea capacității administrative.

În ceea ce privește *acquis*-ul referitor la *politica socială și de ocupare a forței de muncă*, au fost înregistrate unele progrese privind dezvoltarea strategiilor. Cu toate acestea, din cauza insuficienței hotărâri politice și capacități administrative, progresul real privind punerea în aplicare a acestor politici rămâne limitat. Au fost realizate progrese în anumite domenii ale *politicii privind întreprinderile și industria*, în special cu privire la sprijinul acordat întreprinderilor mici. În ceea ce privește rețelele transeuropene, țara participă la inițiativele regionale și alinierea este avansată. Modernizarea infrastructurii rămâne o provocare majoră. Progrese pot fi raportate în domeniul *politicii regionale și coordonării instrumentelor structurale*. Totuși, sunt necesare eforturi substanțiale pentru a crea capacitatea instituțională și administrativă la nivel central și local.

S-au realizat unele progrese în domeniul *justiției și drepturilor fundamentale*. Autoritățile au făcut în continuare eforturi pentru combaterea corupției, care au început să dea rezultate. În ciuda acestui fapt, asigurarea independenței și eficienței justiției rămâne o problemă importantă. Abordarea adoptată în materie de luptă împotriva corupției nu este încă destul de cuprinzătoare. În acest domeniu, promulgarea legilor este satisfăcătoare, dar e nevoie de o punere în aplicare hotărâtă și de alocarea resurselor, fapt care necesită un angajament politic continuu.

În domeniul *justiției, libertății și securității*, există legislația de bază, iar modalitățile de punere în aplicare a legislației au fost în mare parte adoptate. Sunt necesare în continuare eforturi pentru a asigura o politică de repatriere activă și alinierea procedurilor de azil la standardele europene. S-au înregistrat progrese inegale în domeniul politicii de cooperare și luptă împotriva criminalității organizate, care constituie încă o problemă gravă. Au fost înregistrate confiscări de mari cantități de droguri. S-au înregistrat progrese insuficiente în domeniul traficului de persoane. Nu există încă niciun sistem de informații integrat care să permită cooperarea dintre servicii în materie de luptă împotriva criminalității organizate. De asemenea, trebuie consolidată cooperarea dintre agenții și în ceea ce privește lupta împotriva terorismului.

În mai multe domenii, autoritățile și-au consolidat capacitatea operațională, deși, în majoritatea cazurilor, doar la nivel central. La nivel local, capacitatea administrativă rămâne în general scăzută. În domeniul gestionării frontierelor și Schengen, e nevoie de rețele de comunicații, echipament tehnic și pregătire. Au fost înregistrate progrese satisfăcătoare în introducerea pașapoartelor biometrice. În general, trebuie încă stabilit un bilanț al realizărilor în punerea în aplicare, în special în ceea ce privește lupta împotriva criminalității organizate și corupției, care rămâne o problemă serioasă. Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei nu este suficient pregătită pentru a pune în aplicare *acquis-ul* în domeniul justiției, libertății și securității.

În domeniul *științei și cercetării*, s-au făcut puține progrese în aliniere, iar capacitatea instituțiilor științifice rămâne redusă. Țara a adoptat măsuri politice care au sporit gradul de aliniere în domeniul *educației și culturii*. Cu toate acestea, resursele pentru punerea în aplicare a reformelor politice nu sunt suficiente. Țara trebuie să-și continue pregătirile în vederea viitoarei participări la programele comunitare „Învățare pe tot parcursul vieții” și „Tineretul în acțiune”. S-au înregistrat progrese cu privire la dezvoltarea cadrului legislativ în domeniul mediului înconjurător, dar punerea în aplicare a legislației se află încă în faza incipientă, în special în sectoarele care necesită investiții majore. Capacitatea administrativă și resursele financiare sunt încă inadecvate. Referitor la *protecția consumatorului și a sănătății*, s-au făcut unele progrese, atât în alinierea legislativă, cât și consolidarea capacității instituționale din acest domeniu. Sunt necesare mai multe resurse umane și financiare pentru a permite punerea deplină în aplicare a legislației, strategiilor și planurilor de acțiune.

S-au înregistrat progrese substanțiale în domeniul *uniunii vamale*. În ceea ce privește capacitatea administrativă, s-au realizat progrese semnificative în lupta împotriva comerțului ilegal și a corupției și în colectarea impozitelor. În general, administrația vamală trebuie să-și continue eforturile de modernizare.

S-au înregistrat unele progrese în domeniile *relațiilor externe și politicii externe, de securitate și apărare*. Cu toate acestea, capacitatea instituțională și administrativă nu este încă suficientă pentru a permite participarea deplină a țării la politicile UE din aceste domenii.

Progresele din domeniul *controlului financiar* au fost limitate la controlul financiar intern public. Capacitatea administrativă a instituțiilor responsabile rămâne necorespunzătoare pentru îndeplinirea obligațiilor ce decurg din *acquis*. Nu s-au realizat progrese speciale în domeniul *dispozițiilor financiare și bugetare*. În timp util, vor trebui stabilite structuri de coordonare adecvate, norme de punere în aplicare și consolidare administrativă.

Munte negru

În ceea ce privește **criteriile politice**, Muntenegru a realizat unele progrese. A continuat să abordeze priorități-cheie din parteneriatele europene, dar rezultatele semnificative rămân așteptate, în special în legătură cu capacitatea administrativă și combaterea corupției. Muntenegru a realizat progrese bune în stabilirea cadrului juridic și instituțiilor necesare în urma obținerii independenței. În octombrie 2007, parlamentul a adoptat o constituție aliniată, în linii mari, la standardele europene. Eforturile de realizare a unui consens mai larg privind caracteristicile de bază ale statului trebuie să continue.

Unele progrese au fost realizate în domeniul **democrației și statului de drept**. Muntenegru a continuat să înregistreze progrese în reforma administrativă și judiciară. Muntenegru a realizat unele progrese în abordarea priorităților-cheie din parteneriatul european și în consolidarea capacității administrative. Cu toate acestea, rezultatele sunt mai degrabă limitate până în acest moment, iar Muntenegru nu a realizat încă un parcurs susținut de reforme. Reforma judiciară se află într-un stadiu incipient.

Parlamentul și guvernul s-au adaptat exigențelor statutului de independență. Ele au continuat să își amelioreze eficiența. Parlamentul a început să pună în aplicare regulamentul de procedură adoptat în 2006, să își raționalizeze activitatea și să își consolideze capacitatea administrativă. Funcția de control a parlamentului s-a îmbunătățit. Comisia parlamentară pentru integrare europeană a fost ușor consolidată, dar încă îi lipsește eficiența și o direcție clară. Este nevoie de ameliorarea capacității în ansamblu a parlamentului. Guvernul a fost reorganizat și a continuat consolidarea noilor instituții, cu accent pe reforma în domeniile apărării, afacerilor externe, justiției și afacerilor interne. Cu toate acestea, este nevoie de amplificarea în continuare a eficienței guvernului, în special în ceea ce privește aplicarea legislației.

Reforma *administrației publice* a continuat, însă administrația publică suferă în continuare de slăbiciune și ineficiență. Vor fi necesare eforturi suplimentare pentru a asigura imparțialitatea administrației publice și pentru a consolida capacitatea acesteia. Coordonarea pe chestiunile europene s-a ameliorat. Au continuat pregătirile pentru punerea în aplicare a ASA. Personalul din organismele guvernamentale cheie și din alte agenții, inclusiv noii angajați, trebuie să fie bine pregătit pentru a se ocupa nu doar de sarcini de coordonare, ci și de punerea în aplicare a tuturor priorităților parteneriatului european și a obligațiilor ASA.

S-au realizat unele rezultate în reforma *sistemului judiciar*. Constituția îmbunătățește independența sistemului judiciar prin instituirea unui nou organism, Consiliul Judiciar, însărcinat cu numirea și destituirea judecătorilor. Guvernul a adoptat o strategie de reformă judiciară pentru perioada 2007-2012. A fost ameliorat procesul de pregătire a judecătorilor și procurorilor. Cu toate acestea, este nevoie acum de adoptarea unei legislații care să asigure independența și răspunderea judecătorilor și procurorilor. Parlamentul continuă să aibă o influență nejustificată asupra numirii și promovării procurorilor. Procedura premergătoare judecării cazului deportării și dispariției a peste 80 de civili bosniaci în 1992 este încă în desfășurare, ceea ce naște preocupare cu privire la durata procesului. Eficiența justiției nu este satisfăcătoare și numărul mare al cauzelor civile și penale aflate pe rol s-a diminuat doar într-o mică măsură.

Corupția este larg răspândită și constituie o problemă foarte gravă. Adoptarea primului raport al Comisiei naționale înființate pentru combaterea corupției poate fi considerat un pas înainte, dar cu toate acestea aplicarea legii rămâne o problemă. Lipsește transparența în ceea ce privește finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale. Persistă lacunele legislative în ceea ce privește conflictul de interese în cazul persoanelor cu funcții publice. În domenii precum construcțiile, amenajarea teritoriului, privatizarea, concesiunile și achizițiile publice, există un risc important de corupție. Situația necesită adoptarea de acțiuni urgente în vederea obținerii de rezultate în lupta împotriva corupției, în special a corupției la nivel înalt. Capacitățile de cooperare internațională în domeniul justiției și poliției trebuie să fie consolidate.

În ceea ce privește ***drepturile omului și protecția minorităților***, au fost realizate progrese în instituirea cadrului necesar în urma obținerii independenței. În mai 2007, Muntenegru a fost admis în Consiliul Europei. În constituția sa, este recunoscută supremația legislației internaționale privind drepturile omului. Există angajamente privind aplicarea retroactivă a legislației drepturilor omului, dar trebuie clarificat statutul juridic precis al acestor angajamente. Legislația și practica în domeniul drepturilor sociale sunt în mare măsură conforme prevederilor Cartei Sociale Europene revizuite. Unele progrese au fost realizate în ceea ce privește ameliorarea drepturilor femeii și copilului. Cu toate acestea, este nevoie de întărirea protecției femeii împotriva tuturor formelor de violență. Restituirea proprietăților naționalizate a continuat, dar există încă numeroase plângeri vizând modalitatea de punere în aplicare. Trebuie consolidată activitatea Avocatului Poporului în apărarea drepturilor omului și în exercitarea funcției sale de control asupra administrației publice.

În mai 2007, Muntenegru a aderat la Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale, precum și la Carta europeană a limbilor vernaculare și minoritare. Problema complexă a definiției minorităților și a protecției minorităților este doar parțial acoperită de legea privind minoritățile naționale din 2006. Constituția oferă un temelie juridic solid pentru protecția drepturilor minorităților. Situația refugiaților și a persoanelor strămutate, inclusiv a romilor, reprezintă motive de preocupare serioasă. Îndeosebi, populația romă continuă să se confrunte cu condiții dificile de viață și cu discriminarea, în special în domeniile educației, protecției sociale, îngrijirii medicale, locuințelor și în muncă.

Societatea civilă rămâne fragilă, iar tensiunile dintre organismele guvernamentale și organizațiile neguvernamentale persistă.

În ceea ce privește ***problemele regionale și obligațiile internaționale***, țara continuă să participe în mod activ la cooperarea regională. Cooperarea cu TPI (Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie) continuă să fie satisfăcătoare. Muntenegru a continuat să-și asume obligații internaționale de la data obținerii independenței. În ianuarie 2007, Muntenegru a devenit membru al unor importante instituții financiare internaționale. Negocierile pentru aderarea la Organizația Mondială a Comerțului progresa bine. Muntenegru s-a angajat în cooperarea regională în Europa de Sud-Est și a devenit membru al Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEEC) în mai 2007 și participă la Consiliul Regional de Cooperare (RCC). A ratificat Acordul Central European de Liber Schimb (CEFTA) și întreține relații bune cu vecinii. Au fost rezolvate majoritatea problemelor cu Serbia rezultate în urma obținerii independenței.

În octombrie 2006, Muntenegru a notificat ratificarea Statutului de la Roma al Curții Penale Internaționale. Cu toate acestea, acordul bilateral privind imunitatea, semnat în aprilie cu Statele Unite, nu este conform cu poziția comună și principiile directoare ale UE în această privință.

Economia Muntenegrului a continuat să crească rapid, iar stabilitatea macroeconomică s-a ameliorat, deși subzistă riscuri cauzate în special de nivelul ridicat al deficitului de cont curent, care este în prezent compensat în mare măsură de intrări importante de ISD (investiții străine directe). Cu toate că au continuat reformele structurale, capacitățile instituționale reduse și deficiențele statului de drept continuă să împiedice funcționarea corespunzătoare a economiei de piață.

În ceea ce privește **criteriile economice**, Muntenegru a înregistrat progrese suplimentare în direcția instituirii unei economii funcționale de piață, dar într-un ritm mai scăzut. Sunt necesare reforme de amploare pentru a-i permite să facă față pe termen lung presiunii concurențiale și forțelor pieței din Uniune.

În ansamblu, stabilitatea macroeconomică s-a îmbunătățit. Creșterea economică rapidă a sprijinit crearea de locuri de muncă, în timp ce inflația a rămas sub control. Intrări masive de investiții străine au sprijinit activitatea economică. A fost urmată o politică prudentă de consolidare fiscală, care a menținut un surplus bugetar constant. Reforma sistemului de pensii a continuat. S-a înregistrat o creștere rapidă a activităților intermediarilor financiari. Au fost stabilite noi mecanisme de întărire a transparenței procesului de privatizare. O nouă legislație privind insolvența societăților a facilitat ieșirea de pe piață. Subvențiile rămân limitate la anumite acorduri post-privatizare. Reforma utilităților a continuat. Deschiderea comercială și procesul de aliniere la normele OMC au favorizat continuarea integrării economice cu UE.

Cu toate acestea, există unele riscuri pentru stabilitatea macroeconomică, ce rezultă în special din deficitul extern ridicat. Creșterile prețurilor la energie au condus la o dezbatere în interiorul țării, inclusiv în interiorul guvernului, cu privire la politica energetică muntenegreană și la preconizata privatizare a furnizorilor de energie. Creșterea producției industriale a fost foarte modestă. Obținerea licențelor comerciale și executarea contractelor rămân procese costisitoare și de durată. Trebuie depuse eforturi suplimentare pentru îmbunătățirea sectorului serviciilor financiare, inclusiv revizuirea și punerea în aplicare a legii bancare, instituirea unei agenții de supraveghere în domeniul asigurărilor și supravegherea societăților de leasing. Mai mult, creșterea foarte importantă a creditelor de consum și a prețurilor activelor semnalează dezechilibre macroeconomice și financiare tot mai însemnate. Deși șomajul a scăzut, el a rămas la un nivel ridicat. În același timp, creșterea costurilor forței de muncă a continuat să erodeze competitivitatea țării. Sectorul economiei subterane, de mari dimensiuni, alimentat de slăbiciuni persistente la nivelul aplicării legii și al cadrului de reglementare, reduce baza de impozitare, restrânge capacitatea guvernului de a aplica politicile economice și afectează negativ mediul de afaceri.

Țara a înregistrat unele progrese în alinierea la **standardele europene** și în consolidarea capacității sale administrative, ceea ce a dus la semnarea Acordului de stabilizare și asociere cu UE. A fost înregistrat un progres corespunzător în domenii precum politica vamală și impozitarea, concurența, achizițiile publice, libera circulație a capitalului și agricultura, în timp ce progresele în domeniile politicilor sociale și de ocupare a forței de muncă, energie, mediu, precum și justiție, libertate și securitate, au rămas limitate. Procesul de apropiere

legislativă și control al compatibilității noilor legi cu legislația UE trebuie consolidat. Capacitatea administrativă de ansamblu a țării rămâne scăzută.

În ceea ce privește *piața internă*, a fost ameliorat, dar încă nu a fost finalizat, cadrul instituțional pentru asigurarea *liberei circulații a mărfurilor*. Resursele umane și materiale nu se ridică la standardele europene și alinierea la legislația privind protecția consumatorului se află într-un stadiu incipient.

Muntenegru aplică o politică liberală în domeniul *circulației serviciilor*, dar este nevoie de întărirea considerabilă a supravegherii financiare. Cadrul legal de reglementare a sectorului financiar prezintă deficiențe în ceea ce privește gestionarea riscului și guvernanta corporativă. Au fost realizate progrese reduse în ceea ce privește *dreptul la liberă stabilire*; există în continuare obstacole administrative excesive în calea creării unei întreprinderi și sistemul de acordare a licențelor este restrictiv. Pregătirile pentru punerea în aplicare a ASA urmează cursul stabilit în ceea ce privește *libera circulație a capitalurilor*.

Legislația *vamală* este acum aliniată, în mare măsură, obligațiilor prevăzute de ASA. Este nevoie de un grad mai mare aliniere a regulilor de origine, a procedurilor de tranzit, a evaluării în vamă și a luptei împotriva corupției și contrabandei. Muntenegru a adoptat acte legislative privind închiderea magazinelor *duty-free* la punctele terestre de trecere a frontierei până la sfârșitul anului 2007. Punerea în aplicare a acestei măsuri trebuie monitorizată îndeaproape. Taxele vamale au fost reduse și aliniate cerințelor OMC. Unele progrese au fost înregistrate în domeniul *impozitării* directe, dar alinierea legislativă este rămasă în urmă în ceea ce privește impozitarea societăților și impozitele indirecte. Capacitatea administrativă ar putea fi îmbunătățită în mod considerabil.

Pregătirile de ansamblu în domeniul *concurenței* avansează. Muntenegru trebuie să-și îmbunătățească, în continuare, cadrul legislativ și să instituie autorități independente în domeniul concurenței și ajutoarelor de stat.

S-au înregistrat progrese privind sistemul de *achiziții publice*, însă trebuie consolidate capacitatea și organizarea, pentru a sprijini și monitoriza în mod eficient acest sector.

În ansamblu, este încă necesară realizarea de progrese în domeniul protecției *drepturilor de proprietate intelectuală*, date fiind mai ales capacitatea instituțională redusă, insuficienta aplicare a legii, nivelul ridicat al pirateriei și contrafacerii și nivelul scăzut de cunoaștere a problematicii în rândul organismelor publice și părților interesate.

Cu privire la standardele europene privind *politicile sociale*, sunt necesare atât legislație, cât și strategii pentru a ameliora protecția grupurilor vulnerabile. Alinierea la standardele europene în domeniul *politicii de ocupare a forței de muncă* trebuie accelerată, în special în ceea ce privește legislația muncii și formarea profesională. Unele progrese au fost realizate în legătură cu dialogul social tripartit în cadrul Consiliului economic și social, însă mandatul și norme de reprezentare ale acestuia necesită clarificare.

S-au înregistrat progrese în domeniul *educației*, în special în privința cadrului juridic, și au avut loc primele încercări de descentralizare a sistemului de învățământ, care are un grad înalt de centralizare. Sunt necesare eforturi pentru implicarea societății civile și pentru disponibilitatea mai mare a cursurilor de pregătire.

În ceea ce privește **politicile sectoriale**, Muntenegru a realizat progrese limitate în punerea în aplicare a priorităților parteneriatului european în sectorul *industrial și al IMM-urilor*. Este nevoie de o evaluare strategică privind sectoarele care prezintă avantaje competitive și cele care necesită restructurare, precum și privind evoluțiile necesare în legislația muncii, politicile energetice și de mediu, simplificarea administrativă și transparența.

Progresele în domeniul *agriculturii* și siguranței alimentelor, precum și în privința *aspectelor veterinare și fitosanitare* ar trebui intensificate. Trebuie consolidată capacitatea de inspecție și control în domeniul *pescuitului*.

Au fost realizate unele progrese în ceea ce privește alinierea la standardele UE în domeniul *protecției mediului*, iar procesul de armonizare urmează în continuare cursul stabilit. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare pentru îmbunătățirea punerii în aplicare și executării măsurilor. Consolidarea capacității administrative necesită o atenție deosebită.

Muntenegru a realizat progrese în domeniul *transporturilor*. Lucrează la punerea în aplicare a primei faze de tranziție din cadrul spațiului aerian comun european. Participă în mod activ la dezvoltarea rețelei de transport regional de bază și în cadrul Observatorului în domeniul Transporturilor în Europa de Sud-Est (SEETO). Cu toate acestea, noua strategie națională de dezvoltare a transporturilor rămâne să fie adoptată de guvern. Și în acest domeniu, este necesară consolidarea în continuare a capacității administrative.

Unele progrese pot fi raportate în sectorul *energiei*, dar acestea rămân inegale. Există încă lacune semnificative în infrastructura energetică și cadrul legal și instituțional. Aprovizionarea cu energie electrică rămâne în continuare o problemă serioasă. Este nevoie de eforturi suplimentare pentru a finaliza și adopta strategia energetică și finalizarea reformelor în acest sector. Ca parte a Tratatului de instituire a Comunității Energiei, Muntenegru trebuie să pună în aplicare legislația relevantă UE în domeniul energiei.

S-au realizat unele progrese în domeniul *societății informaționale și media*. Sunt necesare măsuri legislative pentru liberalizarea efectivă a pieței comunicațiilor electronice și pentru alinierea la *acquis* în domeniul serviciilor societății informaționale. Agenția de radiodifuziune a devenit pe deplin operațională și are un statut independent, însă capacitatea sa trebuie consolidată. Muntenegru nu a ratificat deocamdată Convenția UNESCO privind diversitatea culturală și nu a semnat sau ratificat Convenția europeană cu privire la televiziunea transfrontalieră. Pregătirile în acest domeniu sunt într-un stadiu incipient.

În ceea ce privește *controlul financiar*, PIFC (controlul financiar intern public) și auditul extern se află într-un stadiu incipient de dezvoltare, iar independența instituției de stat în domeniul auditului trebuie să fie consolidată prin mijloace corespunzătoare.

S-au înregistrat progrese limitate în ce privește *statisticile*. Capacitatea rămâne scăzută și continuă să existe insuficiențe semnificative cu privire la coordonarea și la resursele infrastructurii statistice. Elaborarea de statistici oficiale fiabile trebuie să devină o prioritate.

În domeniul **justiției, libertății și securității**, Muntenegru a demarat crearea cadrului legal și instituțional necesar, însă rămân foarte multe lucruri de făcut. Au fost semnate acordurile între Muntenegru și Comunitatea Europeană privind facilitarea eliberării *vizelor* și readmisia. Muntenegru trebuie încă să își dezvolte capacitățile de implementare privind propria sa viză, în urma obținerii independenței, și să introducă progresiv standarde europene. Trebuie eliberate pașapoarte biometrice, în conformitate cu standardele UE. În domeniul *poliției de frontieră, al azilului și migrației* progresele sunt limitate și este nevoie de eforturi suplimentare.

Spălarea banilor rămâne un domeniu de preocupare serioasă. Capacitățile polițienești sunt limitate și nu există încă o monitorizare corespunzătoare a tranzacțiilor financiare în afara sistemul bancar, în special în legătură cu valorile imobiliare și investițiile străine. Deși pot fi raportate unele progrese în combaterea contrabandei cu *droguri*, aceasta rămâne un aspect foarte îngrijorător.

S-au înregistrat progrese în domeniul reorganizării *poliției*. Cu toate acestea, este nevoie de consolidarea suplimentară a capacității profesionale a poliției, de pregătire specializată, de dezvoltarea instrumentelor de obținere de informații și de analiză de risc. În Muntenegru, lupta împotriva *criminalității organizate* este încă insuficientă. Criminalitatea organizată continuă să pună probleme serioase și este nevoie de eforturi majore pentru a o combate. Sunt în desfășurare reforme legislative în domeniul combaterii *traficului de persoane*. Muntenegru rămâne în principal o țară de destinație și tranzit.

Situația în domeniul *protecției datelor* suscită o preocupare serioasă. Legea privind protecția datelor cu caracter personal nu a fost încă adoptată. Legislația actuală nu îndeplinește prioritatea aferentă din parteneriatul european și încă nu există o autoritate independentă de supraveghere.

Serbia

Serbia a realizat unele progrese în domeniul **criteriilor politice**, conform parteneriatului european. În ianuarie 2007 au avut loc alegeri parlamentare care s-au desfășurat în conformitate cu standardele internaționale. Cu toate acestea, perioada ce a urmat a scos în evidență diviziuni acute între partidele politice. Aceasta a dus la o încetinire a ritmului general al reformelor. Chestiunea Kosovo continuă să domine agenda politică. Retorica naționalistă rămâne puternică și a afectat negativ climatul politic. După câteva luni de incertitudine, un nou guvern reformist a fost constituit în mai 2007. Acesta a obținut la început rezultate pozitive în ceea ce privește cooperarea cu TPI, ceea ce a permis Comisiei să finalizeze negocierile privind Acordul de stabilizare și asociere (ASA). Serbia trebuie să respecte obligația sa internațională de cooperare deplină cu TPI ca o condiție pentru semnarea ASA.

Democrația și statul de drept în Serbia trebuie consolidate în continuare. S-au realizat unele progrese în punerea în aplicare a *Constituției*, care a intrat în vigoare în noiembrie 2006. O lege constituțională a fost adoptată, cu toate acestea este încă nevoie de punerea în aplicare în conformitate cu standardele europene a anumitor dispoziții, mai ales privind justiția.

Activitatea *parlamentului* a fost îngreunată de situația politică. Prima sesiune a parlamentului după inaugurare a fost întreruptă pentru o perioadă de aproape trei luni, din cauza negocierilor prelungite de formare a unui guvern. Întârzierile în formarea guvernului și neînțelegerile acute de ordin politic au avut un impact negativ asupra activităților parlamentului.

În lunile care au urmat alegerilor parlamentare, activitatea guvernului interimar a fost redusă. În programul său, noul *guvern* a pus accentul pe integrarea europeană, însă rezultatele au fost inegale. În august 2007, guvernul a adoptat un plan de acțiune privind armonizarea cu *acquis-ul* european într-o încercare de a accelera procesul de reformă. Administrație sârbă a participat la negocierile pentru ASA într-o manieră profesionistă și acest lucru a facilitat ameliorarea coerenței între diversele ministere și agenții. Coordonarea în domeniul politicilor trebuie, însă, îmbunătățită în continuare. În ceea ce privește administrația la nivel local, cadrul legal nu este încă pe deplin elaborat.

În general, capacitatea în domeniul *administrației publice* este bună. Avocatul Poporului a fost numit, iar guvernul trebuie acum să ia toate măsurile pentru a asigura funcționarea deplină a acestei instituții. Organismele de reglementare trebuie să fie consolidate pentru a asigura supravegherea și aplicarea obligațiilor legale. Reformele trebuie continuate pentru realizarea, atât la nivel guvernamental cât și la nivelul subdiviziunilor naționale, a unei funcții publice imparțiale, responsabile și eficiente, bazată pe criterii profesionale de dezvoltare a carierei.

Controlul civil asupra armatei, o prioritate importantă a parteneriatului, s-a ameliorat. În acest domeniu, atenția trebuie concentrată pe asigurarea eficacității controlului parlamentar și a supravegherii financiare. În general, un nou cadru legislativ revizuit în domeniul apărării, cerut de constituție, este în lucru și trebuie adoptat un pachet legislativ.

Reforma *justiției*, de asemenea o prioritate importantă a parteneriatului, este în întârziere și se așteaptă un nou cadru legal. În prezent, constituția și dreptul constituțional permit influența politică asupra numirilor de magistrați. Curțile de apel și cele administrative nu au fost încă înființate, iar Curtea constituțională nu este operațională din octombrie 2006. Trebuie să fie întreprinse măsuri suplimentare de natură legală și organizațională pentru a asigura independența și eficiența justiției.

Măsurile luate în ceea ce privește *lupta împotriva corupției* includ adoptarea unui plan de acțiune pentru a pune în aplicare strategia națională împotriva corupției. Au existat câteva urmăriri penale pentru infracțiuni de corupție, care s-au încheiat cu succes. Cu toate acestea, corupția este larg răspândită și constituie o problemă serioasă. Trebuie înființată o agenție anticorupție, iar planul anticorupție trebuie pus în aplicare în integralitatea sa. Este nevoie de o abordare mai sistematică a luptei împotriva corupției, inclusiv controlul financiar, proceduri de achiziții publice transparente și control parlamentar eficient.

Condițiile generale privind respectul pentru *drepturile omului și protecția minorităților* s-au ameliorat și Serbia este destul de avansată pe calea îndeplinirii obligațiilor sale. Noua constituție conține câteva dispoziții privind drepturile omului și ale minorităților, cu toate acestea, trebuie acumulate rezultate în ceea ce privește aplicarea legii la nivel judiciar, inclusiv din punct de vedere al recursului constituțional. Noua constituție interzice discriminarea, dar o lege cuprinzătoare împotriva discriminării nu a fost deocamdată adoptată. Au fost realizate progrese în ceea ce privește ameliorarea drepturilor femeii și copilului. Cu toate acestea, protecția acestora împotriva tuturor formelor de violență trebuie întărită și, în continuare, trebuie adoptată o lege privind egalitatea între bărbați și femei. Problemele legate de restituirea proprietăților nu au fost încă rezolvate.

S-au înregistrat ameliorări în ceea ce privește reprezentarea *minorităților* în cadrul serviciilor publice și utilizarea limbilor minoritare. Cu toate acestea, legislația necesară reglementării alegerii consiliilor naționale și a sarcinilor acestora nu a fost adoptată. Atmosfera interetnică în Voivodina a continuat să se amelioreze. Situația în sudul Serbiei a rămas stabilă dar încordată. Au existat îmbunătățiri în activitatea efectivelor de poliție multietnice. Cu toate acestea, tensiunile persistă în cadrul comunității albaneze și în relația acesteia cu populația sârbă. Situația în Sandžak s-a deteriorat și a existat o adâncire a diviziunilor religioase în cadrul comunității musulmane, precum și izbucniri de violență.

S-au făcut pași în vederea întăririi coordonării activităților în vederea ameliorării situației populației *rome*. În special, romii continuă să se confrunte cu condiții dificile de viață și cu discriminarea, în special în domeniile educației, protecției sociale, îngrijirii medicale, locuințelor și în muncă. Mulți romi continuă să întâmpine dificultăți în obținerea de documente personale, ceea ce îngreunează, în continuare, accesul la serviciile de bază.

În ceea ce privește *chestiunile regionale și obligațiile internaționale*, Serbia a jucat un rol pozitiv în ameliorarea cooperării regionale, în special în Procesul de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEEC), Consiliul Regional de Cooperare (RCC) și Acordul Central European de Liber Schimb (CEFTA) modificat. Cu toate acestea, Serbia trebuie să demonstreze o abordare mai constructivă față de participarea Kosovo, conform Rezoluției 1244 a Consiliului de Securitate al ONU, în mecanismele de cooperare regională și alte foruri. În general, relațiile bilaterale cu țările vecine sunt bune.

Noul guvern, în programul său, a oferit un angajament clar în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor internaționale. Autoritățile sârbe au îmbunătățit ulterior cooperarea cu TPI, ceea ce a condus la arestarea a doi inculpați și transferul acestora la Haga. A fost înființat un Consiliu al Securității Naționale, prezidat de președintele republicii, care este responsabil de coordonarea activității serviciilor de securitate militare și civile. A fost, de asemenea, reînființat Consiliul național pentru cooperarea cu TPI. Cu toate acestea, Serbia nu a ajuns încă la o cooperare deplină cu TPI, care să conducă la arestarea acuzaților rămași în libertate. Cooperarea deplină rămâne o condiție pentru semnarea Acordului de stabilizare și asociere.

În februarie 2007, Curtea Internațională de Justiție a constatat că la Srebrenica au fost comise acte de genocid. În cauza Bosnia și Herțegovina contra Serbia și Muntenegru, Curtea a hotărât că, în ceea ce privește acuzația de încălcare a obligațiilor în conformitate cu convenția internațională relevantă, Serbia nu a comis genocid. Cu toate acestea, Curtea a constatat că Serbia a omis să ia toate măsurile necesare pentru a preveni genocidul de la Srebrenica și pentru a-i aduce pe făptași în fața justiției.

Serbia a participat în cadrul discuțiilor privitoare la viitorul statutului Kosovo, desfășurate sub auspiciile Reprezentantului Special al Secretarului-General ONU în Kosovo. Serbia a respins însă recomandările acestuia și și-a menținut poziția potrivit căreia Kosovo ar trebui să rămână parte integrantă a țării, oferindu-i în schimb o autonomie substanțială. Autoritățile sârbe participă în prezent la discuții politice sub egida troicii internaționale formate din UE, SUA și Rusia privind viitorul statut al Kosovo. Serbia a continuat să descurajeze pe sârbii din Kosovo să participe la instituțiile provizorii de autoguvernare și la alegerile din Kosovo. Serbia a cerut sârbilor din Kosovo să nu participe la alegerile locale și cele pentru adunarea provizorie a Kosovo.

Economia Serbiei a continuat să crească puternic, însă progresele în domeniul stabilizării macroeconomice au fost inegale. Inversarea procesului de consolidare fiscală a amplificat riscurile fiscale și macroeconomice. Reformele structurale, atât de necesare, au continuat lent, iar nivelul ridicat al șomajului a rămas o problemă majoră.

În ceea ce privește **criteriile economice**, Serbia a realizat progrese pe calea instituirii unei economii funcționale de piață. Trebuie realizate eforturi de reformă suplimentare, pentru a permite Serbiei să facă față pe termen mediu presiunii concurențiale și forțelor pieței din Uniune.

Autoritățile au menținut, în mare măsură, principalele elemente ale unei politici economice durabile. Economia a continuat să crească puternic. Intrările de capital străin au rămas importante. Scăderea inflației a contribuit la un mediu stabil pentru actorii economici. Bugetul a continuat să înregistreze excedent și activitatea investițională s-a îmbunătățit în mod semnificativ.

Privatizarea băncilor aflate în proprietatea statului este într-un stadiu avansat, iar concurența pe piața bancară este puternică. Noul guvern a demonstrat o voință limitată de relansare a procesului de privatizare a societăților de stat. Sectorul IMM-urilor a crescut în importanță. Comerțul exterior și investițiile străine au continuat să crească, iar integrarea economică cu UE a avansat.

Cu toate acestea, în ciuda rezultatelor economice robuste, șomajul rămâne foarte ridicat. Este nevoie de progrese suplimentare în ceea ce privește privatizările și deocamdată nu s-a statornicit pe deplin un sector privat competitiv și dinamic. Politica fiscală a devenit expansionistă în a doua jumătate a anului 2006 și în 2007. Salariile din sectorul public au crescut în mod substanțial. Aceasta a contribuit la o creștere considerabilă a cheltuielilor ca procent din PIB în 2007 și a sporit dezechilibrele externe și presiunile inflaționiste. Lipsa de flexibilitate pe piața muncii și nivelul ridicat al contribuțiilor pentru asigurări sociale rămân un obstacol în calea creării de locuri de muncă. Investițiile au fost îngreunate de legislația complexă și de exigențele excesive de natură birocratică. Instanțele comerciale continuă să se confrunte cu o capacitate și un nivel de expertiză limitate. Sectorul economiei subterane, de mari dimensiuni, alimentat de slăbiciuni la nivelul aplicării legii și al cadrului de reglementare, reduce baza de impozitare, restrânge capacitatea guvernului de a aplica politicile economice și afectează negativ mediul de afaceri.

În ceea ce privește **standardele europene**, negocierile pentru încheierea ASA au demonstrat că Serbia are capacitatea administrativă pentru a progresa pe calea integrării europene. Serbia se va afla într-o situație favorabilă pentru a pune în aplicare un viitor ASA în cazul în care această capacitate este utilizată în mod adecvat.

Serbia a înregistrat unele progrese în realizarea priorităților parteneriatului în domeniile **pieței interne**. În domeniul *liberei circulații a mărfurilor*, Serbia a creat un nou organism de acreditare și a realizat progrese în ceea ce privește publicarea standardelor naționale, dar cu toate acestea este nevoie de dezvoltarea în continuare a capacității administrative și a cadrului legal. Serbia a avansat în direcția obiectivului de aderare la OMC. În domeniile *vămiror și impozitării*, s-au realizat îmbunătățiri de natură administrativă și legislativă. Serbia a modificat legislația privind accizele și a armonizat tariful său vamal cu Nomenclatura Combinată a UE. Cu toate acestea, capacitatea de aplicare este deocamdată redusă. S-au înregistrat unele progrese în domeniul *concurenței* după instituirea unei comisii pentru protecția concurenței. Trebuie asigurată independența acestei comisii. Cu toate acestea, s-au

înregistrat progrese reduse în ceea ce privește controlul ajutoarelor de stat și nu s-a înființat încă o autoritate independentă de control al acestora. În domeniul *achizițiilor publice*, progresele au fost reduse și este încă nevoie de eforturi atât în direcția modificării legislative cât și a consolidării capacității administrative. S-au înregistrat unele progrese în domeniul *drepturilor de proprietate intelectuală*, în special datorită clarificării statutului institutului pentru drepturile de proprietate intelectuală, care a pus capăt unui blocaj instituțional de un an. Au existat puține progrese în domeniul *ocupării forței de muncă*, în timp ce au continuat eforturile în domeniul *politicilor sociale* prin dezvoltarea cadrului juridic pentru sănătate și securitate în muncă. Au existat puține progrese în domeniul *educației* și sunt necesare eforturi suplimentare pentru consolidarea capacității administrative, a coordonării între instituțiile responsabile și a legăturilor cu piața muncii.

Serbia a realizat progrese în ceea ce privește apropierea de standardele europene într-un număr de *politici sectoriale*. În domeniul *industriei și IMM-urilor*, Serbia este pe deplin angajată în procesul Cartei europene pentru întreprinderile mici. Pregătirile Serbiei progresează bine în domeniul *agriculturii*. Cu toate acestea, eforturile trebuie continuate și amplificate în mai multe zone mai specifice, cum ar fi aspectele veterinare și fitosanitare și siguranța alimentelor. S-au realizat progrese în ameliorarea calității și fiabilității *statisticilor* privind piața muncii și activitățile comerciale, fiind însa nevoie de progrese suplimentare în ceea ce privește statisticile agricole și consolidarea capacității administrative.

S-au înregistrat unele progrese în îndeplinirea priorităților parteneriatului european în domeniul *transporturilor*. Serbia lucrează la punerea în aplicare a primei faze de tranziție din cadrul spațiului aerian comun european. Cu toate acestea, nu aplică acest acord în practică. Serbia participă în mod activ la dezvoltarea rețelei de transport regional de bază și în cadrul Observatorului în domeniul Transporturilor în Europa de Sud-Est. Sunt necesare eforturi suplimentare în domeniul transportului rutier, feroviar și combinat, fiind nevoie de o strategie națională în întregul sector al transporturilor. S-au realizat unele îmbunătățiri în sectorul *energiei*, în special în liberalizarea pieței interne de energie. Politica în acest domeniu se află însă într-un stadiu incipient de dezvoltare și trebuie pus un accent deosebit pe ameliorarea eficienței energetice, pe energiile regenerabile și pe protecția față de radiații. Ca membru al Tratatului de instituire a Comunității Energiei, Serbia trebuie să pună în aplicare legislația relevantă UE în domeniul energiei.

Au fost realizate puține progrese în domeniul *societății informaționale și media*. Agenția națională de radiodifuziune trebuie să își îmbunătățească nivelul general de transparență și răspundere. S-au realizat puține progrese în ceea ce privește adoptarea legislației privind *mediul înconjurător*, în conformitate cu parteneriatul european. Au fost depuse eforturi pentru dezvoltarea organismelor de inspecție, dar acestea nu au capacitatea suficientă pentru a asigura aplicarea consecventă a legislației de protecție a mediului.

Serbia nu este suficient de avansată în domeniul *controlului financiar* și au existat unele evoluții în cadrul perioadei de raportare. În vederea instituirii unui sistem comprehensiv și eficace de control financiar intern public, este nevoie de luarea unei serii de măsuri.

Au fost înregistrate unele progrese în domeniul *justiției, libertății și securității*. Acorduri de facilitare a eliberării *vizelor* și de readmisie au fost încheiate între Uniunea Europeană și Serbia și a fost adoptată legea privind documentele de călătorie. Cu toate acestea, actualul regim de vize nu este pe deplin în conformitate cu standardele europene. De asemenea, trebuie eliberate pașapoarte biometrice, în conformitate cu standardele UE. Legea privind străinii nu a fost încă adoptată. Au existat unele îmbunătățiri în domeniul *controlului de frontieră*, inclusiv transferul controlului asupra frontierelor de stat de la armata sârbă către ministerul de interne. Este nevoie de eforturi suplimentare pentru dezvoltarea unui sistem integrat de gestionare a frontierei. S-au înregistrat rezultate mai bune în combaterea *migrației ilegale* dar au existat puține progrese în domeniul *azilului*.

Spălarea banilor constituie o problemă gravă în Serbia. Aplicarea noului cadru legislativ a fost lentă. Încă nu au fost adoptate o legislație și o strategie de prevenire a spălării banilor și finanțare a terorismului. Nu sunt operaționale măsuri eficace de aplicare și auditare a declarațiilor de avere. Trebuie ameliorată cooperarea între autoritățile de stat relevante.

Legislația în domeniul luptei împotriva *drogurilor* este în general conformă cu convențiile internaționale, iar autoritățile sârbe de aplicare a legii au realizat unele progrese în combaterea contrabandei cu droguri, în condițiile resurselor reduse pe care le au la dispoziție. Situată geografic pe o rută de tranzit în Balcani, Serbia este un punct de tranzit pentru diferite tipuri de droguri. Puține progrese au fost realizate în combaterea problemei abuzului de droguri la nivel național și în adoptarea unei strategii naționale.

Legea privind *poliția* se află în proces de punere în aplicare și majoritatea reglementărilor au fost până acum adoptate. Este nevoie de eforturi suplimentare de consolidare a capacității generale administrative și profesionale a forțelor de poliție și de creștere a transparenței.

Unele progrese au fost realizate în lupta împotriva *criminalității organizate*, cazuri importante fiind duse la bun sfârșit, inclusiv condamnarea celor găsiți vinovați de asasinarea fostului prim-ministru Djindjic. Cu toate acestea, crima organizată continue să pună probleme serioase Serbiei și este nevoie de eforturi mai concertate. Planul de acțiune pentru punerea în aplicare a strategiei naționale de luptă împotriva criminalității organizate nu a fost adoptat, iar unitățile de poliție specializate duc lipsă de capacitatea necesară pentru îndeplinirea deplină a sarcinilor lor. Nu au fost puse în aplicare în mod corespunzător dispozițiile privind confiscarea câștigurilor obținute din infracțiuni și este necesară legislație suplimentară în domeniul confiscării de bunuri.

Au fost realizate progrese în combaterea *traficului de persoane* printr-o cooperare regională îmbunătățită și prin adoptarea unei strategii naționale. Din acest punct de vedere, Serbia este recunoscută ca o țară de origine, de tranzit și de destinație. Serbia se află încă într-un stadiu incipient în elaborarea unei abordări comprehensive a combaterii terorismului. A fost constituit un departament special în cadrul serviciilor de poliție judiciară. Ratificarea unei serii de convenții internaționale este încă în curs. Au existat puține progrese în domeniul *protecției datelor personale*, iar legislația actuală nu este conformă cu standardele europene.

Kosovo – în cadrul stabilit de Rezoluția 1244 a Consiliului de Securitate al ONU

În ceea ce privește **criteriile politice**, Kosovo a realizat progrese în abordarea unor priorități-cheie ale parteneriatului. Instituțiile provizorii de auto-guvernare (IPAG) și-au îndeplinit rolurile lor de bază, în cadrul domeniilor de competență specifice. Cu toate acestea, Misiunea de Administrație Interimară a ONU în Kosovo (UNMIK), continuă să dețină, în ultimă instanță, răspunderea legislativă și executivă. Relațiile dintre albanezii și sârbii din Kosovo rămân încordate. Consolidarea statului de drept, combaterea corupției, lupta împotriva criminalității organizate și intensificarea dialogului dintre comunități reprezintă provocările majore ale Kosovo.

În ceea ce privește **democrația și statul de drept**, stabilitatea generală este menținută, în ciuda unei serii de incidente și a întârzierilor în procesul de reglementare a statutului. Au fost realizate progrese suplimentare în transferul responsabilităților către IPAG. Cu toate acestea, chestiunea statutului continuă să domine politica din Kosovo. Liderii politici din Kosovo au participat la procesul de determinare a statutului Kosovo și au cooperat cu comunitatea internațională și cu echipele de planificare ale UE, în cadrul pregătirilor pentru punerea în aplicare a statutului în conformitate cu propunerile⁹ Reprezentantului Special al Secretarului General ONU. Ei participă în prezent la discuții politice sub egida troicii internaționale formate din UE, SUA și Rusia privind viitorul statut al Kosovo. În general, sârbii din Kosovo nu participă la IPAG. Autoritățile exercită un control redus asupra anumitor zone unde continuă să funcționeze instituții paralele, inclusiv tribunale paralele care aplică dreptul Serbiei. Acesta este cazul în special în localitățile din nord. Instituțiile din Kosovo necesită consolidare la toate nivelurile.

Adunarea a participat mai activ la procesul legislativ, cu o capacitate sporită atât în plan administrativ, cât și în ce privește elaborarea legilor. Pentru prima dată, adunarea și-a bazat lucrările pe un program anual de activitate. Cu toate acestea, capacitățile administrative și de elaborare a legilor în cadrul adunării au nevoie în continuare de consolidare.

Guvernul de coaliție a rămas stabil. Capacitatea centrală de coordonare a cabinetului primului ministru s-a ameliorat. Guvernul acordă o mare prioritate aspectelor integrării europene. A participat activ la reuniunile din cadrul Mecanismului de urmărire a procesului de stabilizare și asociere (STM). Guvernul și-a înmulțit activitățile de comunicare cu minoritățile etnice, în special sârbii din Kosovo. A fost numit un ministru sârb kosovar. Municipalitățile au respectat mai bine constrângerile bugetare. Cu toate acestea, cooperarea între departamentele guvernului și între autoritățile centrale și municipale a rămas dificilă. Obiectivul guvernului pentru reprezentare minoritară în administrație nu a fost încă atins.

S-a îmbunătățit eficiența *administrației publice*. Guvernul a adoptat un plan de acțiune pentru reforma administrației. Comitetul independent de supraveghere acționează în prezent pentru a asigura un serviciu public profesionist, imparțial și responsabil. Cu toate acestea, administrația publică centrală și locală din Kosovo rămâne fragilă și ineficientă. Funcționarii publici sunt încă vulnerabili în fața influenței politice. Reforma trebuie pusă în practică.

⁹ S/2007/168/Add.1.

Sistemul judiciar rămâne fragil și instabil, însă au fost luate măsuri legislative incipiente în vederea înființării structurilor necesare, care acum trebuie puse în aplicare. Ministerul Justiției și Consiliul Judiciar al Kosovo își dezvoltă capacitatea de exercitare a competențelor transferate de la UNMIK. Ambele instituții au adoptat strategii de reformă. Ministerul a adoptat un plan operațional pentru 2007. Biroul Procurorului Special a devenit operațional. Cu toate acestea, sistemul judiciar rămâne fragil și vulnerabil, operând într-un mediu juridic complex în care există un nivel considerabil de insecuritate. Există un număr mare de cauze aflate pe rol, inclusiv cauze referitoare la tulburările violente din martie 2004.

Agencia *anti-corupție* a devenit operațională în februarie 2007. În conformitate cu legea anti-corupție și planul de acțiune, politicienii și înalții funcționari publici și-au declarat averile. Cu toate acestea, *corupția* este răspândită și constituie o problemă foarte serioasă.

În domeniul *drepturilor omului și protecției minorităților*, au fost realizate progrese reduse. Deși cadrul legal și instituțional de protejare a libertății de expresie a fost ameliorat, persistă presiuni necuvenite asupra mijloacelor de comunicare, limitând în mod considerabil dezbaterile publice deschise. Minoritățile și alte grupuri vulnerabile se confruntă cu restricții în exercitarea libertății de întrunire și asociere. Libertatea religioasă nu este pe deplin respectată, atacurile asupra lăcașelor de cult au persistat, iar investigațiile nu sunt întotdeauna concludente. Sistemul de asistență judiciară nu este încă pe deplin funcțional. Unele progrese au fost realizate în ceea ce privește îmbunătățirea sistemului penitenciar, dar este nevoie în continuare de modernizarea infrastructurii și a standardelor de securitate.

Diseminarea *drepturilor femeii* în cadrul societății rămâne redusă. Legislația privind egalitatea între bărbați și femei trebuie dezvoltată în continuare și punerea sa în aplicare trebuie accelerată. Femeile trebuie protejate în continuare împotriva tuturor formelor de violență. *Drepturile copilului* nu sunt pe deplin respectate și mecanismele de protecție nu sunt adecvate. Rata mortalității infantile în Kosovo este încă ridicată. Integrarea și protecția *grupurilor sociale vulnerabile* nu este pe deplin garantată. A fost elaborată o legislație antidiscriminare conformă cu standardele UE, însă punerea în aplicare a acesteia a înregistrat puține progrese. *Drepturile de proprietate* nu sunt întotdeauna garantate și constituie obiectul unor ambiguități și incertitudini juridice. Punerea în aplicare a hotărârilor și deciziilor judecătorești este insuficientă.

Au fost realizate foarte puține progrese cu privire la *persoane repatriate, refugiați și persoane strămutate în interiorul țării*. Integrarea și protecția persoanele repatriate și a celor strămutate în interiorul țării nu sunt pe deplin garantate.

Drepturile minorităților din Kosovo sunt garantate prin lege, dar restrânse în practică datorită preocupărilor legate de siguranță și securitate. Liderii guvernului au depus eforturi pentru a comunica cu comunitățile minoritare, dar acestea trebuie intensificate și urmate de acțiuni concrete. Minoritățile arată o încredere crescândă în instituția avocatului poporului. Cu toate acestea, exercitarea drepturilor minorităților este limitată, ținând seama de situația generală. Comunitățile romă, ashkali și egipteană continuă să se confrunte cu condiții foarte dificile de viață și cu discriminarea, în special în domeniile educației, protecției sociale, îngrijirii medicale, locuințelor și în muncă. Nu există deocamdată o strategie comprehensivă de integrare a comunităților romă, ashkali și egipteană.

În ceea ce privește **chestiunile regionale și obligațiile internaționale**, Kosovo participă în mod activ și constructiv la inițiativele de cooperare regională, în măsura permisă de statutul său actual. Acordul Central European de Liber Schimb (CEFTA) a fost semnat. Kosovo participă în cadrul Observatorului în domeniul Transporturilor în Europa de Sud-Est (SEETO). Kosovo continuă să aplice prevederile ce rezultă din Tratatul de instituire a Comunității Energiei și din Acordul multilateral privind stabilirea unui spațiu aerian comun european (ECAA).

În ceea ce privește cooperarea cu Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie (TPI), au fost realizate unele progrese, dar intimidarea martorilor continuă să reprezinte o problemă.

Dezvoltarea economică a Kosovo continuă să fie împiedicată considerabil de incertitudinea politică, de deficiențele statului de drept, de capacitatea de producție limitată și de infrastructurile slab dezvoltate. Nivelul foarte ridicat al șomajului rămâne o sursă de preocupare importantă. Politicile economice au rămas, în general, sănătoase, iar unele reforme au fost realizate, dar creșterea economică a fost din nou modestă, iar situația balanței de plăți externe a fost precară.

În ceea ce privește **criteriile economice**, Kosovo a realizat progrese limitate către instaurarea unei economii funcționale de piață. Trebuie realizate în continuare eforturi considerabile de reformă, pentru a-i permite să facă față pe termen lung presiunii concurențiale și forțelor pieței din Uniune.

În ansamblu, politicile economice au rămas în general sănătoase și orientate către economia de piață. Inflația a fost scăzută, iar nivelul prețurilor produselor și serviciilor interne s-a redus. Execuția bugetară din 2006 și din prima jumătate a anului 2007 a produs un excedent semnificativ. În mare măsură, acest lucru s-a datorat unei creșteri extraordinare a veniturilor, mult peste estimări, precum și faptului că investițiile guvernului au fost mai mici decât sumele bugetate. Kosovo nu a înregistrat nici o datorie externă publică. Privatizarea fostelor întreprinderi de stat s-a accelerat semnificativ, deși rămân multe de făcut. Constituirea întreprinderilor de stat în societăți private este aproape de încheiere, dar este nevoie de continuarea restructurării. Sectorul financiar a continuat să se extindă și să se consolideze, în contextul creșterii capitalului străin.

Cu toate acestea, creșterea economică a fost relativ modestă, iar șomajul foarte ridicat. Aplicarea necorespunzătoare a principiilor statului de drept, incertitudinile legate de statut și riscurile fiscale au continuat să afecteze funcționarea mecanismelor de piață și a climatului de afaceri. Coordonarea politicilor economice rămâne deficientă, ceea ce face dificilă obținerea unui consens asupra politicilor și respectarea angajamentelor ce rezultă din acestea. Conturile externe au rămas precare, pe măsură ce deficitul comercial a continuat să se adâncească. Kosovo este în continuare deficient în domeniul capacității de export și competitivității. Dezvoltarea unui sector economic privat viabil a fost îngreunată de accesul limitat la finanțare, insecuritatea juridică, deficiențele de pregătire și formare, baza tehnologică insuficientă, starea proastă a infrastructurii de transport, energie și comunicații. Sectorul intermediarilor financiare continuă să fie afectat de diferențele mari între ratele dobânzilor. Sectorul economiei subterane, de mari dimensiuni, alimentat de slăbiciuni persistente la nivelul aplicării legii și al cadrului de reglementare, reduce baza de impozitare, restrânge capacitatea guvernului de a aplica politicile economice și afectează negativ mediul de afaceri.

Kosovo a continuat să facă progrese în ceea ce privește apropierea legislației și politicilor sale de **standardele europene**. În anumite domenii, cum ar fi domeniul vamal și cel al liberei circulații a mărfurilor, progresele realizate în anii anteriori au fost continuate. Cu toate acestea, puține progrese au fost realizate în privința aplicării și asigurării respectării efective a legislației. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru crearea capacității administrative care să asigure în continuare apropierea de standardele europene și punerea în aplicare a acestora, în special în privința combaterii criminalității organizate, protecției frontierelor externe, impozitării și energiei.

Unele progrese au fost realizate în punerea în aplicare a priorităților parteneriatului european în domeniul **pieței interne** UE, dar Kosovo se află încă într-un stadiu foarte timpuriu în cadrul eforturilor de conformare cu standardele europene. Unele progrese au fost înregistrate în ceea ce privește *libera circulație a mărfurilor*, în special prin punerea în aplicare a legislației necesare și a infrastructurii orizontale. În ceea ce privește măsurile orizontale și standardizarea s-au realizat puține progrese. În domeniul *liberei circulații a serviciilor și al dreptului de stabilire*, cadrul legal este încă fragmentat. În ceea ce privește *libera circulație a capitalului*, transferul dinarilor sârbi către zonele locuite predominant de sârbii kosovari trebuie să fie mai transparent.

Progrese satisfăcătoare pot fi raportate în domeniul *vamal*. Administrația vamală și-a ameliorat capacitatea, iar unitățile de asigurare a respectării legislației vamale, de obținere de informații și sectorul de investigații au fost consolidate și sunt în prezent operaționale. Puține progrese au fost realizate în domeniul *impozitării*. Administrația fiscală este ineficăce. Capacitatea administrației de a aplica legislația fiscală este insuficientă. În domeniul *concurenței*, nu pot fi raportate decât câteva elemente noi. În domeniul *achizițiilor publice*, a fost promulgată o lege de modificare a legii din 2004 privind achizițiile publice. Cu toate acestea, este nevoie de eforturi suplimentare pentru a îmbunătăți respectarea de către Kosovo a standardelor europene cu privire la domeniul achizițiilor publice. Puține progrese pot fi raportate în domeniul *drepturilor de proprietate intelectuală*. Contrafacerea și pirateria sunt în continuare larg răspândite.

Nu poate fi raportat vreun progres deosebit în ceea ce privește standardele europene în domeniul *politicilor sociale și de ocupare a forței de muncă*. Nu există o strategie globală în domeniul ocupării forței de muncă, iar inspectoratul de muncă nu are capacitatea corespunzătoare pentru a controla aplicarea legislației fundamentale în domeniul muncii. Referitor la standardele europene în domeniul *educației și cercetării*, au fost înregistrate unele progrese în domeniul educației, însă capacitățile sistemului educațional și de pregătire sunt în continuare foarte rudimentare, fiind necesare eforturi pentru stabilirea unor standarde și unificarea sistemului de învățământ superior.

În ceea ce privește dezvoltarea de **politici sectoriale**, pot fi raportate unele progrese în domeniul *industrii și IMM-urilor* care permit demararea mai rapidă și mai ieftină a unei afaceri. Cu toate acestea, pregătirile în acest domeniu sunt într-un stadiu incipient.

Puține progrese au fost realizate în domeniul *agricol, veterinar, fitosanitar și al pescuitului*.

Unele progrese au fost realizate în domeniul *mediului înconjurător*. Au fost adoptate o serie de legi importante și majoritatea utilităților publice în domeniul apei și al reziduurilor au fost consolidate și constituite ca societăți comerciale. Cu toate acestea, companiile de utilități publice în domeniul apei și reziduurilor întâmpină probleme în colectarea veniturilor. Majoritatea structurilor administrative sunt încă fragile și trebuie consolidate pentru a permite

Kosovo să rezolve aspectele de mediu cu care se confruntă. Nivelul de conștientizare a populației privind chestiunile referitoare la mediul înconjurător rămâne foarte scăzut.

Unele progrese au fost realizate în general în domeniul *transporturilor*. UNMIK a semnat Acordul privind spațiul aerian comun european în numele Kosovo. Participă în mod activ la dezvoltarea rețelei de transport regional de bază și în cadrul Observatorului în domeniul Transporturilor în Europa de Sud-Est (SEETO). Cu toate acestea, progresul în sectorul feroviar este limitat. În sectorul *energiei*, în calitate de membru al Tratatului de instituire a Comunității Energiei, Kosovo trebuie să aplice legislația UE relevantă. Provocările care rămân în acest domeniu sunt, totuși, foarte semnificative. Capacitatea legislativă și instituțională a structurilor administrative relevante rămâne insuficientă. Nu este asigurată aprovizionarea fiabilă cu energie electrică. Aceasta afectează în special zonele rurale și cele izolate. Colectarea veniturilor rămâne o provocare.

Puține progrese au fost realizate în domeniul *societății informaționale și media*. Liberalizarea efectivă și intensificarea concurenței pe piața comunicațiilor electronice rămân obiective de realizat. S-au înregistrat progrese în reforma media, însă trebuie rezolvate în continuare finanțarea stabilă și durabilă a serviciului public de radiodifuziune, comisia independentă de media și fondul media pentru minorități.

Au fost înregistrate unele progrese în domeniul *controlului financiar*. Puține progrese pot fi raportate în domeniul *statisticilor*. Infrastructura statistică și capacitatea de gestionare a biroului de statistică rămân deficiente.

În ceea ce privește *justiția, libertatea și securitatea*, au fost înregistrate progrese inegale în ceea ce privește apropierea legislației și practicii din Kosovo de standardele europene. Kosovo nu are un regim de *vize*. Sunt necesare eforturi pentru introducerea unor pașapoarte biometrice în conformitate cu standardele UE. În timp ce UNMIK deține în ultimă instanță răspunderea pentru *gestionarea frontierelor*, iar KFOR continuă să dețină controlul asupra frontierei verzi, poliția de frontieră a serviciilor de poliție din Kosovo răspunde de gestionarea fluxului de persoane prin Kosovo. Au fost semnate acorduri de cooperare și sprijin reciproc între poliția de frontieră, autoritățile vamale, agenția alimentară și veterinară, precum și Ministerul Culturii, Tineretului și Sportului. Cu toate acestea, controalele privind intrarea și ieșirea persoanelor din Kosovo nu corespund întotdeauna standardelor europene.

Nu există o lege în domeniul *azilului*. Nu există adăposturi și locuințe pentru cazarea solicitanților de azil. Foarte puține persoane solicită azil în Kosovo. În ceea ce privește *readmisia*, IPAG trebuie să intensifice pregătirile pentru un număr crescând de repatrieri, în conformitate cu standardele europene; nu există deocamdată legi, strategii sau planuri de acțiune specifice și nici prevederi bugetare.

Responsabilitățile în domeniul combaterii *spălării banilor* au fost doar parțial transferate către IPAG. În acest domeniu, pot fi raportate progrese inegale. Au fost încheiate anchetele într-o serie de cazuri, dar încă nu au fost emise hotărâri judecătorești de condamnare. Gama largă a celor implicați în fenomenul de spălare a banilor și lipsa unei diviziuni clare a competențelor împiedică investigațiile și urmărirea penală în justiție a infracțiunilor de spălare de bani. Lipsa procurorilor specializați care să se ocupe de infracțiunile economice și de spălare de bani rămâne o problemă majoră.

Kosovo este una dintre principalele rute de trafic cu *droguri* către Europa de vest. Unele progrese au fost realizate în adoptarea unei noi legislații și consolidarea structurilor administrative relevante. A crescut cantitatea de narcotice confiscate. Cu toate acestea, nu există o strategie de prevenire și combatere a transportului ilegal și a utilizării drogurilor. Traficul de droguri rămâne foarte preocupant.

Pot fi raportate unele progrese în ceea ce privește *poliția*. Serviciul de poliție al Kosovo își îndeplinește în general sarcinile într-un mod profesionist și competent, în special în ceea ce privește infracțiunile minore. Totuși, anchetele în cazurile de infracțiuni grave sunt încă ineficace. Cooperarea între agenții și la nivel internațional nu este întotdeauna satisfăcătoare. Nu există o lege de funcționare a poliției. Localurile de detenție ale poliției nu respectă standardele internaționale. Nu există proceduri uniforme și nici forme aferente de detenție de către poliție. Kosovo nu dispune încă de o strategie de reducere a infracționalității atât la nivel central, cât și la nivel regional.

Lupa împotriva *criminalității organizate*, inclusiv lupta împotriva traficului de persoane, rămâne o provocare majoră. Numărul cazurilor de criminalitate organizată investigate a crescut în mod substanțial în prima jumătate a anului 2007. Structurile administrative relevante au fost consolidate, dar rămân ineficace din cauza lipsei de pregătire și echipament. Cadrul legislativ pentru combaterea criminalității organizate este deocamdată incomplet, în special în ceea ce privește protecția martorilor, agenții sub acoperire, confiscarea bunurilor, legea anti-mafia și chiar legea privind criminalitatea organizată. Nu există încă o strategie de colectare a armelor. Kosovo reprezintă încă o zonă de tranzit și destinație pentru victimele *traficului de persoane*. Nu există legislație specifică în acest domeniu.

Nu au apărut evoluții în ceea ce privește *protecția datelor cu caracter personal*. Nu există încă legislație globală privind protecția datelor și nu a fost înființată o autoritate independentă de supraveghere în acest domeniu.

Turcia

Turcia continuă să îndeplinească în mod suficient **criteriile politice** de la Copenhaga. Alegerile pentru Marea Adunare Națională s-au desfășurat cu respectarea deplină a standardelor democratice și statului de drept. Cu toate acestea, s-au înregistrat progrese limitate în domeniul reformelor politice în 2007. Sunt necesare eforturi suplimentare de amploare, în special privind libertatea de expresie, controlul civil al armatei și drepturile comunităților religioase nemusulmane. Sunt necesare progrese suplimentare privind lupta împotriva corupției, reforma judiciară, drepturile sindicale și drepturile femeii și copilului.

În ce privește **democrația și statul de drept**, alegerile parlamentare au fost libere și corecte, participarea la vot a fost ridicată și noul *parlament* este acum mai reprezentativ pentru diversitatea politică a țării. Alegerea președintelui de către parlament în luna august s-a desfășurat în conformitate cu prevederile constituției. A fost constituit un nou guvern și a fost prezentată o agendă de reforme pro-europă.

Au existat unele progrese în domeniul reformei legislative a *administrației publice* și funcției publice.

În ce privește *controlul civil al forțelor de securitate*, modul în care s-a încheiat criza constituțională din primăvara anului 2007 a reafirmat întâietatea procesului democratic. Cu toate acestea, forțele armate au făcut declarații publice care depășesc mandatul lor și trebuie instituit controlul civil deplin asupra armatei și monitorizarea parlamentară a cheltuielilor de apărare.

Au fost înregistrate unele progrese în ameliorarea eficienței *sistemului judiciar*. Au continuat pregătirea judecătorilor, procurorilor și angajaților instanțelor, precum și procesul de modernizare. Rămân unele elemente de îngrijorare cu privire la independența și imparțialitatea sistemului judiciar.

Au fost înregistrate puține progrese în *lupta împotriva corupției*. Corupția este larg răspândită. Absența continuă a unei strategii globale anticorupție, însoțită de un plan de acțiune și de un mecanism de coordonare reprezintă un element de îngrijorare.

Cu privire la *drepturile omului și protecția minorităților*, Turcia a înregistrat progrese în ratificarea instrumentelor internaționale privind drepturile omului și în executarea hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO). Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare. Cadrul instituțional al drepturilor omului trebuie modernizat.

Cadrul legal al Turciei include un set cuprinzător de garanții împotriva *torturii și tratamentelor inumane*. A continuat tendința de scădere a numărului de cazuri raportate de tortură și tratament inuman. Cu toate acestea, astfel de cazuri se produc în continuare, în special înainte de începutul perioadei de detenție. Turcia trebuie să cerceteze mai temeinic declarațiile privind încălcări ale drepturilor omului de către membri ai forțelor de securitate.

În ceea ce privește *libertatea de expresie*, urmărirea în justiție a jurnaliștilor, intelectualilor și activiștilor drepturilor omului pentru exprimarea unor opinii non-violente a cunoscut o creștere în 2007. Acest fapt a dus la cazuri de autocenzură. Articolul 301 și alte prevederi ale codului penal al Turciei care limitează libertatea de expresie trebuie aliniate la Convenția Europeană a Drepturilor Omului și la jurisprudența CEDO.

În ceea ce privește *libertatea religiei*, este încă necesară stabilirea unui cadru legal aliniat la cel al CEDO, astfel încât toate comunitățile religioase să poată funcționa fără restricții excesive. Nu au existat progrese cu privire la dificultățile întâmpinate de comunitățile religioase nemusulmane și de alevi. Autoritățile trebuie să depună eforturi mai consistente pentru prevenirea discriminării, intoleranței și actelor de violență similare.

Atenția publică față de aspectele privind egalitatea între bărbați și femei a continuat să crească și au fost adoptate mai multe măsuri pentru îmbunătățirea *drepturilor femeii*. Au fost înregistrate progrese în special cu privire la protecția femeilor împotriva violenței. Cu toate acestea, aceste eforturi trebuie consolidate în continuare. Cadrul legal există, însă trebuie pus integral în aplicare.

Cu privire la *drepturile copilului* au existat progrese în câteva domenii, inclusiv înregistrarea copiilor la naștere și educația. Cu toate acestea, sunt necesare mai multe eforturi în aceste domenii, precum și pentru prevenirea violenței împotriva copiilor și îmbunătățirea punerii în aplicare generale a legislației în cauză.

Cu privire la *drepturile sindicale*, Turcia nu a asigurat respectarea unor drepturi sindicale depline în conformitate cu standardele UE și convențiile relevante ale Organizației Internaționale a Muncii (OIM), în special referitor la dreptul de organizare, de grevă și de negociere colectivă. Este necesară o legislație nouă care să consolideze drepturile sindicale.

Situația *drepturilor minorităților* din Turcia rămâne neschimbată. Nu au existat progrese cu privire la alinierea practicilor Turciei la standardele europene. Restricțiile privind exercitarea *drepturilor culturale* continuă, în special referitor la utilizarea altor limbi decât limba turcă în radiodifuzare, în viața politică și în utilizarea serviciilor publice. Nu există posibilitatea învățării limbii kurde în sistemul de învățământ public sau în cel privat. Populația romă se confruntă cu un tratament discriminatoriu în privința accesului adecvat la locuințe, educație, protecție socială, sănătate și locuri de muncă. Evacuările forțate rămân în continuare o problemă gravă.

În ceea ce privește *estul și sud-estul țării*, e necesară o abordare globală a dificultăților economice și sociale cu care se confruntă regiunea și crearea condițiilor pentru ca populația predominant kurdă să poată beneficia de drepturi și libertăți depline. Compensarea *persoanelor strămutate intern* (IDP) a continuat și au fost adoptate măsuri de îmbunătățire a punerii în aplicare a legii în cauză. Cu toate acestea, guvernul nu dispune de o strategie națională globală pentru aceste persoane, inclusiv pentru returnarea acestora.

S-a înregistrat o nouă creștere a *atacurilor teroriste* ale PKK, organizație inclusă pe lista UE a organizațiilor teroriste.

Cu privire la *aspectele regionale și obligațiile internaționale*, Turcia a exprimat o susținere constantă pentru eforturile ONU de rezolvare globală a problemei *Ciprului*. Cu toate acestea, nu au existat progrese din partea Turciei cu privire la normalizarea relațiilor bilaterale cu Republica Cipru. Turcia nu a pus pe deplin în aplicare protocolul adițional la Acordul de asociere și nici nu a înlăturat toate obstacolele din calea liberei circulații a mărfurilor, inclusiv restricții privind legăturile directe de transport cu Cipru.

Relațiile cu Grecia au evoluat pozitiv. Au fost adoptate mai multe măsuri de consolidare a încrederii, însă nu s-a ajuns la un acord în privința disputelor frontaliere. Turcia a continuat să joace un rol pozitiv în *Balcanii de Vest*. Relațiile de bună vecinătate rămân esențiale.

Economia Turciei a continuat să crească rapid, primind fluxuri importante de investiții străine. În general, dozajul politicilor monetare și fiscale a fost adecvat. Presiunile inflaționiste, dezechilibrele externe crescânde și disciplina financiară mai slabă din 2007 ar putea afecta stabilitatea macroeconomică. Reformele structurale au încetinit și rigiditățile pieței muncii îngreunează crearea de locuri de muncă.

În ceea ce privește **criteriile economice**, Turcia poate fi considerată o economie de piață funcțională. Țara ar trebui să poată face față pe termen mediu presiunii concurențiale și forțelor pieței din Uniune, cu condiția să aplice programul său cuprinzător de reformă pentru rezolvarea deficiențelor structurale.

Creșterea economică a fost în continuare robustă, în mare parte datorită exporturilor mai mari, iar încrederea mediului de afaceri a fost puternică. Noul guvern și-a exprimat angajamentul ferm față de consolidarea fiscală și reforma structurală. Liră și o disciplină fiscală puternice au redus datoria publică, în ciuda costurilor ridicate ale creditelor externe și a unor turbulențe ale pieței financiare. Banca centrală a aplicat o politică monetară prudentă și responsabilă.

Investițiile străine directe au crescut puternic, în special sub forma achiziționării unor societăți turcești de către entități străine, și au jucat un rol mai important în reducerea riscurilor legate de dezechilibrele macroeconomice.

Cu toate acestea, reducerile fiscale și cheltuielile mai mari cu infrastructurile au dus la relaxare fiscală în 2007. Sunt necesare măsuri corective pentru a putea atinge obiectivul bugetar în 2007. Presiunile inflaționiste au crescut în special din cauza salariilor și prețurilor alimentelor și serviciilor, iar în lipsa unor schimbări majore de strategie, ținta de inflație pentru sfârșitul anului 2007, stabilită de guvern și de banca centrală, ar putea să nu fie atinsă.

O mare parte a deficitului de cont curent, aflat în curs de adâncire, este încă finanțată prin intrări de capital pe termen scurt. Presiunea fiscală asupra muncii rămâne foarte mare și descurajează crearea de locuri de muncă în economia formală. Rigiditățile structurale de pe piața muncii îngreunează crearea de locuri de muncă și frânează creșterea ocupării locurilor de muncă de către femei.

Ritmul privatizării a încetinit. Capitalul uman a rămas, în mare măsură, slab adaptat la cerințele unei economii în creștere și dezvoltare rapidă, în special în sectoarele orientate spre export. Dezechilibrele regionale rămân adânci. Lipsa transparenței în domeniul ajutoarelor de stat defavorizează, în continuare, eficiența strategiilor economice. Reformele planificate în sistemul securității sociale și în sectorul energiei au fost amânate. Sectorul economiei subterane, de mari dimensiuni, alimentat de slăbiciuni la nivelul aplicării legii și al cadrului de reglementare, reduce baza de impozitare, restrânge capacitatea guvernului de a aplica politicile economice și afectează negativ mediul de afaceri.

Turcia și-a îmbunătățit **capacitatea de asumare a obligațiilor asociate calității de stat membru**. Au existat progrese în majoritatea domeniilor, în special în capitolele privind libera circulație a mărfurilor, serviciile financiare, rețelele transeuropene, știința și cercetarea. Alinierea este avansată în anumite domenii, cum ar fi libera circulație a mărfurilor, drepturile de proprietate intelectuală, politica antitrust, energia, statisticile, politica privind întreprinderile și industria, protecția consumatorului și a sănătății, precum și știința și cercetarea. Cu toate acestea, alinierea trebuie continuată, în special în domenii precum libera circulație a serviciilor, ajutoarele de stat, agricultura, pescuitul, siguranța alimentelor, politica veterinară și fitosanitară, precum și mediul. Continuă să rămână neîndeplinite mai multe obligații asumate de Turcia în cadrul uniunii sale vamale cu UE. Capacitățile administrative ale Turciei de aplicare a acquis-ului trebuie îmbunătățite.

Cu privire la *libera circulație a mărfurilor*, gradul de aliniere este în general avansat, cu excepția procedurilor de notificare și a recunoașterii reciproce. Turcia a realizat progrese în cele mai multe domenii, cum ar fi acreditarea, standardizarea, evaluarea conformității și supravegherea pieței. Cu toate acestea, există în continuare obstacole în calea comerțului. Progresele în domeniul *dreptului de stabilire și libertății de furnizare a serviciilor* au fost foarte limitate; nivelul de aliniere a rămas redus. În ce privește *libera circulație a capitalului*, Turcia a realizat progrese referitor la mișcările de capital și prevenirea spălării banilor. S-au înregistrat progrese notabile în domeniul *serviciilor financiare*, în special în domeniul bancar, al asigurărilor și al pensiilor ocupaționale, existând unele progrese și în domeniul pieței titlurilor de valoare și serviciilor de investiții.

În domeniul *achizițiilor publice*, progresele au fost limitate. Capacitatea administrativă a cunoscut o îmbunătățire. Cu toate acestea, responsabilitățile pentru deciziile de politică și punerea în aplicare a acestora rămân fragmentate. Referitor la *legea societăților comerciale*, Turcia a înregistrat progrese modeste. Proiectul de cod comercial nu a fost adoptat. Cu privire la *dreptul proprietății intelectuale*, alinierea este destul de avansată. Au fost înregistrate progrese suplimentare. Cu toate acestea, punerea în aplicare trebuie consolidată în mod semnificativ. Cu privire la *societatea informațională și media*, Turcia a realizat unele progrese. Liberalizarea pieței comunicațiilor electronice și tehnologiilor informației a continuat.

Au fost înregistrate progrese în domeniul *concurenței* cu privire la politica antitrust; alinierea este destul de avansată. Cu toate acestea, nu au existat progrese cu privire la adoptarea normelor privind ajutoarele de stat și la instituirea autorității de monitorizare a ajutoarelor de stat. Finalizarea programului național de restructurare pentru industria siderurgică rămâne o prioritate. Turcia nu a raportat Comisiei sisteme de ajutoare de stat.

În domeniul *agriculturii și dezvoltării rurale*, alinierea rămâne modestă. Au existat unele progrese cu privire la agricultura ecologică. Au fost înregistrate progrese inițiale în elaborarea unui program de dezvoltare rurală și prin adoptarea normelor de aplicare pentru a permite utilizarea finanțărilor comunitare. Cu toate acestea, pregătirile pentru structurile operaționale sunt în mare întârziere. Turcia nu a eliminat obstacolele tehnice din calea comerțului cu carne de vită și mânzat și cu bovine vii. În domeniul *pescuitului*, au existat progrese în gestionarea resurselor și a flotei. Cu toate acestea, Turcia nu a realizat progrese cu privire la alinierea legislativă. Capacitățile de punere în aplicare se află într-un stadiu inițial atât în domeniul agriculturii, cât și în cel al pescuitului. Au existat progrese modeste cu privire la *siguranța alimentelor și la politica veterinară și fitosanitară*. Controlul eficace al bolilor animalelor, în special febra aftoasă, a rămas un element major de îngrijorare. Alinierea se află într-un stadiu incipient.

Au existat unele progrese în *politica transporturilor*. A continuat alinierea în sectoarele rutier, aerian și maritim. Cu toate acestea, Turcia nu a realizat progrese în sectorul feroviar. Ea refuză să alinieze la dreptul comunitar acordurile sale bilaterale de servicii aeriene cu statele membre. Lipsa de comunicare între centrele de control aerian din Turcia și din Republica Cipru compromite siguranța traficului aerian. A existat progrese notabile în domeniul *rețelelor transeuropene*. Este necesară evaluarea infrastructurii de transport; cu privire la infrastructură, au fost înregistrate progrese semnificative la conducta de gaz Turcia-Grecia, care este aproape finalizată. Participarea Turciei la conducta Nabucco rămâne esențială pentru reușita proiectului. În domeniul *energiei*, au existat unele progrese. A fost adoptată o lege cadru privind eficiența energetică. Cu toate acestea, Turcia nu a răspuns cerinței de obiective ambițioase în domeniul energiilor regenerabile. În general, alinierea legislativă avansează într-un ritm moderat.

Au existat unele progrese cu privire la *impozitare*. Cu toate acestea, Turcia nu a rezolvat aspectele referitoare la domeniul de aplicare și nivelul TVA, la structura și nivelul accizelor sau la impozitarea directă. A continuat impozitarea discriminatorie a băuturilor alcoolice și a produselor din tutun.

Au existat progrese în domeniul *statisticilor*, în special cu privire la infrastructură, clasificări și statistici sectoriale. În general, alinierea este destul de avansată. Cu toate acestea, alinierea este incompletă cu privire la registre, statistici agricole și statistici economice și monetare.

S-au realizat unele progrese în domeniul *politicii economice și monetare*. Alinierea generală în acest domeniu este destul de avansată. Cu toate acestea, cooperarea între organismele care definesc politicile trebuie ameliorată. Cu privire la *acquis*-ul referitor la *ocuparea forței de muncă și politică socială*, Turcia a înregistrat progrese modeste în procesul de aliniere la *acquis*. Dialogul social trebuie îmbunătățit și sectorul informal trebuie redus.

Au fost realizate progrese cu privire la *politica privind întreprinderile și industria*: Agenția de Sprijinire și Promovare a Investițiilor a devenit operațională și a fost adoptată o strategie pentru turism. În general, nivelul de aliniere al Turciei este ridicat. Au fost înregistrate progrese notabile în alinierea la politicile UE privind *știința și cercetarea*. Cu toate acestea, atât numărul de cercetători cât și implicarea sectorului privat rămân limitate. Au fost realizate progrese în domeniul *educației și culturii*, în special prin participarea la programele comunitare. În general, Turcia a atins un nivel de aliniere bun în aceste domenii.

Au fost realizate progrese în domeniul *politicii regionale și coordonării instrumentelor structurale*, în special în desemnarea structurilor de punere în aplicare pentru componentele de dezvoltare regională ale noului instrument comunitar de asistență pentru preaderare (IPA). Cu toate acestea, alinierea rămâne în general limitată. Capacitatea administrativă la nivel central este rămasă în urmă. La nivel regional, procesul de stabilire a structurilor pentru punerea în aplicare a măsurilor de politică regională este stopat.

Cu privire la *sistemul judiciar*, pot fi raportate unele progrese, în special privind formarea și privind utilizarea tehnologiilor informatice în gestionarea proceselor. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a consolida independența sistemului judiciar, în special cu privire la componența Consiliului Suprem al Magistraturii. În ce privește lupta împotriva corupției, au fost înregistrate progrese modeste. Nu există o strategie sau un plan de acțiune la nivel global.

Cu privire la *drepturile fundamentale*, s-au înregistrat progrese modeste în legislație și în practică. Sunt necesare eforturi suplimentare considerabile în acest domeniu.

Cu privire la *justiție, libertate și securitate*, Turcia a continuat să realizeze progrese, în special în lupta împotriva criminalității organizate, traficului de droguri și traficului de persoane. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi considerabile și susținute în domenii precum cooperarea polițienească, azilul, migrația și frontierele externe.

Cu privire la *mediu*, Turcia a realizat progrese substanțiale în consolidarea capacității administrative la nivel central. Cu toate acestea, s-au înregistrat progrese modeste în domeniul legislației orizontale, calității aerului, substanțelor chimice, zgomotului și deșeurilor. Turcia nu a realizat progrese în domeniul poluării industriale și gestionării riscurilor. Nivelul general de aliniere a rămas redus.

În ce privește *protecția consumatorului*, alinierea se află într-un stadiu avansat. Au existat unele progrese, însă punerea în aplicare se află în întârziere. Mișcarea consumatorilor din Turcia a rămas fragilă. Turcia a realizat unele progrese în domeniul protecției *sănătății*. De asemenea, alinierea este moderat avansată. Capacitatea administrativă a început să se îmbunătățească.

Cu privire la *uniunea vamală*, Turcia a atins un grad înalt de aliniere. Cu toate acestea, alinierea nu este completă cu privire la zonele libere, reducerile de taxe vamale, lupta împotriva bunurilor contrafăcute și controlul a posteriori. Magazinele *duty free* de la punctele de sosire din Turcia nu sunt aliniate la *acquis*. Turcia a atins, de asemenea, un nivel avansat de aliniere în domeniul *relațiilor externe*, însă nu este pe deplin aliniată la pozițiile UE în cadrul OMC și în OCDE.

A continuat alinierea apropiată a Turciei de politica externă și de securitate comună a UE. Turcia și-a menținut eforturile de promovare a stabilității regionale în conformitate cu politicile UE. Dorința Turciei de a-și continua contribuția la PESA este binevenită. Cu toate acestea, Turcia se opune includerii Republicii Cipru și Maltei în cooperarea UE-NATO. Turcia nu s-a aliniat la poziția UE privind participarea la anumite grupuri de furnizori. Turcia nu a semnat statutul Curții Penale Internaționale. Turcia a menținut închisă frontiera sa terestră cu Armenia.

Pregătirile privind *controlul financiar* sunt destul de avansate. Au fost emise unele norme suplimentare de punere în aplicare. Cu toate acestea, adoptarea legii revizuite a Curții de Conturi a Turciei este încă în curs. Turcia nu a adus la zi politicile și legislația privind controlul financiar intern public. Pregătirile privind structurile permanente care să coopereze cu Oficiul European de Luptă Antifraudă sunt încă într-un stadiu incipient. Cu privire la *dispozițiile financiare și bugetare*, nu au existat evoluții deosebite.